

STRATEGIA ROZWOJU

GMINY PROSZOWICE

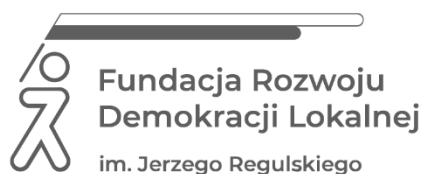
DO 2030 ROKU

KRAKÓW, PROSZOWICE

2023

Dokument powstał na zlecenie Urzędu Gminy i Miasta Proszowice, a jego głównymi autorami są władze samorządowe, eksperci i interesariusze lokalni oraz konsultanci FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa, którzy prowadzili proces strategiczny.

Burmistrz Gminy i Miasta Proszowice oraz Rada Miejska w Proszowicach składają serdecznie podziękowania dla wszystkich zaangażowanych w proces opracowania niniejszego dokumentu – za poświęcony czas, rzetelność, merytoryczne podejście, profesjonalizm oraz odwagę w proponowaniu rozwiązań korzystnych dla gminy i miasta Proszowice oraz mieszkańców, zapraszając jednocześnie wszystkich do współpracy w zakresie jego wdrażania, oceny i ewentualnej aktualizacji, zgodnie z nowymi uwarunkowaniami rozwojowymi.

Zdjęcia i grafiki na okładkach pochodzą ze zbiorów Urzędu Gminy i Miasta Proszowice, w tym autorstwa Bernacki Media.

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Szczegółowy zakres prac nad dokumentem	7
Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Proszowice	9
Analiza strategiczna (SWOT) gminy Proszowice	59
Wizja i misja rozwoju gminy Proszowice	68
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku oraz oczekiwane efekty jej realizacji	70
GOSPODARKA LOKALNA	74
INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	100
KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	139
OFERTA CZASU WOLNEGO	178
ZARZĄDZANIE ROZWOJEM I WSPÓŁPRACA	214
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Proszowice wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	241
Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku	241
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Proszowice	255
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	279
Obszary strategicznej interwencji	289

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Spójność założeń Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku z celami i kierunkami rozwoju zawartymi w strategii rozwoju województwa oraz w innych dokumentach wyższego rzędu	297
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku	308
System wdrażania	308
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	313
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	319
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku.....	332
Ramy finansowe.....	332
Potencjalne źródła finansowania	359
Spisy.....	374

WPROWADZENIE

Strategia jest najważniejszym dokumentem samorządu gminnego, diagnozującym podstawowe uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał gminy, określającym wizję i cele rozwoju oraz zestaw działań, które posłużą do ich realizacji, wyznaczającym ramy dla pozostałych dokumentów gminnych (w tym aktów planowania przestrzennego) i integrującym je w ramach spójnej, stabilnej i długofalowej polityki rozwoju. Jednocześnie strategia traktowana jest jako instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe, w tym funduszy krajowych oraz środków europejskich w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej. Strategia ma również wymiar integracyjny oraz aktywizujący, począwszy od procesu jej opracowania, poprzez wspólną realizację, na ewaluacji i ciągłym doskonaleniu interwencji kończąc.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku stanowi naturalną kontynuację polityki rozwoju określonej w dotychczasowej strategii, a jednocześnie odpowiedź na nowe wyzwania rozwojowe. Poprzedni dokument wymagał aktualizacji, na co wpływ miały przede wszystkim następujące czynniki:

- zmieniająca się sytuacja społeczna, gospodarcza, środowiskowa, przestrzenna, techniczna itp. wewnątrz gminy, jak i w jej otoczeniu, w tym rosnące potrzeby i oczekiwania mieszkańców – reagowanie na nowe warunki i wyzwania rozwojowe,
- nowe podejście dla planowania i zarządzania rozwojem w Polsce, kładące nacisk na wdrożenie modelu zintegrowanego (połączenie planowania społeczno-gospodarczego z przestrzennym) i stworzenie podstaw dla zrównoważonego rozwoju, powiązane z tym zmiany w dokumentach

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

strategicznych i operacyjnych wyższego rzędu (m.in. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” i program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027) oraz zmiany w ustawodawstwie (Ustawa z 15.07.2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw, Ustawa z 7.07.2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw), dzięki którym strategia rozwoju gminy zyskała faktyczną podstawę prawną, a jej rola, zakres i procedura sporządzania zostały szczegółowo zdefiniowane,

- możliwości uzyskania wsparcia z funduszy krajowych i zewnętrznych (w szczególności nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej na lata 2021-2027).

W odpowiedzi na nowe wyzwania, wnioski z diagnozy oraz ustalenia poczynione w ramach szerokiej debaty publicznej, Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku definiuje 5 strategicznych celów rozwojowych:

- Cel strategiczny 1. Rozwój i wzmocnienie konkurencyjności gospodarki oraz lokalnego rynku pracy, z wykorzystaniem położenia, zasobów i specjalizacji gminy i miasta Proszowice,
- Cel strategiczny 2. Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i funkcjonalnej komunikacji jako kluczowych elementów oferty gminy i miasta Proszowice,
- Cel strategiczny 3. Poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego,
- Cel strategiczny 4. Rozwój atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, kierowanej do mieszkańców, a także gości odwiedzających gminę i miasto Proszowice,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Cel strategiczny 5. Rozwój inteligentnego, wrażliwego społecznie i terytorialnie zrównoważonego zarządzania publicznego.

Kluczowym jej założeniem jest zintegrowanie polityki środowiskowej, gospodarczej, przestrzennej i społeczno-kulturowej, a dzięki temu zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju gminy Proszowice w perspektywie roku 2030.

SZCZEGÓŁOWY ZAKRES PRAC NAD DOKUMENTEM

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku powstawała w formule partycypacyjno-ekspertckiej. W prace nad nią zaangażowali się przedstawiciele władz lokalnych, urzędnicy, reprezentanci sfery oświaty, instytucji kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, przedsiębiorcy i liderzy lokalni, którzy byli wspierani przez konsultantów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji. W ramach warsztatów oraz konsultacji społecznych wspólnie wypracowano diagnozę sytuacji gminy, a następnie cele i kierunki działań na kolejne lata wraz z ich oczekiwanymi rezultatami.

Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym oraz ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Szczegółowy zakres prac nad strategią obejmował:

- Podjęcie Uchwały nr LXI/462/2023 Rady Miejskiej W Proszowicach z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do roku 2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji;
- Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Proszowice – przeprowadzenie analiz statystycznych w ujęciu dynamicznym i porównawczym, opracowanie i wdrożenie wniosków w ramach procesu planowania strategicznego;

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Partycypacyjno-ekspertyczne wypracowanie założeń dokumentu w ramach warsztatów i spotkań roboczych z udziałem interesariuszy lokalnych;
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem i wdrożeniem zmian w projekcie strategii;
- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa małopolskiego – uzyskanie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie;
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii, wraz z podsumowaniem i wdrożeniem zmian w projekcie dokumentu;
- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym;
- Opracowanie finalnej wersji Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY PROSZOWICE

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów gminy Proszowice i jej otoczenia – dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie szeregu analiz statystycznych, zarówno w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lat 2017/18-2021/22, gdzie było to możliwe dotyczące również roku 2023), jak i porównawczym (dane zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla czterech gmin o charakterze najbardziej zbliżonym do analizowanej, leżących na administracyjnym pograniczu Małopolski i województwa świętokrzyskiego – Kazimierza Wielka, Miechów, Dąbrowa Tarnowska oraz Słomniki; jednostki porównywane charakteryzują się podobnym ukształtowaniem terenu, zbliżoną dostępnością transportową względem dużych miast oraz sposobem wykorzystania powierzchni, z warunkami klimatycznymi i glebowymi sprzyjającymi rolnictwu i znaczącym jego udziałem w ich strukturze gospodarczej; wartości wskaźników odniesiono także do średnich dla powiatu proszowickiego oraz całego województwa). Analizy zostały zrealizowane w kluczowych dla gminy obszarach (położenie i dostępność komunikacyjna wraz z zagospodarowaniem i planowaniem przestrzennym, demografia, gospodarka i rynek pracy, środowisko naturalne i infrastruktura techniczna, polityka społeczna, bezpieczeństwo publiczne, kultura i dziedzictwo, sport, rekreacja i wypoczynek, edukacja i wychowanie, kapitał społeczny oraz stan finansów samorządowych). Podstawowe źródło danych stanowiła statystyka publiczna (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych, a także pozostające w dyspozycji Urzędu Gminy i Miasta Proszowice oraz jednostek organizacyjnych) oraz różne opracowania dotyczące gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

W strategii zamieszczono – uzgodnioną wspólnie przez ekspertów i przedstawicieli gminy – syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i zadań strategii.

Obraz gminy

Podstawowej ścieżki rozwoju dla gminy Proszowice do 2030 r. nie sposób zdefiniować inaczej niż jako zaplecze produkcji rolniczej – zasób glebowy, jaki posiada jednostka z jednej strony maksymalizuje zyski z tego rodzaju działalności, z drugiej stanowi barierę dla rozwijania przemysłu czy niektórych usług. Chociaż wspieranie rolnictwa w dużej mierze pozostaje poza kompetencjami samorządu gminnego, wiele działań usprawniających może być realizowane z poziomu lokalnego, nawet jeśli są to chociażby zwykłe remonty dróg rolniczych czy próby ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatycznych, na czele z suszą. Produkcja rolnicza, zwłaszcza w zakresie uprawy warzyw, wydaje się być także podstawowym kapitałem promocyjnym gminy Proszowice, wokół którego może być budowany jej wizerunek. Taki kierunek działania wydaje się być zasadny z wielu powodów, z których moda na zdrową, ekologiczną żywność oraz raczej niewielkie i słabo rozpoznawalne zasoby kulturowe i przyrodnicze (a także „konkurencja” w tym względzie ze strony innych małopolskich gmin) mają znaczenie kluczowe.

Za jeden z warunków harmonijnego rozwoju jednostki nie sposób nie uznać podtrzymania, a w dalszej perspektywie także wzmocnienia oddziaływania na skalę ponadlokalną samych Proszowic. W dużej mierze wpływa na to status miasta powiatowego i wynikająca z niego dostępność do jednostek edukacyjnych, ochrony zdrowia, służb czy straży. Swoistą konkurencję – zwłaszcza w zakresie usług komercyjnych – stanowi pobliskie miasto Kazimierza

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Wielka (pod wieloma względami charakteryzująca się podobnym potencjałem), jak też i nieodległy Kraków, który ponadto „zasysa” znaczną część dotychczasowych mieszkańców, głównie młodych, emigrujących w celach edukacyjnych i zarobkowych. Jednym z czynników, który ogranicza przewagę konkurencyjną Proszowic w stosunku do miast oddalonych o nieco ponad 20 kilometrów od Krakowa, jest dostępność komunikacyjna – brak linii kolejowych oraz dróg szybkiego ruchu łączących obydwie miasta. O ile rozwój sieci komunikacyjnej w tym zakresie wydaje się być mało prawdopodobny, o tyle możliwe jest podejmowanie działań skutkujących „przybliżeniem” Proszowic do Krakowa, np. z wykorzystaniem połączeń Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej na linii do Miechowa, pod warunkiem nawiązania efektywnej współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Poprawa dostępności komunikacyjnej wydaje się być także jednym ze sposobów na rozwiązanie największego problemu, jaki obecnie dotyka gminę Proszowice – zapaści demograficznej. Ubytek najmłodszych grup wiekowych już jest widoczny w statystykach, a prognozy w tym zakresie są jeszcze bardziej pesymistyczne. Pewnym punktem zaczepienia, dającym nadzieję na pozytywną zmianę jest dostępność atrakcyjnych miejsc pracy we wschodniej części Krakowa oraz w najbliższym otoczeniu stolicy regionu (strefy ekonomiczne w Wieliczce i Niepołomicach). Stąd konieczność wykreowania wizerunku Proszowic jako miejsca odpowiedniego do spokojnego życia, w otoczeniu przyrody i pozbawionego typowo wielkomiejskiego pośpiechu, z łatwym dostępem do miejsc pracy. Wizerunek ten będzie natomiast możliwy do uzyskania pod warunkiem zapewnienia sprawnie działających, jakościowych usług publicznych, zwłaszcza w zakresie edukacji, kultury, rekreacji i wypoczynku oraz ochrony zdrowia i pomocy społecznej, co w dużej mierze zależy od decyzji zapadających na szczeblu samorządu gminnego. Ważną

kwestią stanie się także odpowiednie pokierowanie rozwojem budownictwa mieszkaniowego w samych Proszowicach.

W ujęciu bardziej szczegółowym, dla gminy Proszowice za najważniejsze, bezpośrednio wpływające rozwój jednostki, można uznać następujące uwarunkowania:

a) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy położenia i zagospodarowania terenu gminy oraz jej dostępności komunikacyjnej:

Gmina Proszowice leży w północnej części województwa małopolskiego, w powiecie proszowickim, stanowiąc jedną z 6 gmin, które go tworzą. Siedzibą władz gminy jest miasto powiatowe Proszowice, położone centralnie względem granic jednostki i stanowiące jednocześnie ośrodek administracyjny i usługowy o oddziaływaniu ponadlokalnym. Poza Proszowicami jednostkę tworzy 28 wsi. Miasto Proszowice stanowi najważniejszy ośrodek miejski tej części Małopolski, w stosunku do którego występuje ciężenie związane z realizacją usług publicznych oraz komercyjnych, głównie dzięki siedzibie powiatu, z czym wiąże się obecność m.in. urzędów, placówek edukacyjnych oraz ochrony zdrowia. Ośrodkiem nadrzędnym, zwłaszcza w zakresie pracy, edukacji oraz realizacji usług wyższego rzędu jest Kraków, oddalony od centrum Proszowic o 26 km (Plac Centralny w dzielnicy Nowa Huta), co w normalnych warunkach przekłada się na ok. 30 minut jazdy.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej autorstwa J. Kondrackiego z późniejszymi uzupełnieniami, zdecydowana większość terytorium gminy leży na Płaskowyżu Proszowickim. Krajobraz jednostki jest dość urozmaicony (liczne, rozległe wzniesienia poprzedzielane dolinami, najczęściej o suchych dnach), a przy tym malowniczy. Lasy zajmują około 2% obszaru jednostki, z racji swojej wielkości nie mają znaczenia gospodarczego, pełnią głównie rolę przyrodniczą

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

i krajobrazową. Surowcami naturalnymi, których występowanie stwierdzono na terenie zajmowanym przez gminę, są ropy do produkcji ceramiki budowlanej oraz ropa naftowa. Drugie z nich jest obecnie eksploatowane, choć zasobność złoża zbliża się do kresu. Największym bogactwem jednostki są jednak gleby – głównie brunatne właściwe oraz czarnoziemy, wytworzone na lessach, glinach oraz łąkach.

Przez obszar jednostki przebiegają dwie drogi wojewódzkie (DW775 i DW776), na skrzyżowaniu których leży miasto Proszowice. Fragment drugiej z nich stanowi główną arterię, łączącą miasto i gminę z Krakowem, charakteryzuje się też najsilniejszym natężeniem ruchu. Przez teren jednostki nie przebiegają drogi wyższej kategorii, ich sieć uzupełniają trasy powiatowe i gminne, znaczenia lokalnego. Od 1926 r. gmina Proszowice posiadała dostęp do sieci kolejowej, za sprawą linii wąskotorowej, za pośrednictwem której możliwe było dotarcie do Miechowa i Krakowa. Torowisko rozebrano w 1996 r.

Komunikacja zbiorowa na terenie gminy Proszowice opiera się przede wszystkim o kursy prywatnych przewoźników, realizowane głównie mikrobusami. Szczególnie popularnym kierunkiem podróży jest ciąg Kraków – Proszowice, z odjazdami ze stolicy regionu w godzinach szczytu realizowanymi nawet co 15-20 minut. Największym jego mankamentem jest niedostosowanie taboru do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Dodatkowo na terenie gminy realizowane są połączenia finansowane z rządowego Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych (7 linii uruchamianych przez samorząd lokalny) oraz połączenie Proszowice – Nowe Brzesko – Niepołomice – Podłęże (stacja kolejowa), uruchomione w 2022 r. przez Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego jako Autobusowa Linia Dowozowa nr 7.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Pomimo bogatej historii samych Proszowic, przez stulecia podstawowym źródłem utrzymania dla miejscowej ludności było rolnictwo, co determinowały dobre warunki glebowe. Ziemia Proszowicka od zawsze wykazywała znaczące ciążenia w kierunku Krakowa – te zahamowało dopiero ustanowienie granicy pomiędzy Austrią a Rosją (do której w okresie porzbirowym Proszowice należały) w 1815 r. Spowodowało to ograniczenie znaczenia Proszowic, które z wolna wzrasta w ostatnich latach, czemu w dużej mierze przyczyniła się reforma administracyjna z 1999 r. i utworzenie w jej ramach powiatu proszowickiego. Od kilku dekad, oprócz rolnictwa, znaczącym źródłem utrzymania dla mieszkańców gminy stały się krakowskie i podkrakowskie zakłady pracy (na czele z kombinatem metalurgicznym w Nowej Hucie).

Rysunek 1. Odsetek powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wybranych jednostek w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Gminę Proszowice charakteryzują dość duże deficyty w zakresie planowania przestrzennego – według stanu na koniec 2021 r. zaledwie 7,2% obszaru jednostki posiadało miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Niska wartość parametru była charakterystyczna dla większości gmin stanowiących tło porównawcze, choć zwraca uwagę wzrost wartości parametru odnotowany

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

w gminie Proszowice pomiędzy rokiem 2017 a 2021 r., najwyższy wśród wszystkich jednostek porównywanych.

Konsekwencje i wyzwania:

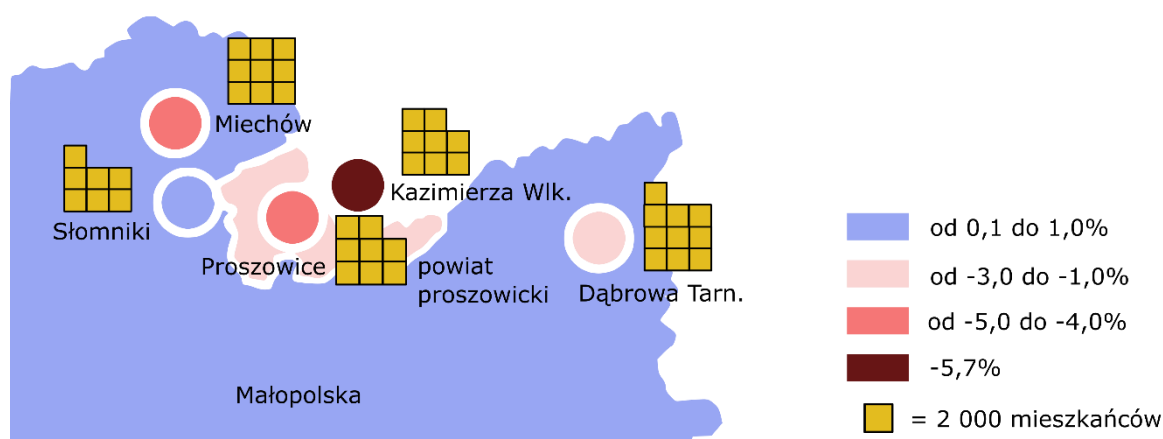
- Obecna dostępność komunikacyjna gminy Proszowice jest przeciętna. Położenie na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych Małopolski (drogowych i kolejowych) jest jedną ze słabych stron uwarunkowań geograficznych gminy Proszowice. Co prawda ciąg transportowy Kraków – Proszowice – Kazimierza Wielka charakteryzuje się dużym natężeniem ruchu, nie jest to jednak droga szybkiego ruchu, znacząco „przybliżająca” gminę do stolicy regionu. Warunkiem uzyskania przewagi konkurencyjnej przez jednostkę jest modernizacja tej trasy, co jednak stanowi zadanie trudne ze względów kompetencyjnych, finansowych oraz proceduralnych;
- Większość mieszkańców gminy wykorzystuje indywidualne środki transportu. Można przypuszczać, że grupą z największymi problemami w zakresie mobilności są osoby starsze i chore – dotarcie np. do lekarza może być utrudnione zarówno z racji braku kursów, jak i wskutek nieprzystosowania taboru przewoźników do ich potrzeb. Wskutek procesów demograficznych problem ten może się pogłębiać;
- Dużym utrudnieniem w codziennym funkcjonowaniu gminy jest jej rozległość – zgrupowanie rozmaitych usług publicznych i komercyjnych w Proszowicach, pomimo ich centralnego położenia, może skutkować zagrożeniem wykluczenia komunikacyjnego, zwłaszcza w odniesieniu do osób nieposiadających możliwości użytkowania własnego samochodu;

- Zdiagnozowane braki w zakresie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego negatywnie wpływają na atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną gminy. Działania w kierunku uporządkowania polityki przestrzennej można uznać za jedno z większych wyzwań, stojących przed samorządem gminnym w nadchodzącej dekadzie;

b) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy procesów demograficznych:

Według stanu na koniec 2022 r. gminę Proszowice zamieszkiwało ok. 15,5 tys. osób. Dane, w zależności od źródła (GUS oraz UGiM) nieznacznie różnią się od siebie, jednak obydwa wskazują na spadek liczby ludności pomiędzy rokiem 2018 a 2022. Tempo spadku liczby mieszkańców w tym okresie, raportowane przez GUS (-4,0%), było jednym z szybszych wśród jednostek porównywanych.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w jednostkach porównywanych

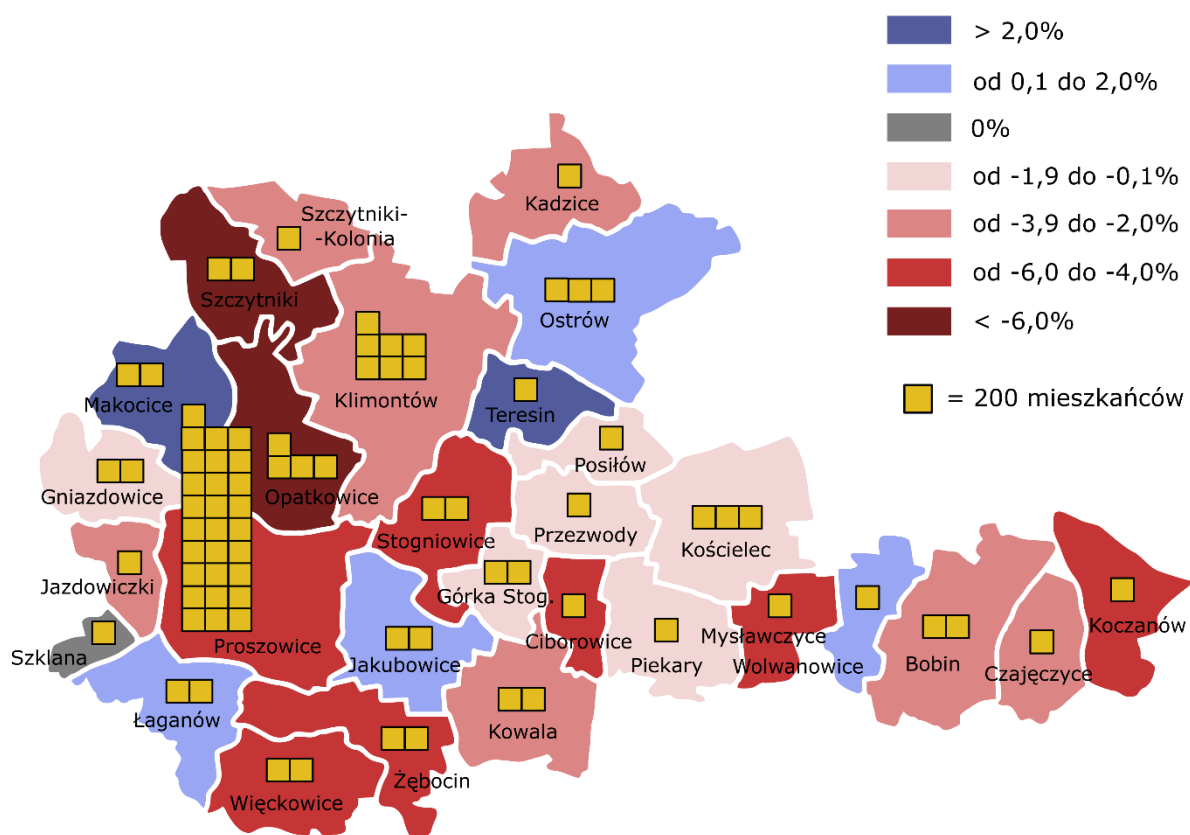
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Miejscowością o największej liczbie mieszkańców w analizowanej jednostce jest miasto Proszowice, zamieszkiwane według danych UGiM na koniec 2022 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

przez 5 625 osób. Średnia liczba ludności, przypadająca na jedną z 29 miejscowości gminy, wynosi 534,4 osoby. W praktyce wartość tę przekraczają, poza Proszowicami, jeszcze tylko Klimontów, Kościelec, Opatkowice, Ostrów. Do najmniejszych miejscowości należą natomiast Wolwanowice (100 os.), Mysławczyce (110 os.) oraz Szklana (114 os.). Spośród 29 miejscowości tworzących jednostkę, aż w 22 wystąpił spadek liczby ludności pomiędzy rokiem 2018 a 2022 – w tym także w największych Proszowicach. Jednocześnie brak jest jednoznacznego zróżnicowania przestrzennego gminy w zakresie wzrostów bądź spadków liczby ludności, w podziale na poszczególne miejscowości, warunkowanego np. odległością od Krakowa.

Rysunek 3. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w poszczególnych miejscowościach gminy Proszowice

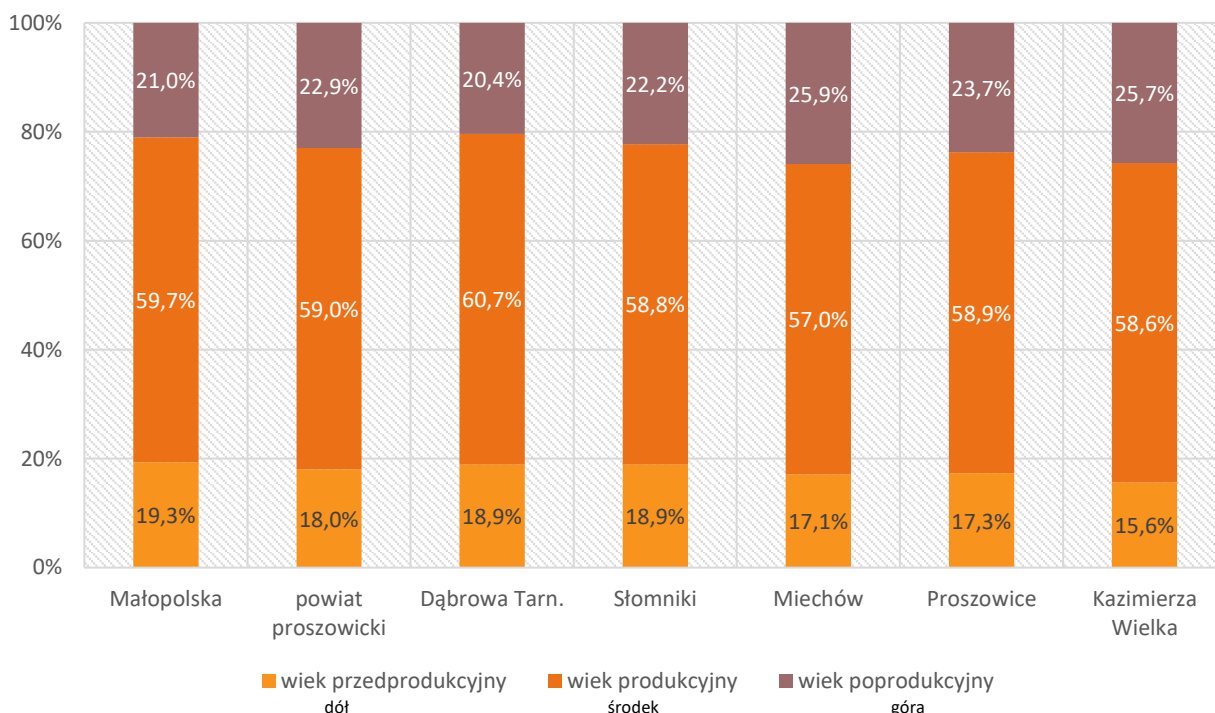
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UGiM Proszowice

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Spadek liczby ludności przełożył się na zmianę wartości wskaźnika gęstości zaludnienia. W 2018 r. dla całej gminy Proszowice wynosiła ona 162 os./km², w 2022 r. już tylko 156 os./km². Zwracała przy tym uwagę znacząca dysproporcja pomiędzy miastem Proszowicami (790 os./km²) a terenami wiejskimi gminy (106 os./km²). Mimo to, gmina Proszowice pojmowana jako całość jest zaludniona gęściej niż powiat proszowicki oraz większość gmin stanowiących tło porównawcze.

W strukturze demograficznej gminy Proszowice zwraca uwagę przede wszystkim przewaga pomiędzy odsetkiem osób najstarszych (23,7% ogółu w 2022 r.) a najmłodszych (17,3%). Co więcej, wartości dla obu grup pomiędzy rokiem 2018 a 2022 wzrosły, ale w przypadku osób w wieku poprodukcyjnym wzrost ten był znacznie wyższy. Na tle porównawczym struktura demograficzna jednostki jest jedną z mniej korzystnych – gmina Proszowice posiada jeden z niższych odsetków osób w wieku przedprodukcyjnym i jednocześnie jedną z wyższych wartości parametru obejmującego odsetek osób najstarszych. Także wskaźnik obciążenia demograficznego osobami starszymi (powyżej 65 roku życia) z wartością 31,4% odnotowaną w 2022 r., w obliczu wyników powiatu (30,2%) oraz całego regionu (27,1%) potwierdza trudną sytuację demograficzną jednostki.

Wykres 1. Struktura demograficzna jednostek porównywanych w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

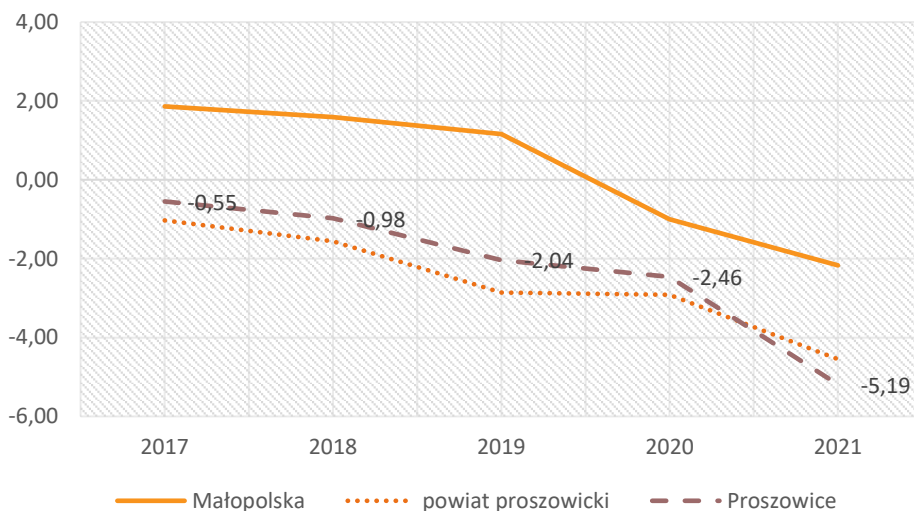
Na aktualną sytuację demograficzną gminy Proszowice znaczący wpływ mają ujemne: przyrost naturalny oraz saldo migracji. Okres 2017-2021 odznaczał się ciągłą przewagą zgonów nad urodzeniami, przy czym w latach 2020 oraz 2021 była ona w największym stopniu dostrzegalna, czego przyczyn w części można upatrywać w pandemii COVID-19. Z kolei w latach 2018-2022 w gminie Proszowice utrzymywała się przewaga wyjazdów nad osiedleniami. Zwraca uwagę, że spośród porównywanych jednostek jedyną, która przez całe analizowane pięciolecie notowała ujemne wartości salda, był powiat proszowicki.

W ostatnim pięcioleciu w skali całego powiatu największy odsetek budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania każdego roku przypadł na gminy Proszowice oraz Koniusza, które skupiały po przeszło 30% ogółu. Można przypuszczać, że przy niższej atrakcyjności osadniczej analizowanej jednostki

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

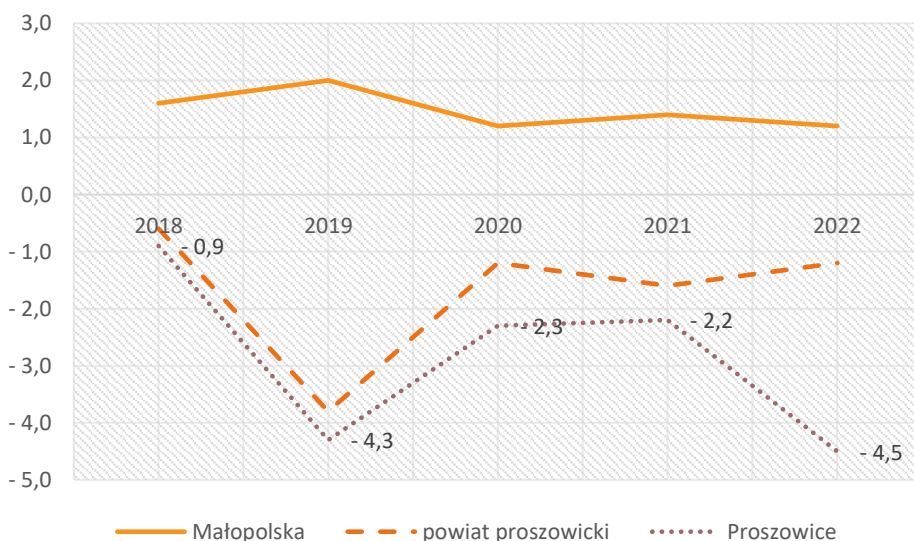
w skali całego powiatu, sytuacja demograficzna rysowałaby się jeszcze mniej korzystnie.

Wykres 2. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 osób w okresie 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 3. Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1000 osób w okresie 2018-2022

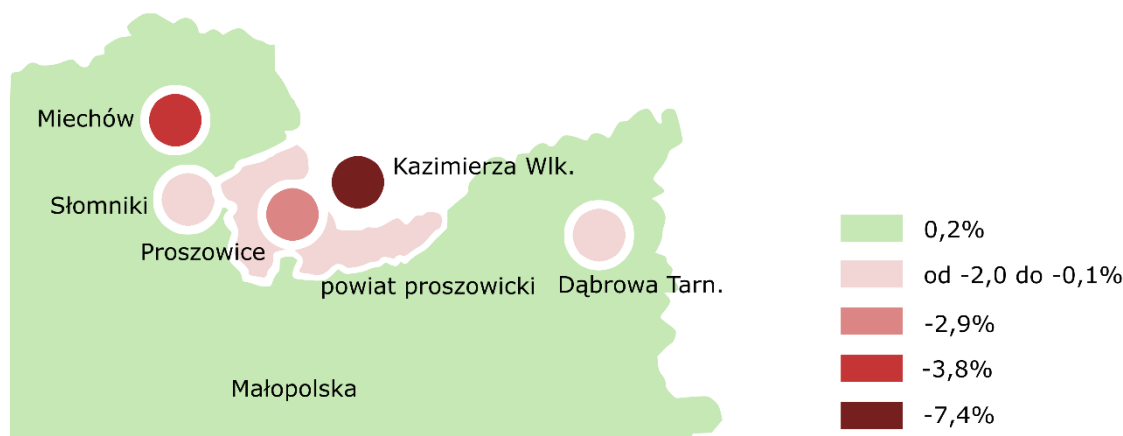

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Sporządzone na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2011 prognozy GUS, obejmujące horyzont czasowy do roku 2030, wskazują na dalszy spadek liczby mieszkańców gminy Proszowice.

Rysunek 4. Prognozowana zmiana liczby ludności w roku 2030 w stosunku do roku 2020 w jednostkach porównywanych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognozy te nie uwzględniają szeregu zjawisk społecznych i gospodarczych, jakie zaszły od momentu ich sporządzenia, na czele z pandemią COVID-19 i jej skutkami, kryzysem gospodarczym oraz nieuzasadnioną agresją militarną Rosji na Ukrainę wraz z powiązaniem z tym kryzysem migracyjnym. Mimo to zwraca uwagę fakt, że w 2030 r. analizowaną jednostkę miało zamieszkiwać 15 712 osób (-2,9%), tymczasem już w 2022 r. liczba ta była nieco mniejsza (15 587), zatem tempo spadku liczby mieszkańców gminy Proszowice jest szybsze od zakładanego. Drugim alarmującym wskaźnikiem jest odsetek osób wieku poprodukcyjnym – w 2030 r. mają oni stanowić aż 26,6% ogółu.

Konsekwencje i wyzwania:

- Sytuacja demograficzna gminy Proszowice jest niekorzystna z uwagi na współwystępowanie dwóch zjawisk – ubytku liczby ludności (w szczególności ze względu na dużą skalę emigracji wśród ludzi

młodych), oraz starzenia się społeczeństwa. Zjawisko to widoczne jest przede wszystkim na terenach wiejskich, co pociąga za sobą szereg negatywnych konsekwencji gospodarczych (np. brak rąk do pracy w rolnictwie i branżach pokrewnych) oraz społecznych. Sposobem na złagodzenie tego procesu jest ciągłe, wielowymiarowe podnoszenie atrakcyjności osadniczej i próba przyciągania do gminy nowych mieszkańców;

- Zjawiskiem powszechnym w przypadku gmin o charakterze zbliżonym do analizowanej są wyjazdy w celach nauki lub pracy, głównie ludzi młodych, którzy faktycznie nie zamieszkują na terenie gminy, ale wciąż figurują w ewidencjach oraz statystykach. Stąd też prawdopodobieństwo niższej liczby mieszkańców oraz mniej korzystnej struktury demograficznej niż wykazywane;
- Zjawisko migracji ludzi młodych, zwykle lepiej wykształconych, dynamicznych i przedsiębiorczych, wpływa na zmianę samej struktury społecznej jednostek nim dotkniętych, z których najbardziej widocznymi jest starzenie się społeczności wiejskich oraz zakłócenie proporcji według płci. W efekcie wiejskie środowisko społeczne dla młodych ludzi traci na atrakcyjności, co dodatkowo napędza proces zmian. W planowaniu rozwoju na najbliższe lata należy uwzględnić najbardziej pesymistyczny scenariusz – dalszego postępowania tego procesu;
- Zaistniałe zjawisko starzenia się społeczeństwa będzie wymuszać reorientację działań samorządu gminnego na rzecz osób starszych, czy chorych, zwłaszcza w zakresie zapewniania dostępności odpowiednio

dopasowanych usług publicznych (zdrowotnych, opiekuńczych, aktywizacyjnych itp.);

c) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy sytuacji gospodarczej i na rynku pracy:

Na koniec 2022 r. w gminie Proszowice działało 1 930 podmiotów gospodarczych, o 236 więcej niż w roku 2018. Zdecydowaną większość, bo 96,5% stanowiły podmioty zatrudniające do 9 pracowników – przypuszczalnie dominują w tej grupie jednoosobowe działalności gospodarcze oraz niewielkie, nierzadko rodzinne przedsiębiorstwa, zatrudniające 1-2 pracowników. Dominację drobnej przedsiębiorczości potwierdza fakt funkcjonowania zaledwie jednego podmiotu o zatrudnieniu w przedziale 250-999 osób (będące jednocześnie jedynym takim w całym powiecie proszowickim).

Rysunek 5. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

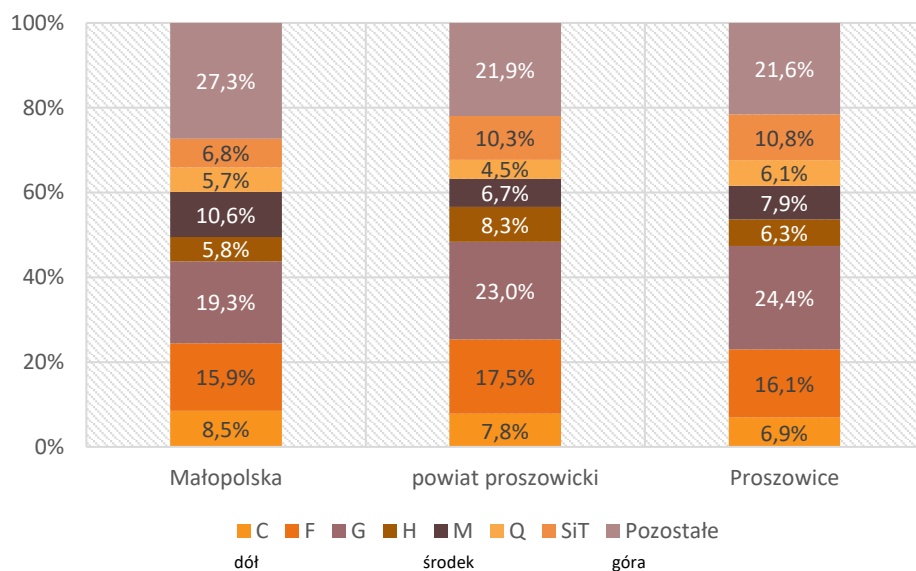
Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w gminie Proszowice w 2022 r. wynosiła 1 238, co stanowiło rezultat wyższy w stosunku do całego powiatu (1 041), ale odstający

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

od średniej dla Małopolski (1 350). Wyróżniał się on jednocześnie wśród gmin stanowiących tło porównawcze, zwłaszcza w zestawieniu z sąsiednią gminą Kazimierza Wielka (zaledwie 735 podmiotów).

W strukturze gospodarczej gminy Proszowice, rozpatrywanej pod kątem przynależności poszczególnych przedsiębiorstw do sekcji PKD, zwraca uwagę dominacja podmiotów skupionych w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów – 24,4%) oraz F (budownictwo – 16,1%). Sekcje te są także najliczniej reprezentowane skali powiatu proszowickiego oraz całego regionu. Pomiedzy rokiem 2018 a 2022 nie zaszły żadne poważniejsze zmiany w strukturze gospodarczej gminy Proszowice w ujęciu procentowym, natomiast w ujęciu bezwzględny wzrosła liczba podmiotów gospodarczych w niemal każdej z sekcji (za wyjątkiem A, B oraz E), z czego najbardziej zauważalny był wzrost w sekcji F (+78 podmiotów).

Wykres 4. Struktura gospodarcza jednostek porównywanych w roku 2022

C – przetwórstwo przemysłowe, F – Budownictwo, G – handel hurtowy i detaliczny, naprawa samochodów, H – transport i gospodarka magazynowa, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, Q – ochrona zdrowia

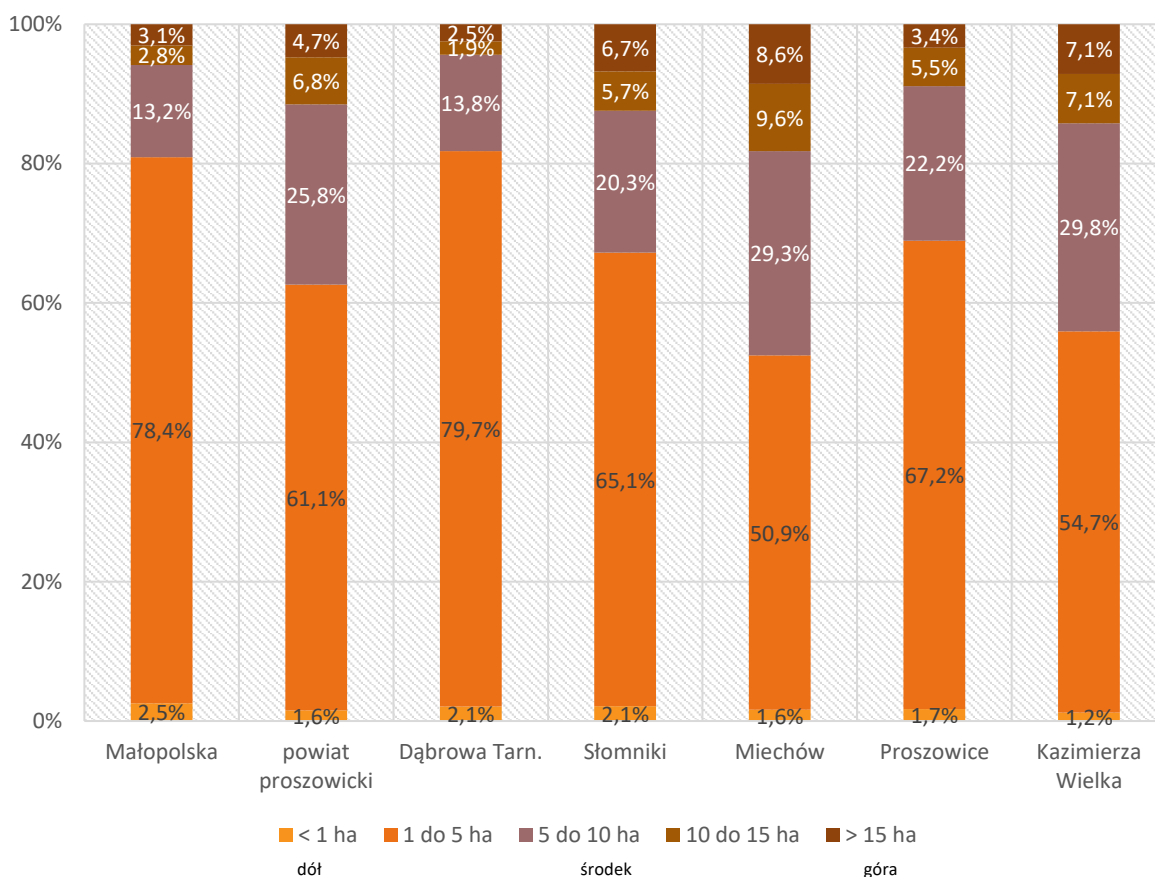
Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

i opieka społeczna, SiT – pozostała działalność usługowa, produkcja własna gospodarstw domowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Czarnoziemy, obecne na terenie gminy Proszowice, są najcenniejszymi glebami z punktu widzenia upraw roślinnych, jakie występują na terenie Polski, a ich bogactwo oraz występowanie w dużych, zwartych kompleksach, predestynuje obszar jednostki do intensywnej produkcji rolniczej, głównie warzywniczej, która od lat stanowi znak rozpoznawczy gminy. Porównanie danych z Powszechnych Spisów Rolnych, sporządzonych w roku 2010 oraz 2020 wskazuje na zmieniający się charakter prowadzenia działalności rolniczej na terenie gminy Proszowice, z najbardziej zauważalnym trendem, polegającym na spadku liczby gospodarstw rolnych przy jednoczesnym zwiększaniu się ich średniej powierzchni. W 2010 r. było ich 1 830, dekadę później 1 578. W 2020 r. większość (67,2%) stanowiły gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha, chociaż faktyczną powierzchnię upraw danego producenta zaburza powszechnie stosowany mechanizm dzierżawy.

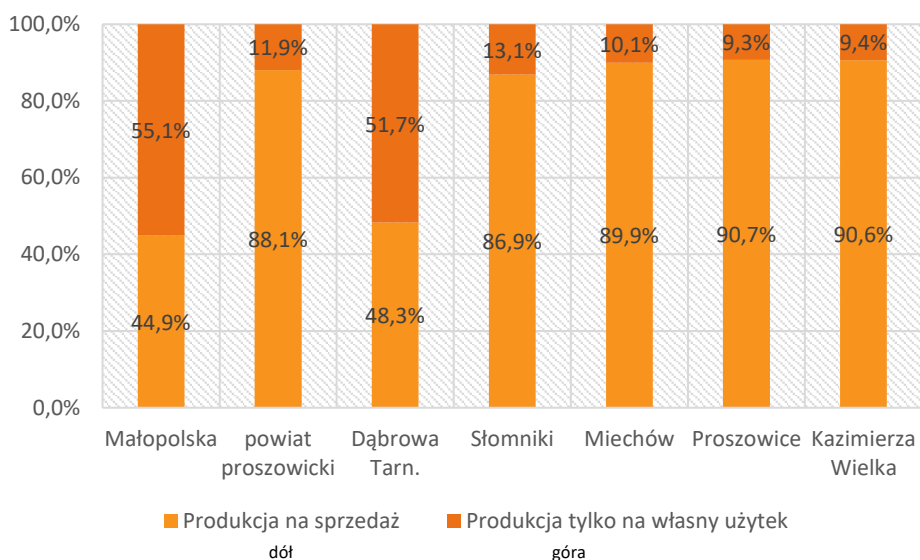
Wykres 5. Struktura gospodarstw rolnych w jednostkach porównywanych pod względem ich powierzchni w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Dane z 2020 r. wskazują na dominację zbóż w strukturze zasiewów – stanowiły one 59,3% ogółu, z wartością 23,2% przypadającą na warzywa gruntowe. Wśród jednostek porównywanych była to wartość najwyższa. Spośród 1 578 gospodarstw rolnych, których istnienie wykazano w Powszechnym Spisie Rolnym z 2020 r., aż 90,7% przeznaczało przynajmniej część swojej produkcji na sprzedaż. Wartość ta jest zbliżona do obserwowanej w typowo rolniczych gminach Słomniki, Miechów i Kazimierza Wielka. Jednocześnie, w skali całego regionu nieco ponad 55% gospodarstw rolnych przeznacza swoją produkcję tylko na własne potrzeby – stanowi to potwierdzenie rolniczego charakteru gminy Proszowice i znaczenia tej gałęzi gospodarki dla jej mieszkańców.

Wykres 6. Struktura gospodarstw rolnych w jednostkach porównywanych ze względu na przeznaczenie własnej produkcji w 2020 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Rok 2022 zamknął się liczbą 403 bezrobotnych zarejestrowanych na terenie gminy Proszowice. Trend przez cały okres 2018-2022 był nieregularny, z wyraźnym wzrostem w roku 2020 w stosunku do poprzedniego, czego źródeł należy upatrywać w skutkach pandemii COVID-19. Tym, co negatywnie wyróżnia gminę Proszowice spośród grona jednostek porównywanych jest nieznaczny wzrost liczby bezrobotnych w roku 2022 w stosunku do roku poprzedniego.

Rysunek 6. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Na koniec 2022 r. wartość wskaźnika obrazującego odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Proszowice wynosiła 4,4%, znacznie więcej niż w przypadku Małopolski (3,1%) oraz powiatu proszowickiego (3,5%). Gmina Proszowice znalazła się jednak w gronie jednostek, które pomiędzy rokiem 2018 a 2022 odnotowały spadek wartości parametru.

Konsekwencje i wyzwania:

- Z racji zaszczości historycznych (brak rozwiniętego przemysłu) oraz sprzyjających warunków naturalnych, podstawową gałęzią gospodarki w gminie Proszowice jest rolnictwo, przede wszystkim w zakresie upraw roślinnych. Istotnym elementem polityki samorządowej na najbliższe lata wydaje się być zatem wspieranie działalności rolniczej, także w formie pośredniej (np. poprzez poprawę nawierzchni dróg rolniczych) oraz podnoszenie potencjału rolnictwa, np. poprzez wspieranie procesu scalania gruntów. Szansą dla gminy może być także przeniesienie kompleksu handlowego – giełdy rolnej z Rybitw (część

Krakowa) – gmina Proszowice była wymieniana wśród potencjalnych lokalizacji dla takiego miejsca;

- Z uwagi na strukturę gospodarczą, drugim podstawowym kierunkiem działań samorządu gminnego w zakresie pobudzania rozwoju gospodarczego wydaje się być wspieranie działalności małych oraz mikroprzedsiębiorstw, w zakresie zgodnym z kompetencjami oraz przepisami prawa, we współpracy z wyspecjalizowanymi instytucjami;
- Z uwagi na warunki glebowe, rozwijanie działalności inwestycyjnej na terenie gminy jest znacząco utrudnione, nie powinno to jednak wykluczać prób kreowania małych stref aktywności gospodarczej, szczególnie w sąsiedztwie kluczowych ciągów i węzłów komunikacyjnych;
- Jednocześnie największym zagrożeniem w zakresie profilu gospodarczego gminy, wpływającym także na inne dziedziny jej funkcjonowania (na czele z demografią), wydaje się być niedobór atrakcyjnej, dobrze płatnej pracy, stanowiący jedną z istotniejszych przyczyn odpływu ludzi młodych do większych ośrodków miejskich;
- Gmina Proszowice, ze swoim jednoznacznie rolniczym charakterem, jest poniekąd „ofiara” niskiego prestiżu, jakim obecnie cieszy się praca w rolnictwie. Na zmianę trendów i uwarunkowań społecznych, występujących w skali całego kraju samorząd lokalny nie ma wpływu, możliwe jest jednak promowanie na rozmaite sposoby tego rodzaju zarabiania na życie;
- Dla znaczącej części mieszkańców gminy Proszowice, co zresztą typowe dla jednostek o zbliżonym charakterze oraz położeniu geograficznym,

podstawowym (a często i jedynym) źródłem dochodu jest praca wykonywana poza jej terenem. Miejscami pracy jest nie tylko Kraków, ale i nieodległe strefy ekonomiczne w Wieliczce i Niepołomicach – sytuacja taka jest typowa m.in. dla silnie reprezentowanej branży budowlanej. Jednostkę można zaliczyć zatem do grona tworzących rejon intensywnych dojazdów do pracy, co ma swoje przełożenie na część procesów rozwojowych;

- W przeciwieństwie do większości gmin wiejskich i miejsko-wiejskich Małopolski, zmiana struktury lokalnej gospodarki, z kształtowaniem się pozarolniczego rynku pracy i związanych z nim funkcji gospodarczych nie związanych z uprawą ziemi, w gminie Proszowice zachodzi w bardzo ograniczonym zakresie i można przypuszczać, że proces ten nie będzie się znacząco dynamizował w perspektywie nadchodzących kilku lat;
- Pandemia COVID-19 znacząco i – jak się wydaje – trwale zmieniła charakter pracy w niektórych branżach i zawodach za sprawą pracy zdalnej. Otworzyło to nowe możliwości dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich, pod warunkiem posiadania dobrze rozwiniętej, niezawodnej sieci Internetu. Wspieranie rozwoju takiej infrastruktury będzie mieć bezpośrednie przełożenie na atrakcyjność osadniczą, a w części także na potencjał inwestycyjny jednostki. Można je także uznać za dobrą metodę na ożywienie gospodarcze zwłaszcza tych części gminy, które charakteryzują się mniejszym potencjałem osadniczym oraz inwestycyjnym;
- Pomimo sytuacji na lokalnym rynku pracy charakteryzującej się w ostatnim pięcioleciu dość dużą stabilnością i przewidywalnością

procesów, konieczna jest współpraca z powiatem proszowickim i podległymi mu jednostkami w zakresie zapobiegania bezrobociu i aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia, szczególnie z grup o najtrudniejszej sytuacji rynkowej;

d) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy stanu i potencjału środowiska naturalnego, w tym również odnoszące się do rozwoju infrastruktury sieciowej:

Pomimo dużej atrakcyjności krajobrazowej gminy Proszowice, na jej obszarze nie występują obszary chronione. Podobną wartość wskaźnika, wynoszącą 0,0%, posiadają gminy Słomniki, Dąbrowa Tarnowska oraz Kazimierza Wielka.

Rysunek 7. Odsetek powierzchni porównywanych jednostek zajętej przez obszary chronione w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W zakresie stanu środowiska naturalnego oraz działań zmierzających do jego poprawy w ostatnich latach, wśród wyzwań stojących przed samorządami, na pierwszy plan wysunęła się kwestia czystości powietrza. Duży i wciąż nierozwiązany problem stanowi tzw. „niska emisja”, związana z ogrzewaniem budynków mieszkalnych paliwami stałymi (głównie węgiel, nierzadko niskiej

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

jakości) oraz ciągle jeszcze zdarzającym się spalaniem odpadów. Brak punktów pomiaru stanu powietrza na terenie gminy, nadzorowanych przez WIOŚ, jak również niedoskonałości Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, utrudniają określenie rozmiarów zjawiska.

Odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów w gminie Proszowice w 2021 r. wyniósł 34,9%. Na tle porównawczym był to wynik nie wyróżniający się, nieco odstający od wartości notowanych w całym powiecie proszowickim (37,3%) oraz regionie (41,1%). Zwraca natomiast uwagę zmiana wartości parametru w stosunku do roku 2017 – w przypadku analizowanej jednostki wynosząca +22,5 punktów procentowych, co jest najlepszym rezultatem spośród wszystkich porównywanych. Dużym wyzwaniem w zakresie gospodarki odpadami, stojącym przed gminą Proszowice, poza realizacją bieżących zadań związanych z ich odbiorem i utylizacją, jest rekultywacja nieczynnego składowiska w Żębocinie. Wśród potencjalnych sposobów wykorzystania czterohektarowego terenu wymienia się m.in. farmę fotowoltaiczną.

Rysunek 8. Odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów zebranych w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Dane GUS z końca 2021 r. wskazują na dość wysoki poziom zwodociągowania gminy Proszowice – dostęp do sieci wodociągowej posiadało 86,5% ogółu budynków mieszkalnych w jednostce. Rezultaty, jakie osiągały jednostki tła porównawczego były dość zbliżone. Sieć wodociągowa w jednostce opiera się przede wszystkim o powierzchniowe ujęcie wody w Opatkowicach na potoku Ścieklec i Stację Uzdatniania Wody w Proszowicach. Spółka Wodociągi Proszowickie, oprócz obsługi terenu analizowanej jednostki, dostarcza wodę także do odbiorców w gminach Kazimierza Wielka (Dalechowice, Boronice, Lekszyce) oraz Pałecznicza (Ibramowice, Pieczonogi). Jednocześnie w miejscowości Szklana wykorzystywany jest wodociąg gminy Koniusza. Dostęp do wody pitnej dla gospodarstw domowych nieposiadających przyłączy wodociągowych zapewniają studnie przydomowe.

Rysunek 9. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do wodociągu w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Znacznie większym problemem w skali całej gminy Proszowice jest dostęp do sieci kanalizacyjnej. Statystyki GUS wskazywały z końcem 2021 r. na dostęp do sieci kanalizacyjnej w przypadku 25,2% ogółu budynków mieszkalnych w gminie. W tym przypadku dysproporcje pomiędzy jednostką analizowaną a porównywanymi (w tym całą Małopolską, dla której wartość wynosiła 51,2%)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

były znacznie bardziej widoczne. Oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest w Proszowicach, odbiorcą oczyszczonych ścieków jest rzeka Szreniawa.

Rysunek 10. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do kanalizacji w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Podobnie jak w przypadku sieci kanalizacyjnej, na terenie analizowanej jednostki występują duże problemy w dostępności do gazociągu.

Rysunek 11. Odsetek mieszkańców wybranych jednostek posiadających dostęp do gazociągu w 2021 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Według GUS, na koniec 2021 r. z przyłączy korzystało zaledwie 15,5% mieszkańców, choć należy podkreślić wzrost wartości parametru w stosunku do

roku 2017 o 7,9 punktu procentowego, jeden z wyższych na tle porównawczym. W obu przypadkach najmniej problemów z dostępnością do sieci występuje w Proszowicach. Miasto to jest także, jako jedyna miejscowość w jednostce, wyposażone w sieć ciepłowniczą – korzysta z niej część budynków zbiorowego zamieszkania oraz użyteczności publicznej.

Konsekwencje i wyzwania:

- Walory środowiskowe nie stanowią przewagi konkurencyjnej gminy Proszowice, zwłaszcza w dziedzinie turystyki, rekreacji i wypoczynku – podobnymi, a przy tym dość ubogimi zasobami dysponuje większość gmin położonych w tej części Małopolski;
- Konieczna jest intensyfikacja działań – zarówno na szczeblu gminnym, jak i wyższych oraz pozasamorządowych – zmierzających do poprawy stanu powietrza. Zjawisko „niskiej emisji” w dalszym ciągu negatywnie wpływa na jakość powietrza w okresie jesiennym i zimowym;
- W zakresie infrastruktury wodociągowej wyzwaniem, stojącym przed samorządem gminy Proszowice staje się nie tyle rozbudowa sieci, co utrzymywanie wysokiej jakości działania – modernizacja, cyfryzacja oraz zapobieganie awariom i przerwom w funkcjonowaniu;
- Rozbudowa sieci kanalizacyjnej stanowi niewątpliwie jedno z wyzwań, stojących przed gminą Proszowice w najbliższych kilku latach. Zadanie to jest utrudnione przez szereg czynników, z których najistotniejsze wydają się dwa – ukształtowanie terenu i rozproszenie zabudowy, podrażające koszty prowadzenia inwestycji. W przypadku niektórych skupisk zabudowy, przy uwzględnieniu aktualnej i prognozowanej sytuacji demograficznej jednostki, rozwiązaniem znacznie bardziej

uzasadnionym ekonomicznie mogą się okazać przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki bezodpływowe;

- Brak dostępu do gazociągu znacząco obniża atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną gminy Proszowice, a w przypadku zmian prawnych, związanych z koniecznością rezygnacji ze stosowania paliw stałych do ogrzewania budynków mieszkalnych, może stać się jednym z poważniejszych problemów, z jakimi gmina będzie się mierzyć w najbliższej dekadzie;
- Coraz częstszym problemem są okresowe niedobory wody, powodowane wydłużającymi się okresami bezopadowymi. Należy przypuszczać, że wskutek zmian klimatycznych susze, zwłaszcza w okresie wiosennym i letnim będą zdarzać się częściej. Obok rozbudowy i utrzymywania mechanizmów zabezpieczających dostęp do wody na potrzeby bytowe (co ważne szczególnie w przypadku gospodarstw domowych korzystających ze studni), istotne wydaje się prowadzenie działań edukacyjnych wśród mieszkańców, dotyczących rozsądnego gospodarowania wodą;
- Zapotrzebowanie na usługi związane z odbiorem i utylizacją odpadów nie będzie maleć, co będzie wiązać się także z wzrostem nakładów z budżetu gminy na ten cel. Duże znaczenie dla gospodarki odpadami, poza działaniami inwestycyjnymi, może mieć także prowadzenie akcji edukacyjnych i aktywizujących lokalne społeczności (np. sprzątanie wsi), co będzie mieć także wymiar integracyjny;
- Zarówno zasada zrównoważonego rozwoju, jak i zmiany społeczno-gospodarcze, jakie zajądą w gminie i jej otoczeniu (np. związane z demografią oraz atrakcyjnością rekreacyjną) wymuszać będą

utrzymanie dotychczasowych oraz zakładanie nowych przestrzeni wypoczynku w otoczeniu przyrody, położonych w sąsiedztwie największych skupisk zabudowy. Powstawanie i odpowiednie utrzymanie takich miejsc jak skwery czy zieleńce będą pozytywnie wpływać także na estetykę przestrzeni publicznych, co ma znaczenie zwłaszcza na terenach wiejskich, nierzadko dotkniętych w tym zakresie wieloletnimi zaniedbaniami;

e) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy zasobów dziedzictwa kulturowego i tzw. oferty spędzania wolnego czasu:

Głównym animatorem życia kulturalnego w gminie Proszowice są podmioty prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego – Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach (instytucja gminna) oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach (instytucja współprowadzona przez samorząd gminny i powiatowy), posiadająca swoje filie w Kościelecu i Ostrowie. Instytucje te realizują swoje działania, prowadząc rozmaite zajęcia edukacyjne i artystyczne dla wszystkich grup wiekowych, wspierając działalność inicjatyw kulturalnych, odpowiadając za zajęcia rekreacyjne i ruchowe oraz propagując czytelnictwo. Wśród aktywności kulturalnych, realizowanych w gminie Proszowice, wyróżnia się działalność dwóch orkiestr dętych (Kościelec, Żębocin) – w obu przypadkach ściśle związanych z miejscowymi jednostkami OSP.

Zasoby materialnego dziedzictwa kulturowego w niewielkim stopniu wyróżniają gminę Proszowice na skalę całego regionu. Do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego wpisanych jest łącznie 13 obiektów (w formie pojedynczych obiektów bądź ich zespołów, np. wraz z otoczeniem), głównie architektury sakralnej oraz szlacheckiej. Cennym

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

zasobem są także pozostałości niemieckich fortyfikacji z okresu II wojny światowej, popularyzowanych i udostępnianych przez jedno z miejscowych stowarzyszeń. Łącznie, nie są to obiekty zdolne do wygenerowania znaczącego ruchu turystycznego, przekładającego się na znaczące korzyści finansowe dla budżetu jednostki, ale składają się na wartość zasobu, jakim jest krajobraz kulturowy.

Gmina Proszowice nie posiada tradycji sportowych, które wyróżniałyby ją na skalę ponadlokalną. Wśród uprawianych dyscyplin sportu przoduje piłka nożna, za sprawą lokalnych klubów sportowych. Lokalnym ośrodkiem sportu jest miasto Proszowice, głównie za sprawą bazy infrastrukturalnej, na którą składa się m.in. kryta pływalnia ze strefą fitness i siłownią, hala sportowa, stadion piłkarski oraz kompleks boisk sportowych.

Atrakcyjność rekreacyjno-wypoczynkowa gminy Proszowice jest póki co dość niska, na co wpływ mają przede wszystkim znikome w tym zakresie walory Płaskowyżu Proszowickiego, zajętego w głównej mierze pod uprawę rolniczą, jak też brak odpowiedniej infrastruktury. Sytuację w dużej mierze ma szansę zmienić nowa funkcja torowiska rozebranej kolei wąskotorowej. Niemalże cały odcinek od Kazimierzy Wielkiej do granicy województw świętokrzyskiego i małopolskiego w 2020 r. otrzymał asfaltową nawierzchnię i funkcjonuje jako droga dla rowerów. Kolejny fragment trasy oddany pod koniec 2023 r. przebiega przez terytorium gminy Proszowice, łącząc jej zachodnie i północne krańce. Docelowo droga dla rowerów ma połączyć Kraków z Kielcami jako fragment szlaku EuroVelo11.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostęp do usług kulturalnych w gminie zapewniają przede wszystkim jednostki prowadzone przez samorząd. Deficyty w tym zakresie mogą

ujawniać głównie poprzez ewentualną niezadowalającą ich działalność. Stąd konieczność jej weryfikowania, monitorowania zapotrzebowania zgłaszanego przez potencjalnych odbiorców oraz dbałości o odpowiednie wyposażenie, stan infrastruktury czy kompetencje kadr odpowiadających za funkcjonowanie tych instytucji;

- Infrastruktura sportowa, zlokalizowana w mieście, może stać się podstawą do rozwoju oferty skierowanej dla uprawiających sport na poziomie profesjonalnym i półprofesjonalnym, np. poprzez organizację turniejów, spotkań oraz obozów sportowych, co będzie mieć przełożenie na budowanie marki jednostki i wzrost jej rozpoznawalności na skalę ponadregionalną;
- W przypadku dostępu do kultury oraz infrastruktury sportowej specyficznym problemem gminy Proszowice może być jej rozległość terytorialna i trudność w dostępie do oferty, zwłaszcza dla mieszkańców miejscowości najbardziej oddalonych od Proszowic;
- Oddziaływanie zabytków nieruchomych gminy Proszowice na ruch turystyczny wydaje się być znikome. W tej sytuacji zasadne wydaje się eksponowanie posiadanych walorów przede wszystkim poprzez włączenie się w projekty o zasięgu międzygminnym – różnego rodzaju szlaki turystyczne i kulturowe, w szczególności sieć dróg dla rowerów. Dalszy rozwój tej sieci transportu należy rozpatrywać nie tylko pod kątem umożliwienia wypoczynku, rekreacji czy alternatywnego dotarcia do miejsc najbardziej atrakcyjnych turystycznie, ale także jako sposób skomunikowania poszczególnych miejscowości jednostki z kluczowymi punktami (np. instytucje publiczne, szkoły, punkty przesiadkowe);

f) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy poziomu bezpieczeństwa publicznego:

Powiatowy status miasta Proszowice przekłada się na dobrą dostępność do podmiotów zapewniających bezpieczeństwo publiczne.

Rysunek 12. Rozmieszczenie instytucji bezpieczeństwa publicznego w gminie Proszowice w 2023 r.

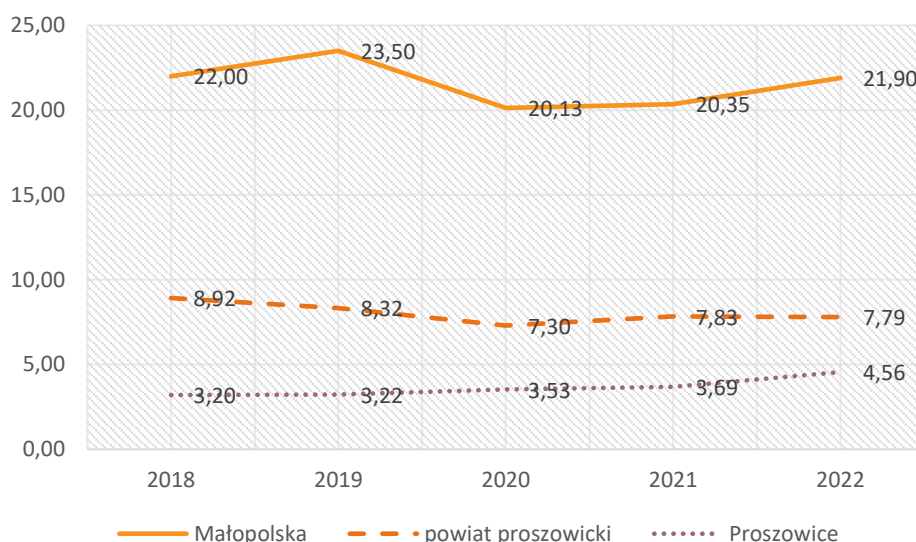
Źródło: Opracowanie własne

Na terenie miasta zlokalizowana jest Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, w skład której wchodzi jedna Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza. Dodatkowo, w miejscowościach gminy działają 22 jednostki ochotniczych straży pożarnych, z czego OSP Bobin, OSP Klimontów oraz OSP Kościelec zostały włączone w struktury Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Proszowice są także miejscem ulokowania Komendy Powiatowej Policji. Dodatkowo, teren gminy Proszowice jest objęty zasięgiem działania Straży Miejskiej. Na terenie

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

miasta stacjonują dwa zespoły ratownictwa medycznego (ZRM), z czego jeden w pełnym, a drugi w ograniczonym czasowo zakresie działania. Dodatkowo gmina Proszowice znajduje się w obszarze reagowania ZRM stacjonującego w pełnym zakresie czasowym w Słomnikach. Przypadki nagłe kierowane są do szpitalnych oddziałów ratunkowych (SOR) w Krakowie bądź Miechowie – proszowicki szpital nie posiada takiego oddziału. Statystyki policji i straży pożarnej wskazują, że obszar gminy jest względnie bezpieczny, zwłaszcza w porównaniu z danymi dla całego regionu.

Wykres 7. Przestępstwa ogółem w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w wybranych jednostkach w okresie 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych KPP Proszowice

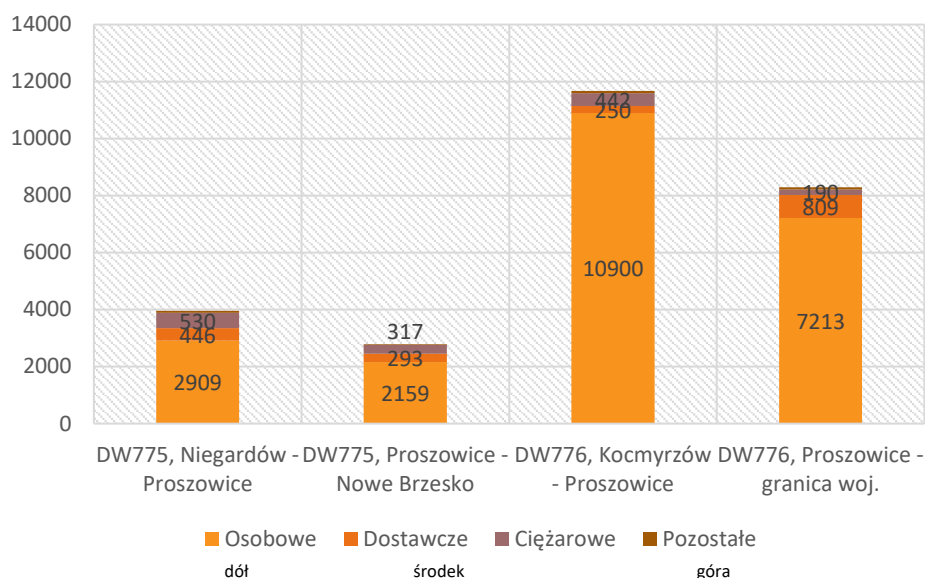
Na terenie gminy Proszowice nie zdiagnozowano obszarów charakteryzujących się zagrożeniem osuwiskowym (według Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego), jak również terenów zagrożonych powodzią, o prawdopodobieństwie jej wystąpienia wynoszącym 1%, tzw. „powódź stuletnia”. Katalog zagrożeń naturalnych, które mogą wystąpić na terenie jednostki, sprowadza się zatem jedynie do następstw gwałtownych zjawisk pogodowych – huraganowych wiatrów oraz krótkotrwałych, ale

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

intensywnych ulew, powodujących powodzie błyskawiczne oraz podtopienia. Szczególnie zagrożone są obszary położone w zagłębieniach terenu, w tym w sąsiedztwie rzek, potoków i strumieni, do których spływają wody opadowe z terenów położonych wyżej, a w niektórych przypadkach także z odwodnień przy ciągach komunikacyjnych. W ostatnich latach gmina Proszowice kilkakrotnie mierzyła się ze skutkami takich ulew. Dużym problemem, wynikającym ze specyfiki gminy Proszowice, jest także ryzyko zamuleń rowów odwadniających, wskutek spływu powierzchniowego z pól uprawnych. Innym następstwem zmian klimatycznych są przydarzające się coraz częściej okresy bezopadowe. Dla największej części obszaru gminy Proszowice zagrożenie suszą określono na poziomie umiarkowanym (II stopień). Jako obszary o największym zagrożeniu tym zjawiskiem (III stopień) wskazano północną część jednostki, w rejonie Klimontowa, Ostrowa i Kadzic.

Dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad jednoznacznie wskazują, że spośród wszystkich czterech odcinków dróg wojewódzkich, jakie wychodzą z Proszowic, największym natężeniem ruchu charakteryzuje się fragment DW776 prowadzący do Krakowa. Jeszcze w 2010 r. odcinek Proszowice – Kocmyrzów pokonywało średnio 6 642 pojazdy na dobę, w 2020 r. było to już 11 672 pojazdów, co oznacza niemal dwukrotny wzrost. Zdecydowaną większość pojazdów na tym odcinku (93,4% ogółu w 2020 r.) stanowią samochody osobowe – przypuszczalnie wiąże się to z codziennymi dojazdami mieszkańców jednostki analizowanej i sąsiednich do pracy w Krakowie i jego najbliższym otoczeniu.

Wykres 8. Średni dobowy ruch pojazdów silnikowych na DW775 i DW776 w roku 2020

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GPR GDDKiA

Dla podniesienia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, zwłaszcza na terenie samych Proszowic, kluczowe znaczenie ma zakończenie budowy obwodnicy miasta.

Konsekwencje i wyzwania:

- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w gminie Proszowice, typowy dla gmin miejsko-wiejskich położonych „na uboczu”, stanowi niezaprzeczalny atut jednostki, konieczne jest zatem jego utrzymywanie, m.in. za sprawą inwestycji infrastrukturalnych (głównie w zakresie infrastruktury drogowej) i pozainfrastrukturalnych, ze szczególnym uwzględnieniem działań edukacyjnych i profilaktycznych;
- Pomimo funkcjonowania na terenie gminy zawodowej straży pożarnej, jednostki OSP stanowią ważne ogniwo w systemie zabezpieczenia mieszkańców gminy oraz ich mienia. Nie do przecenienia jest także kulturotwórcza rola tych podmiotów oraz ich wkład w zacieśnianie

integracji międzypokoleniowej na szczeblu lokalnym. Skłania to samorząd gminny do podejmowania działań zmierzających do utrzymania obecnego stanu oraz wspierania dalszego rozwoju i profesjonalizacji służb, na ile umożliwiają to jego kompetencje i możliwości budżetowe;

- Zagrożenia naturalne na terenie gminy Proszowice w dużej mierze warunkowane są pogodą (podtopienia, zalania, uaktywnienie się osuwisk). Niektórym z nich można zapobiec – tym bardziej, że wiele rozwiązań (jak chociażby utrzymywanie drożności rowów i przepustów czy utrzymywanie magazynów ze sprzętem przeciwpowodziowym) jest relatywnie niskonakładowych;
- Przydarzające się wskutek zmian klimatycznych susze mogą być dotkliwe dla mieszkańców gminy, zwłaszcza żyjących z uprawy ziemi czy korzystających ze studni przydomowych. Konieczne wydaje się zatem opracowanie i wdrożenie pakietu działań minimalizujących skutki susz, szczególnie w zakresie tzw. małej retencji;
- Inwestycje w obrębie głównych ciągów komunikacyjnych w jednostce – dróg wojewódzkich oraz powiatowych – leży poza kompetencjami oraz możliwościami finansowymi samorządu gminnego. Konieczna jest jednak aktywność na tym polu, obejmująca m.in. lobbowanie czy współpracę (także finansową) z zarządcami dróg. Szczególne znaczenie dla atrakcyjności osadniczej gminy ma fragment DW776, łączący ją z Krakowem;

g) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy lokalnej polityki społecznej:

Z danych udostępnionych przez MGOPS Proszowice wynika, że w ostatnim pięcioleciu sukcesywnie malała liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, nawet mimo wystąpienia pandemii COVID-19.

W przypadku rodzin trend nie był tak jednoznaczny, dwukrotnie (2019, 2022) odnotowano wzrost w stosunku do roku poprzedniego. Okres 2018-2022 przyniósł natomiast znaczące zmiany w strukturze osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Na początku najstarsi i najmłodszy jej beneficjenci stanowili nieco ponad 90% ogółu, przy czym odsetek przypadający na osoby w wieku poniżej 18 lat, kobiety powyżej 60 roku życia i mężczyźni powyżej 65 roku życia był porównywalny. W 2022 r. grupy te stanowiły łącznie nieco ponad 65% ogółu.

Rysunek 13. Beneficjenci pomocy społecznej na 10 tysięcy mieszkańców wybranych jednostek w 2021 r.

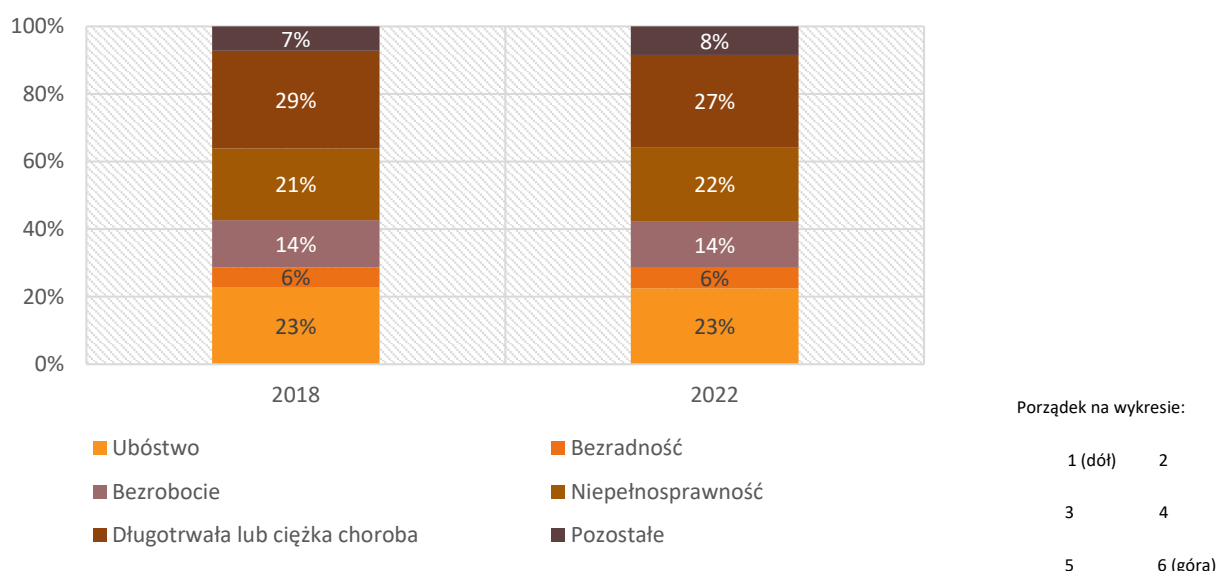
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wyliczany przez GUS wskaźnik, obrazujący beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na koniec 2021 r. w gminie Proszowice wyniósł 356 osób. Na tle porównawczym była to wartość przeciętna –

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

nieznacznie wyższa od obserwowanej w całej Małopolsce (336 os.), ale niższa od powiatu proszowickiego (393 os.). Wśród gmin porównywanych zwraca uwagę sytuacja w sąsiedniej Kazimierzy Wielkiej, gdzie w 2021 r. na 10 tys. mieszkańców świadczenia pomocy społecznej kierowane były aż do 616 osób. Dużą stabilnością wykazywała się natomiast struktura powodów udzielania świadczeń pomocy społecznej w gminie Proszowice. Zarówno w roku 2018, jak i 2022. do najczęstszych należały „niepełnosprawność”, „ubóstwo” oraz „długotrwała lub ciężka choroba”, stanowiąc łącznie niewiele ponad 70% ogółu.

Wykres 9. Struktura świadczeń pomocy społecznej w gminie Proszowice w latach 2018 i 2022, ze względu na powody ich udzielania

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MGOPS Proszowice

Najważniejszą placówką w zakresie ochrony zdrowia, funkcjonującą na terenie gminy Proszowice jest Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej – Szpital w Proszowicach, prowadzony przez samorząd powiatu proszowickiego, a jego obecność jest jednym z istotniejszych czynników, wpływających na rangę Proszowic jako ośrodka o oddziaływaniu ponadlokalnym. Gmina Proszowice nie jest organem prowadzącym dla żadnej placówki z zakresu ochrony zdrowia.

Obok placówek publicznych, działających w ramach SP ZOZ, ofertę dla mieszkańców w tym zakresie uzupełniają podmioty niepubliczne.

Konsekwencje i wyzwania:

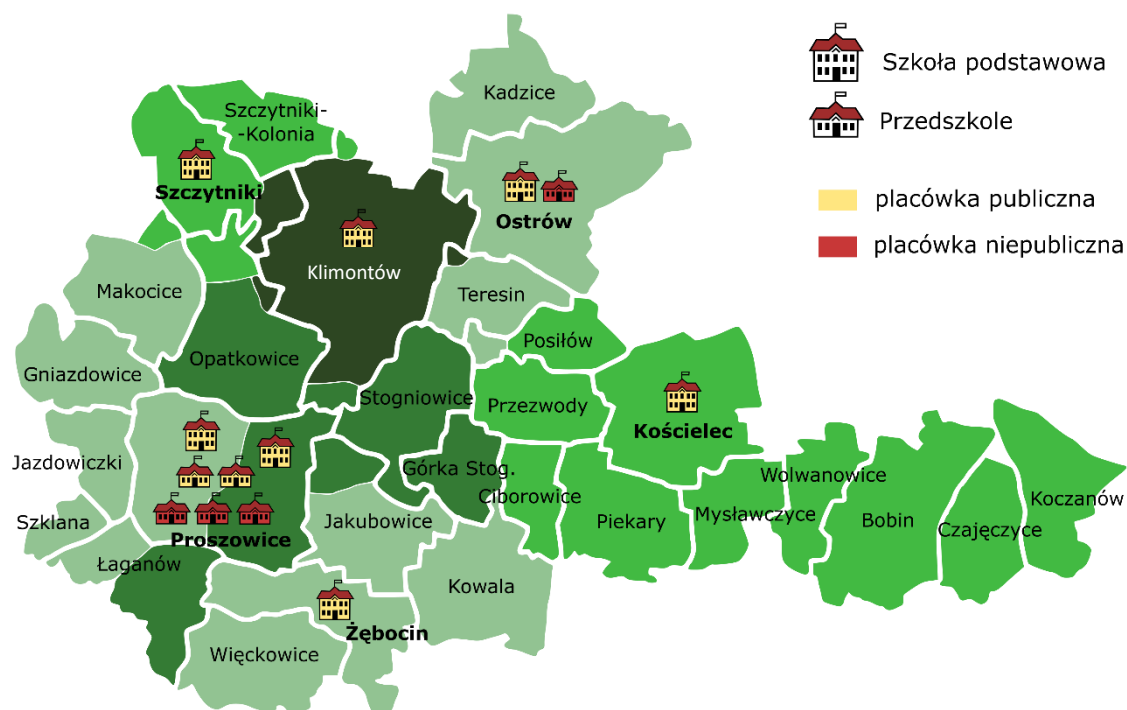
- Dokładnych analiz, sprowadzających się do określenia przyczyn, a następnie dobrania adekwatnych mechanizmów zaradczych może wymagać zdiagnozowana sytuacja w zakresie ciągle wysokiego, pomimo spadków w ostatnich latach, odsetka beneficjentów pomocy społecznej na terenie gminy w najmłodszej oraz najstarszej grupie wiekowej;
- Dużym, a przy tym stosunkowo nowym wyzwaniem społecznym, z jakim będą musiały zmierzyć się samorzady, są problemy wynikłe z pandemii COVID-19. Nawet całkowite wygaśnięcie zagrożenia nie spowoduje oddalenia zagrożenia (gospodarka zwykle reaguje na takie zjawiska z opóźnieniem). Można zatem zakładać, że w najbliższym czasie, poza „standardowym” zestawem problemów społecznych, samorząd gminny czeka szereg wyzwań związanych z łagodzeniem gospodarczych i społecznych skutków pandemii – w tym drugim przypadku przede wszystkim wśród osób młodych;
- Duże wyzwanie w zakresie pomocy społecznej wiąże się z wskazanymi wcześniej zmianami w strukturze demograficznej jednostki – w najbliższych latach liczba osób starszych i chorych, a zatem wymagających rozmaitych form wsparcia będzie rosła. Należy przez to rozumieć nie tylko działania typowe dla ośrodków pomocy społecznej, ale także wszelkie formy aktywizacji, budowania oferty spędzania czasu wolnego, przeciwdziałania wykluczeniu, animacji poprzez kulturę itd.;

- Zmiany w strukturze demograficznej wymuszają także dodatkowe działania w obszarze ochrony zdrowia. Poza standardowymi działaniami, zapewniającymi odpowiednie wyposażenie infrastrukturalne i sprzętowe placówek systemu opieki zdrowotnej, należy położyć odpowiedni nacisk na zapewnienie i podnoszenie kwalifikacji kadr medycznych oraz dostosowanie usług do zapotrzebowania i podniesienie ich dostępności;
- Szczególne znaczenie w tym zakresie ma funkcjonowanie proszowickiego szpitala, którego obecność w znaczącym stopniu podnosi znaczenie i oddziaływanie miasta oraz gminy. Chociaż podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie placówki jest samorząd powiatowy, wskazana jest współpraca (także w wymiarze finansowym) na rzecz ciągłego doskonalenia usług medycznych, jakie oferuje;

h) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy kapitału społecznego, w tym sfery edukacji i wychowania:

Sieć placówek wychowania przedszkolnego w gminie Proszowice tworzy łącznie 6 instytucji – 2 publiczne (obie w Proszowicach) oraz 4 niepubliczne, z których 3 także działają w Proszowicach. Dodatkowo, ofertę w zakresie wychowania przedszkolnego uzupełniają oddziały przedszkolne przy większości szkół podstawowych. W ostatnim pięcioleciu zauważalne jest przede wszystkim rosnące znaczenie przedszkoli niepublicznych, o czym świadczy odsetek uczęszczających do nich dzieci w ogólnej liczbie dzieci w przedszkolach gminy. Jeszcze w roku szkolnym 2018/2019 wynosił on 22,2%, w 2022/2023 przedszkola niepubliczne skupiały już 31,7% ogółu przedszkolaków.

Rysunek 14. Rozmieszczenie przedszkoli, szkół podstawowych i obwody szkolne w gminie Proszowice w 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UGiM Proszowice

Na sieć szkół podstawowych w gminie Proszowice składa się łącznie 7 placówek – wszystkie prowadzone przez samorząd gminny, z czego dwie znajdują się w Proszowicach. W ujęciu procentowym największy odsetek przypada na obie proszowickie szkoły – rok szkolny 2022/2023 rozpoczęło w nich 54,8% ogółu uczniów. Do grona większych szkół należy także SP w Kościelcu, odsetek uczniów przypadających na każdą pozostałą ani razu nie przekroczył poziomu 10%. Najniższe wartości kwoty rocznych nakładów przeznaczanych na funkcjonowanie szkoły, przypadającej na jednego ucznia (ok. 10 tys. zł rocznie w 2022 r.), osiągały właśnie szkoły o największej liczbie uczniów – SP nr 1 i SP nr 2 w Proszowicach oraz SP w Kościelcu. Pozostałe placówki stanowią znacznie większe obciążenie dla gminnego budżetu. Zwraca uwagę także rozstrzał pomiędzy wspomnianymi trzema placówkami a kwotą, jaka przypada na

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

jednego ucznia w SP w Szczytnikach – w 2022 r. różnica wyniosła ponad 17 tys. zł.

Ośrodkiem edukacyjno-wychowawczym o skali oddziaływania ponadlokalnego jest miasto Proszowice. Wpływ na to ma zarówno opisana wcześniej liczba przedszkoli i szkół podstawowych, jak również działalność innych placówek – Samorządowego Żłobka oraz Zespołu Szkół w Proszowicach, dla którego organem prowadzącym jest samorząd powiatowy. Ewenementem na skalę lokalną jest także szkoła muzyczna I stopnia, działająca w Żębocinie.

Z porównania średnich punktowych, osiągniętych przez uczniów w „egzaminach ósmoklasisty”, kończących edukację na poziomie podstawowym wynika, że poziom edukacji w szkołach na terenie gminy Proszowice jest dość przeciętny, zwłaszcza w zestawieniu ze średnią dla całego regionu. Wśród trendów zwracają uwagę dwa – niezależnie od przedmiotu gmina Proszowice zwykle osiąga lepsze wyniki od średniej dla całego powiatu proszowickiego, natomiast każdorazowo w pokonanym polu zostawała sąsiednia gmina Kazimierza Wielka.

Tabela 1. Średnie % wyniki uczniów wybranych jednostek z egzaminu ósmoklasisty (j. polski, matematyka, j. angielski) w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
język polski					
Małopolska	67,00	62,03	63,96	63,56	69,47
powiat proszowicki	63,29	56,65	61,16	60,29	68,95
Dąbrowa Tarnowska	60,72	60,19	53,74	56,98	68,11
Słomniki	68,39	57,44	59,97	58,73	64,70
Miechów	67,39	59,72	60,61	65,31	66,77

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

	2019	2020	2021	2022	2023
Proszowice	65,96	58,16	64,47	60,87	68,76
Kazimierza Wielka	61,76	58,06	62,22	56,56	64,22
matematyka					
Małopolska	50,18	50,92	52,43	63,17	59,69
powiat proszowicki	45,63	43,55	50,03	54,03	53,87
Dąbrowa Tarnowska	45,00	47,30	46,15	59,49	54,86
Słomniki	49,47	44,29	49,05	59,72	57,36
Miechów	50,10	49,29	47,56	65,99	53,96
Proszowice	49,85	45,45	52,73	55,46	53,60
Kazimierza Wielka	38,32	42,27	44,40	55,36	44,52
język angielski					
Małopolska	61,51	56,90	68,86	69,18	68,96
powiat proszowicki	52,68	44,97	60,50	57,48	62,25
Dąbrowa Tarnowska	57,81	56,98	62,02	65,93	67,44
Słomniki	57,20	45,93	60,19	64,60	60,91
Miechów	59,26	56,51	65,36	71,01	67,63
Proszowice	57,25	50,97	62,69	62,78	65,15
Kazimierza Wielka	53,49	49,23	61,46	61,56	58,91

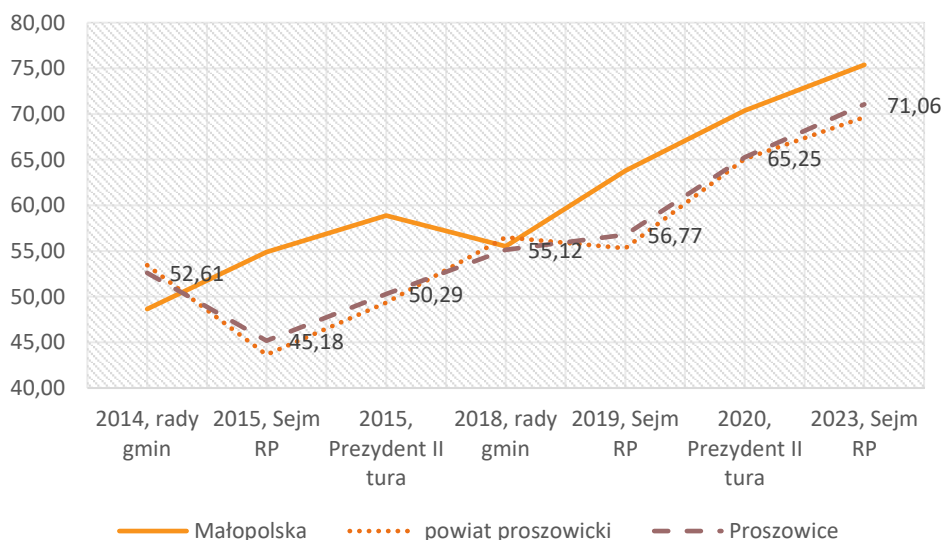
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych OKE Kraków

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Według stanu na połowę lipca 2023 r., w Krajowym Rejestrze Sądowym figurują 83 rozmaite organizacje, w tym stowarzyszenia i fundacje. Spośród tych, którym można jednoznacznie przypisać profil działalności, zdecydowanie wyróżniają się organizacje rolnicze (w tym kółka), stanowiące 31% ogółu oraz ochotnicze straże pożarne – 27% ogółu. Koncentrację organizacji społecznych stanowi miasto Proszowice – na jego terenie zarejestrowanych było 25 spośród 83 organizacji (30,1% ogółu). Dane dotyczące otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych, kierowanych do organizacji pozarządowych, wskazują na słaby rozwój tego mechanizmu – w ostatnich kilku latach na jeden konkurs rocznie wpływa zaledwie jedna oferta.

Analiza frekwencji wyborczej w wybranych głosowaniach pomiędzy 2014 a 2023 rokiem wskazuje na podobieństwo frekwencji wyborczej w gminie Proszowice i całym powiecie proszowickim względem obserwowanej w całym regionie, a przy tym dość specyficzny jej układ.

Wykres 10. Frekwencja wyborcza w niektórych wyborach ogólnopolskich w okresie 2014-2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PKW

Większe zainteresowanie budziły jak dotąd wybory do organów samorządowych (rady gmin) niż do instytucji szczebla centralnego, co może wskazywać na duże zainteresowanie kwestiami lokalnymi wśród mieszkańców jednostki. Ostatnie jak dotąd wybory, do Sejmu RP w 2023 r., charakteryzujące się wyjątkowo wysoką frekwencją w skali całego kraju, w gminie Proszowice zgromadziły przy urnach 71,06% uprawnionych.

Konsekwencje i wyzwania:

- Wartości przytoczonych wskaźników mogą sugerować, że poziom aktywności społeczności lokalnych, rozumiany jako skłonność do oddolnego podejmowania spraw uważanych za słuszne i ważne, jest dość przeciętny. Widoczne jest to szczególnie w zakresie otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych. Zwraca jednak uwagę fakt, że wiele inicjatyw, np. kulturalnych, mających oddziaływanie ponadlokalne, jest efektem działania w ramach stowarzyszeń, kół gospodyń wiejskich czy grup nieformalnych;
- Dostęp do edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym jest jednym z ważniejszych czynników, wpływających na atrakcyjność osadniczą jednostki. W gminie Proszowice uwidacznia się dysproporcja w tym zakresie pomiędzy miastem a terenami wiejskimi, będąca jedną z konsekwencji liczby mieszkańców na obydwu obszarach. Rozległość terytorialna jednostki wymusza uruchamianie sieci połączeń dowozowych dla uczniów, jest to także możliwa przyczyna wykluczenia części osób z szeroko pojętego życia społecznego, ogniskującego się wokół szkół w godzinach pozalekcyjnych (np. zajęcia dodatkowe, kółka zainteresowań);

- Z uwagi na sytuację demograficzną gminy i niekorzystne prognozy konieczne jest monitorowanie poziomu wydatków ponoszonych na utrzymanie sieci oświatowej wraz z działaniami optymalizacyjnymi. Najczęściej są one negatywnie przyjmowane przez społeczności lokalne i stanowią przyczynę konfliktów, ale konieczne z punktu widzenia zasadności i racjonalności wydatkowania środków publicznych;
- Ważną kwestią jest poziom nauczania – ten, co sugerują wyniki z egzaminu ósmoklasisty, jest przeciętny, co może skłaniać do konieczności przeprowadzenia dokładniejszych badań, zmierzających do określenia źródeł problemu – tym bardziej, że zdiagnozowana sytuacja obniża konkurencyjność miejscowych szkół podstawowych w stosunku do placówek z okolicznych gmin, a jednocześnie negatywnie wpływa na atrakcyjność osadniczą jednostki;
- Znaczącym atutem gminy Proszowice (choć dotyczy on głównie samego miasta) jest możliwość przejścia całego procesu nauki i wychowania, od uczęszczania do żłobka po szkołę ponadpodstawową, a przy tym skorzystania z oferty placówek uzupełniających podstawowy tok edukacji (np. szkoła muzyczna);
- W kontekście funkcjonowania szkół i przedszkoli w gminie Proszowice znaczenie ma także niewielka odległość do Krakowa – dla wielu rodziców tamtejsze placówki mogą być bardziej atrakcyjne (np. przez nowoczesną bazę i wyposażenie czy ofertę zajęć pozalekcyjnych), a odwożenie dzieci do szkoły może być połączone z dojazdami do pracy. Przewagą konkurencyjną tamtych placówek może być także wspomniany poziom nauczania;

i) Uwarunkowania i wnioski diagnostyczne wynikające z analizy sytuacji finansowej gminy:

Dochody gminy Proszowice na koniec 2021 r. wyniosły blisko 99,7 mln zł, o 70% więcej w stosunku do roku 2017. W przeliczeniu na 1 mieszkańca poziom dochodów analizowanej jednostki wyniósł 6 309,40 zł, co na tle porównawczym nie było wartością wyróżniającą się. Natomiast uśredniony poziom dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla lat 2017-2021 wyniósł 4 944,75 zł, nieco mniej niż w przypadku powiatu proszowickiego (5 136,20 zł) oraz Małopolski (5 878,61 zł). W analizowanym pięcioleciu odsetek dochodów własnych w ogólnej kwocie dochodów gminy Proszowice oscylował wokół wartości 40% – rok 2022 zamknął się wynikiem 35,2%. Wartość ta jest zbliżona do większości gmin stanowiących tło porównawcze.

Rysunek 15. Dochody budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wydatki gminy Proszowice w 2021 r. wyniosły 105,3 mln zł, o 75% więcej niż w roku 2017. Wysokość wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2021 r. nie wyróżniała gminy Proszowice na tle porównawczym, natomiast uśredniona wartość parametru dla okresu 2017-2021 wyniosła 5 116,39 zł, co było

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

rezultatem zbliżonym do średniej dla gmin powiatu proszowickiego (5 121,01 zł), ale odstającym od średniej dla gmin Małopolski (5 886,63 zł). Struktura wydatków gminy Proszowice, analizowana według działów klasyfikacji budżetowej, w dużej mierze zaburzona jest przez wypłaty świadczeń w ramach programu socjalnego „Rodzina 500+”. W 2017 oraz 2021 r. odsetek wydatków, przypadający na dział „Rodzina”, wynosił odpowiednio blisko 26% oraz niespełna 21%. Odsetek wydatków na utrzymanie szkół i przedszkoli – dział „oświata i wychowanie” skupiał w 2017 r. 34,1% ogółu wydatków a w 2021 r. już 23,2%. Spadek wartości w obu działach wiązał się m.in. ze znaczącym wzrostem wydatków przypadających na dział „kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” (13,3% w 2021 r.), w związku z realizacją zadań inwestycyjnych przy udziale dofinansowania zewnętrznego.

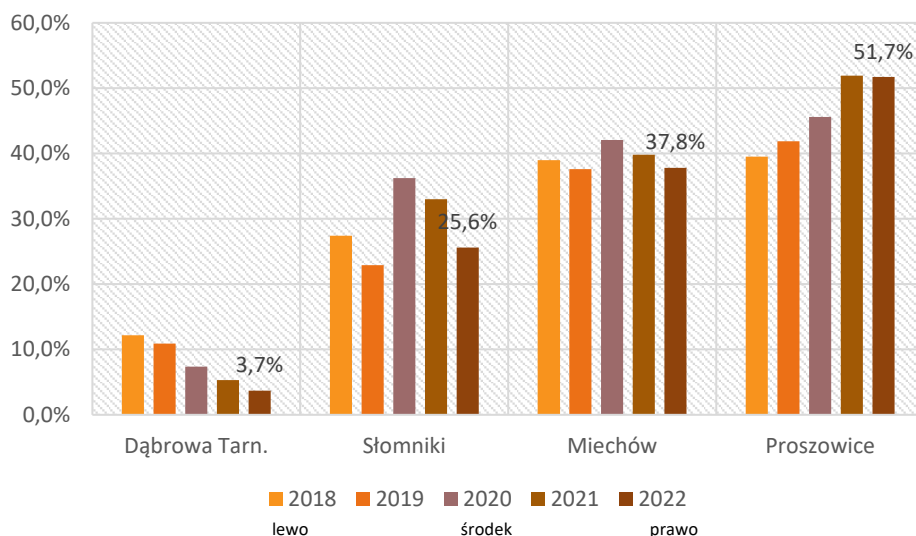
Rysunek 16. Wydatki budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Spośród analizowanych gmin (za wyjątkiem Kazimierzy Wielkiej, z uwagi na brak publikacji danych przez RIO w Kielcach), gminę Proszowice charakteryzuje najwyższa wartość zadłużenia, rozumianego jako relacja zobowiązań do dochodów ogółem. Jego wartość w 2022 r. wyniosła 51,7%, w dodatku w okresie od 2018 r. obserwowany jest ciągły wzrost.

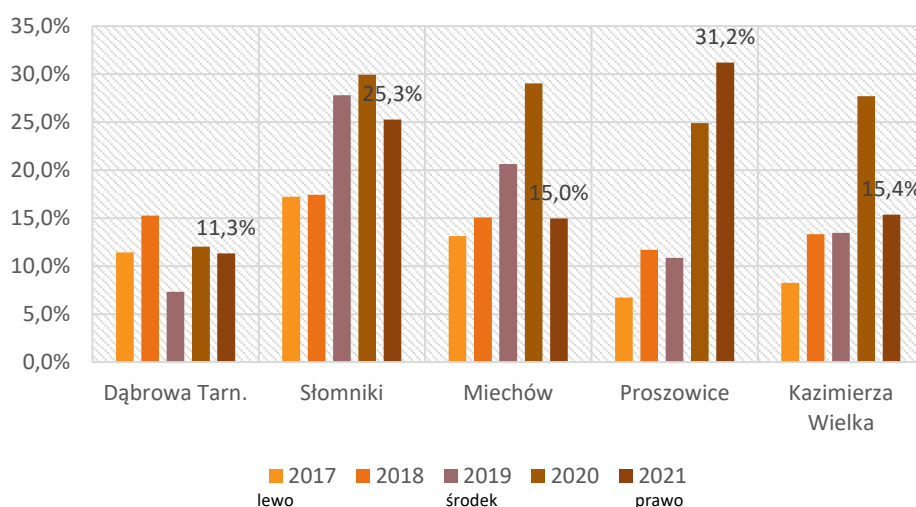
Wykres 11. Zadłużenie jednostek porównywanych w okresie 2018-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RIO Kraków

Zjawisko to jest bezpośrednią konsekwencją aktywności inwestycyjnej samorządu, prowadzonej w ostatnich latach – odsetek wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 24,9% w 2020 r. i 31,2% w 2021 r. W tym drugim przypadku była to wartość najwyższa spośród wszystkich analizowanych gmin w całym pięcioleciu.

Wykres 12. Odsetek [%] kwoty wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w okresie 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych RIO Kraków

Konsekwencje i wyzwania:

- Gospodarka finansowa gminy Proszowice jest dość uporządkowana, choć niepokoić może zwłaszcza wysoki poziom zadłużenia, wyróżniający się swoją wielkością na tle porównawczym. Jego źródłem jest realizacja szeregu zadań inwestycyjnych w ostatnich kilku latach, co będzie mieć bezpośrednie przełożenie na szeroko rozumianą jakość życia mieszkańców gminy i jej konkurencyjność. Jednocześnie konieczna jest kontynuacja zrównoważonej polityki finansowej, na tyle, na ile to możliwe ze względu na uwarunkowania zewnętrzne (np. kryzys energetyczny, gospodarczy, uwarunkowania prawne tworzone na szczeblu centralnym);
- Pomijając dział „Rodzina”, związany z transferami w ramach programu „Rodzina 500+” (które od 2022 r. przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych), nadal sporym obciążeniem dla budżetu gminnego jest funkcjonowanie placówek oświatowych – szkół i przedszkoli. Kwestia ta winna być przedmiotem szczególnej uwagi, z uwzględnieniem możliwości kolejnych działań optymalizacyjnych włącznie;
- Jednym z wyzwań na nadchodzącą dekadę jest podniesienie lub co najmniej utrzymanie sprawności absorbowania środków zewnętrznych, w tym pochodzących z UE, przy jednoczesnej racjonalności i adekwatności w doborze inwestycji;
- Dla wykorzystania potencjału płynącego z zaangażowania społecznego należy rozważyć rozwój mechanizmów partycypacyjnych w wydatkowaniu części środków – np. w ramach mechanizmu budżetu obywatelskiego.

ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY PROSZOWICE

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu informacji, dokonywaniu oceny zasobów i czynników zewnętrznych, ułatwia też identyfikację wyzwań i określenie priorytetów rozwoju. W najbardziej podstawowym ujęciu, polega na grupowaniu czynników odnoszących się do polityki rozwoju na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: strengths – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia.

Tabela 2. Wyniki analizy SWOT dla gminy Proszowice

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> • Położenie w niewielkiej odległości do Krakowa – potencjał gospodarczy (rynek zbytu dla produkcji rolnej) i osadniczy (miejsce pracy, nauki, realizacji usług, w szczególności wyższego rzędu, z możliwością zamieszkania na terenie gminy); • Dobre warunki klimatyczne i glebowe sprzyjające uprawom rolniczym, rozbudowana sieć produkcji oraz dystrybucji płodów rolnych (w tym w zakresie infrastruktury), jednoznacznie 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie niekorzystnych trendów demograficznych (emigracja, głównie ludzi młodych do większych ośrodków miejskich, w szczególności do Krakowa, ujemny przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa) oraz niekorzystne prognozy w tym zakresie – zaburzenie struktury demograficznej i społecznej; • Przeciętna dostępność komunikacyjna gminy, warunkowana brakiem bezpośredniego dostępu do dróg

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<p>definiujące charakter gminy, zapewniające źródło utrzymania dla jej mieszkańców i zwiększające jej potencjał gospodarczy i marketingowy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ponadlokalna skala oddziaływania Proszowic jako miasta powiatowego, w szczególności w stosunku do kilku sąsiednich miast o podobnym potencjale ludnościowym – dostęp do usług publicznych i komercyjnych, przekładający się na większą atrakcyjność osadniczą; • Bardzo dobrze rozwinięte zaplecze sportowe w Proszowicach – baza infrastrukturalna (m.in. kryta pływalnia, hala sportowa, stadion piłkarski) umożliwiająca całoroczne prowadzenie zajęć oraz zaplecze instytucjonalne do kształcenia sportowego dzieci i młodzieży – przewaga konkurencyjna względem 	<p>kategorii krajowej i wyższej oraz linii kolejowej – brak szybkiego dojazdu do Krakowa, ograniczający potencjał osadniczy i inwestycyjny gminy;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Znikomy stopień przystosowania zbiorowego transportu publicznego do osób o szczególnych potrzebach (osoby starsze, chore, z niepełnosprawnościami) oraz utrudnienia w dostępności komunikacyjnej w dni wolne od pracy, pogarszające dostępność jednostki; • Duży obszar zajmowany przez gminę, przekładający się na wyższe koszty utrzymania infrastruktury (np. przejezdność dróg w okresie zimowym) oraz na ryzyko wystąpienia zjawiska wykluczenia komunikacyjnego w miejscowościach pozbawionych najbardziej podstawowych usług

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<p>sąsiednich jednostek i potencjał do rozwijania swojej oferty w tym zakresie;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego (lokalizacja powiatowych komend policji i straży pożarnej oraz szpitala w Proszowicach, incydentalny charakter poważniejszych przestępstw) i wolniejsze tempo życia, zgodnie z filozofią „slow life” – potencjał w kształtowaniu oferty dla osób uciekających od wielkomiejskiego zgiełku z jednoczesnym dobrym dostępem do usług publicznych; • Niewielki poziom zagrożenia osuwiskowego i powodziowego na terenie gminy, wyróżniający się zwłaszcza na tle całej Małopolski – niewielkie ryzyko wystąpienia katastrof naturalnych; • Uporządkowana sieć przedszkoli i szkół podstawowych – 	<p>(m.in. aprowizacyjnych, ochrony zdrowia, edukacyjnych, kulturalnych);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrudniony dostęp do usług wyższego rzędu (m.in. specjalistycznych medycznych, kulturalnych), związany z koniecznością dojazdów do większych ośrodków miejskich – zjawisko nasilone w szczególności na terenach wiejskich i dotkliwe w szczególności dla osób nieposiadających własnych środków transportu, w tym starszych, chorych; • Znikomy stopień pokrycia obszaru gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego oraz niezadowalający poziom dostępności do sieci kanalizacyjnej – czynniki obniżające atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną jednostki, w przypadku kanalizacji także

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<p>optymalizacja kosztów względem procesów i potrzeb społeczno-demograficznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ponadlokalne znaczenie miasta Proszowic jako ośrodka edukacji (możliwość kształcenia na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym) oraz funkcjonowanie szkoły muzycznej w Żębocinie – przewaga konkurencyjna w tym zakresie w stosunku do części gmin ościennych, wpływająca na atrakcyjność osadniczą; • Aktywna polityka inwestycyjna gminy oraz sukcesy w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych – poprawa lokalnych warunków życia oraz dostępności i jakości usług publicznych. 	<p>negatywny wpływ na stan środowiska naturalnego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie możliwości pozarolniczego rozwoju gminy, wynikające z wysokiej jakości gleb – bariera dla rozwoju zabudowy przemysłowej i usługowej (w szczególności wielkopowierzchniowej); • Koncentracja usług publicznych i komercyjnych w Proszowicach oraz znacząca różnica w liczbie mieszkańców pomiędzy miastem a obszarami wiejskimi – duża dysproporcja rozwojowa pomiędzy miastem a obszarami wiejskimi gminy; • Trudności wynikające z ukształtowania terenu – zagrożenie zjawiskiem zamulania rowów i przepustów po deszczach w wyniku spływu powierzchniowego, utrudnienie w rozbudowie infrastruktury

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
	<p>sieciowej – przede wszystkim kanalizacyjnej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Problemy w dostępie do szybkiego i niezawodnego Internetu w niektórych miejscowościach gminy – obniżenie atrakcyjności osadniczej, bariera dla rozwoju mechanizmów pracy zdalnej, skutkująca pogłębieniem zjawiska odpływu ludzi młodych; • Zły stan powietrza warunkowany „niską emisją” w sezonie jesienno-zimowym – negatywny wpływ na atrakcyjność osadniczą, turystyczną i rekreacyjną jednostki oraz na zdrowie i samopoczucie jej mieszkańców.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie atrakcyjności osadniczej i inwestycyjnej wskutek poprawy dostępności komunikacyjnej gminy za sprawą inwestycji realizowanych poza jej 	<ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie się tendencji migracji do większych ośrodków miejskich i zagranicznych, oraz przechwytywanie powracających z migracji zarobkowej przez gminy

Szanse	Zagrożenia
<p>obszarem, m.in. budowy drogi S7, wykorzystania linii kolejowej na odcinku Kraków – Miechów do zapewnienia szybkich dojazdów do stolicy Małopolski oraz rozbudowy infrastruktury towarzyszącej (np. parkingi przy przystankach kolejowych);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ułatwienie dostępu do Krakowa wskutek modernizacji DW776 (w szczególności na fragmencie w granicach stolicy regionu) – możliwość szybkich, codziennych dojazdów skutkująca powstrzymaniem procesów migracyjnych; • Wzrost potencjału osadniczego gminy wskutek procesów makroekonomicznych – mniejszy koszt zakupu działek budowlanych w porównaniu z Krakowem i jego gminami ościennymi oraz większa ich dostępność; • Budowa odcinka drogi dla rowerów po śladzie kolei 	<p>o wyższej atrakcyjności osadniczej – w konsekwencji odpływ kapitału ludzkiego, ubożenie kapitału społecznego i odpływ płatników podatków stanowiących o budżecie lokalnym oraz możliwościach rozwojowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ryzyka związane ze zmianami klimatu – występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych (np. deszcze nawalne, długookresowe susze), zjawisko sptywów powierzchniowych oraz konieczność ponoszenia kosztów przeciwdziałania ich zagrożeniom i skutkom – istotne w szczególności w odniesieniu do produkcji rolniczej, realizowanej na terenie gminy; • Uzależnienie podstawowego źródła utrzymania znaczącej części mieszkańców gminy, jakim jest rolnictwo, od czynników zewnętrznych (m.in. klimat i jego zmiany, globalna sytuacja

Szanse	Zagrożenia
<p>wąskotorowej, relatywnie długiego (w połączeniu z istniejącym na terenie gminy Kazimierza Wielka) i poprowadzonego w malowniczym terenie – wykorzystanie zainteresowania zdrowym i aktywnym trybem życia oraz rosnącej popularności turystyki rekreacyjnej i wypoczynkowej w otoczeniu natury, w tym niskokosztową turystyką w wydaniu lokalnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzmocnienie rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzin w oparciu o produkcję rolniczą i jej promocję – wykorzystanie rosnącej popularności festynów, targów i obchodów, opartych o produkty lokalne; • Zmiana charakteru funkcjonowania ścisłego centrum Proszowic wskutek wyprowadzenia ruchu tranzytowego (dokończenie 	<p>gospodarcza, uwarunkowania prawne produkcji i zbytu produktów rolnych) – ryzyko występowania napięć społecznych oraz problemów finansowych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nasilenie problemów społecznych wskutek czynników zewnętrznych (np. pandemia COVID-19, sytuacja gospodarcza kraju, kryzys migracyjny), szczególnie wśród najmłodszych i najstarszych grup wiekowych – konieczność intensyfikacji działań pomocowych, przekładające się na większe zapotrzebowanie na finanse oraz specjalistyczną kadrę; • Niska jakość polityki centralnej i stanowionego prawa oraz utrwalająca się biurokracja – brak wzorca prowadzenia długofalowej i profesjonalnej polityki rozwoju, nieporządek prawny oraz rosnące koszty realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu

Szanse	Zagrożenia
<p>budowy obwodnicy miasta) – poprawa estetyki miejsca, wzbudzenie potencjału miastotwórczego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profesjonalizacja działalności w zakresie produkcji i dystrybucji płodów rolnych, w tym w zakresie rozbudowy bazy infrastrukturalnej; • Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na politykę prorodziną, ofertę dla młodzieży i młodych dorosłych, kompleksową politykę senioralną i społeczną oraz dostępność funduszy unijnych, międzynarodowych i krajowych oraz nowych instrumentów finansowania na realizację szerokiego, zintegrowanego wachlarza kosztochłonnych projektów; • Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych i/lub chorych w odpowiedzi na sytuację 	<p>terytorialnego przy jednoczesnym braku rekompensat;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rosnące obciążenia dla budżetu gminy z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej, m.in. z tytułu wzrostu kosztu mediów – konieczność dokonywania priorytetyzacji wydatków, mogąca skutkować pogorszeniem się oferty bądź wzrostem poziomu opłat za korzystanie z niej; • Ryzyko wyhamowania poziomu inwestycji oraz rozwoju gminy ze względu na kryzys gospodarczy, inflację i skalę zmian w systemie finansów publicznych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego; • Niepewna sytuacja na lokalnych rynkach pracy wskutek społeczno-gospodarczych skutków pandemii koronawirusa oraz regulacji

Szanse	Zagrożenia
<p>demograficzną w całym regionie – szansa na stworzenie miejsc pracy dla mieszkańców gminy przy jednoczesnym rozwiązaniu problemu opieki nad osobami tego wymagającymi;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polityczny i społeczny (głównie wśród młodszych pokoleń) priorytet związany z ochroną środowiska oraz ograniczaniem zmian klimatu i adaptacją do nich, dostęp do wiedzy, sprawdzonych rozwiązań oraz zewnętrznych środków finansowych; • Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych, skutkujący możliwościami pracy zdalnej, wpływającymi na zacieranie się różnic w atrakcyjności rynku pracy pomiędzy dużymi miastami a oddalonymi od takich ośrodków gminami miejsko-wiejskimi. 	<p>prawnych wprowadzanych na szczeblu centralnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korelacja występujących w skali całego kraju, pogłębiających się trudności w dostępie do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych z procesem starzenia się społeczeństwa gminy i wzrostem zapotrzebowania na takie usługi.

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie wniosków z diagnozy oraz dyskusji warsztatowej

WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY PROSZOWICE

WIZJA ROZWOJU „PROSZOWICE 2030”

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu gminy Proszowice w perspektywie roku 2030. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

Gmina Proszowice skutecznie wykorzystuje swoje strategiczne położenie względem miasta Krakowa, dobrą dostępność komunikacyjną oraz zasoby i specjalizacje lokalne, podnosząc swoją atrakcyjność osadniczą, gospodarczo-inwestycyjną i rekreacyjno-wypoczynkową.

Stale wzmacnia się gospodarka lokalna, której zasadniczą gałęzią jest rolnictwo i przetwórstwo rolno-spożywcze, ukierunkowane na wytwarzanie produktów o wysokiej jakości oraz o specyficznych walorach smakowych, które zyskują wciąż nowe rynki zbytu i uznanie klientów. Poza tym gmina dba o rozwój nowych obszarów aktywności gospodarczej i inwestycyjnej, które gwarantują dobrze opłacane miejsca pracy. Przedsiębiorczość mieszkańców owocuje nowymi mikro, małymi i średnimi działalnościami gospodarczymi, które wykorzystują zasoby, tradycje i specjalizacje gminne.

Rozwijana i komercjalizowana jest oferta spędzania czasu wolnego, bazująca na walorach lokalnych. Powstają kolejne drogi dla rowerów i infrastruktura towarzysząca, w tym we współpracy z sąsiednimi jednostkami, a także nowe atrakcje kulturalne, sportowe, rekreacyjne i wypoczynkowe, które cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców oraz osób odwiedzających gminę oraz stanowią o jej pozytywnym wizerunku.

Gmina konsekwentnie stawia na rozwój zrównoważony, na inwestycje w ludzi i ich otoczenie, szczególnie dbając o przestrzeń i środowisko.

Realizowane są założenia planu gospodarki niskoemisyjnej i inwestycje dotyczące sieci wodno-kanalizacyjnej, odnawialnych źródeł energii, retencji, a także projekty animacyjne i edukacyjne. Widoczne są też efekty zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych i w zakresie odnowy poszczególnych miejscowości gminy.

Doskonalona jest dostępność i jakość usług publicznych, w tym edukacyjnych, społecznych i zdrowotnych, które są stale adaptowane do zmieniającej się struktury społeczności lokalnej oraz rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców, wspierając rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. Dzięki temu w gminie żyje się dobrze, spokojnie i bezpiecznie.

Nowoczesne i inteligentne zarządzanie publiczne służy wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu. Widać duże zaangażowanie oddolne, zarówno organizacji pozarządowych, jak również inicjatyw nieformalnych. Rozwija się współpraca międzysektorowa, jak również samorządowa w wymiarze lokalnym, krajowym i międzynarodowym, dostarczając dodatkowych impulsów dla rozwoju całej wspólnoty lokalnej.

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Proszowice, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku (współ)działania na szczeblu lokalnym.

Współpraca na rzecz realizacji polityki zrównoważonego rozwoju, która odpowiedzialnie i efektywnie wykorzystuje tradycje, zasoby i potencjały lokalne, odpowiada na potrzeby społeczności lokalnych i wyzwania współczesności oraz buduje atrakcyjność osadniczą i trwałą pozycję konkurencyjną gminy Proszowice.

**OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY
PROSZOWICE DO 2030 ROKU ORAZ OCZEKIWANE EFEKTY JEJ
REALIZACJI**

Strukturę Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku tworzy **5 obszarów rozwojowych**, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W ramach tych obszarów dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju gminy. **Cele operacyjne** dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. **Kierunki działań** oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz silnie zintegrowane, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia. **Jednocześnie katalog zadań pozostaje przykładowy i otwarty, tzn. możliwa jest realizacja innych zadań zgodnych z danym kierunkiem działań.**

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Schemat 1. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

GOSPODARKA LOKALNA	INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	OFERTA CZASU WOLNEGO	ZARZĄDZANIE ROZWOJEM I WSPÓŁPRACA
<p>Cel strategiczny 1. Rozwój i wzmocnienie konkurencyjności gospodarki oraz lokalnego rynku pracy, z wykorzystaniem położenia, zasobów i specjalizacji gminy i miasta Proszowice.</p>	<p>Cel strategiczny 2. Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i funkcjonalnej komunikacji jako kluczowych elementów oferty gminy i miasta Proszowice.</p>	<p>Cel strategiczny 3. Poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.</p>	<p>Cel strategiczny 4. Rozwój atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, kierowanej do mieszkańców, a także gości odwiedzających gminę i miasto Proszowice.</p>	<p>Cel strategiczny 5. Rozwój inteligentnego, wrażliwego społecznie i terytorialnie zrównoważonego zarządzania publicznego.</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

<p>Cel operacyjny 1.1.</p> <p>Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy i miasta Proszowice.</p>	<p>Cel operacyjny 2.1.</p> <p>Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.</p>	<p>Cel operacyjny 3.1.</p> <p>Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i miasta Proszowice oraz jej mieszkańców.</p>	<p>Cel operacyjny 4.1.</p> <p>Aktywizacja i partycypacja kulturalna mieszkańców oraz ochrona, zarządzanie i promocja dziedzictwa lokalnego.</p>	<p>Cel operacyjny 5.1.</p> <p>Doskonalenie jakości administracji i zarządzania oraz strategicznej polityki rozwoju lokalnego.</p>
<p>Cel operacyjny 1.2.</p> <p>Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia</p>	<p>Cel operacyjny 2.2.</p> <p>Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego</p>	<p>Cel operacyjny 3.2.</p> <p>Skuteczna profilaktyka i ochrona zdrowia oraz kompleksowa</p>	<p>Cel operacyjny 4.2.</p> <p>Rozwój, integracja i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku,</p>	<p>Cel operacyjny 5.2.</p> <p>Rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.	systemu transportowego. Cel operacyjny 2.3. Rozwój polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność gminy i miasta Proszowice oraz rozwój lokalny.	i perspektywiczna polityka społeczna.	kreującej rozwój i wzmacniającej atrakcyjność gminy.	
---	--	--	---	--

Źródło: Opracowanie własne

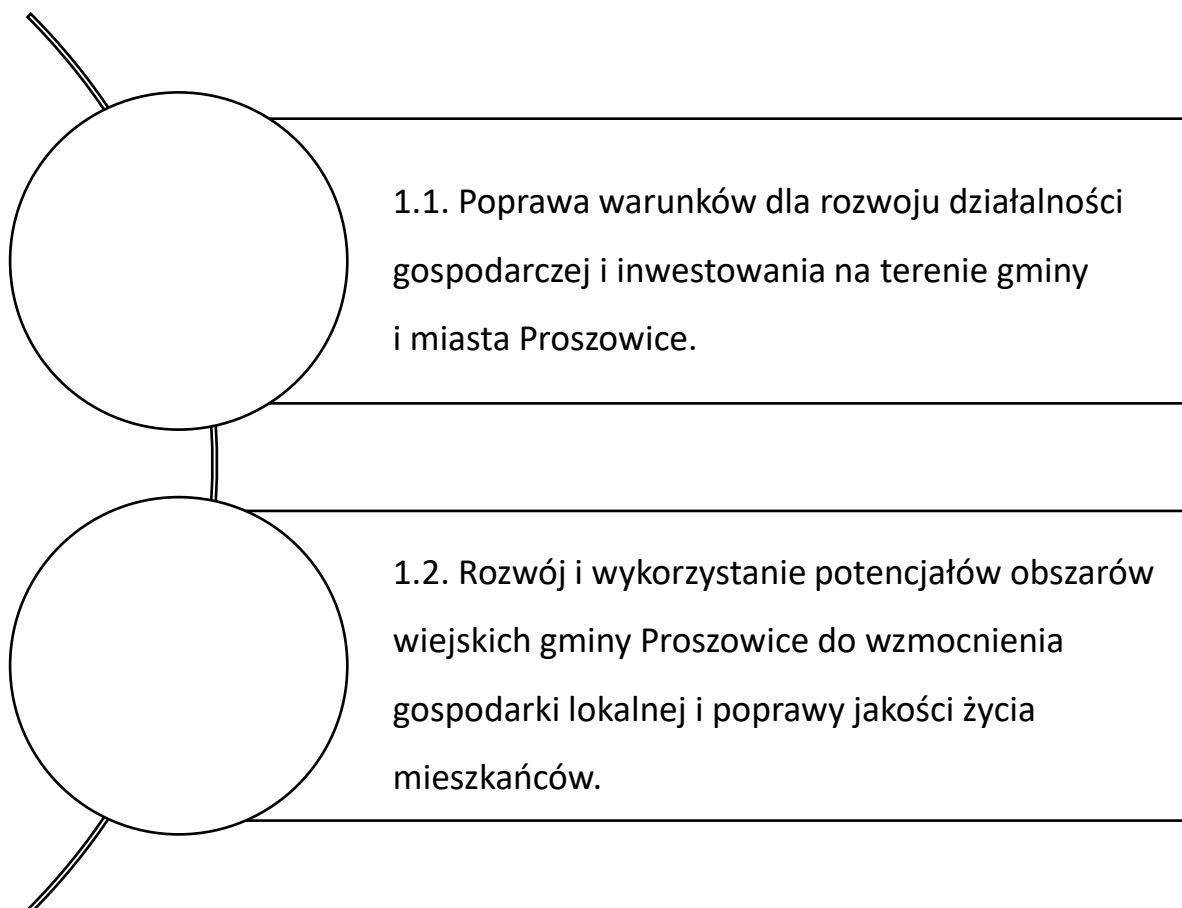
OBSZAR STRATEGICZNY 1.

GOSPODARKA LOKALNA

Cel strategiczny 1.

Rozwój i wzmocnienie konkurencyjności gospodarki oraz lokalnego rynku pracy, z wykorzystaniem położenia, zasobów i specjalizacji gminy i miasta Proszowice.

Cele operacyjne:

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Celem strategicznym w ramach pierwszego obszaru tematycznego jest rozwój i wzmocnienie konkurencyjności gospodarki oraz lokalnego rynku pracy, z wykorzystaniem położenia, zasobów i specjalizacji gminy i miasta Proszowice. Jego osiągnięcie będzie możliwe dzięki realizacji kierunków działań, pogrupowanych w 2 celach operacyjnych: 1.1. Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy i miasta Proszowice, 1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Uwarunkowania historyczne, środowiskowe oraz administracyjne sprawiają, że Proszowice stanowią obecnie ośrodek gospodarczy o oddziaływaniu ponadlokalnym. Gmina dość powszechnie kojarzona jest jako centrum uprawy warzyw oraz obrotu płodami rolnymi, w samym mieście natomiast koncentrują się rozmaite usługi publiczne oraz komercyjne. Przesądza to o nadrzędnej roli jednostki w stosunku do sąsiednich (w tym także okolicznych miast o zbliżonej liczbie mieszkańców), a dalsze rozwijanie tego statusu wydaje się być kluczowym w procesie długookresowego zarządzania rozwojem gminy. Temu właśnie poświęcony został cel operacyjny 1.1. W jego ramach samorząd gminny będzie podejmować działania inicjujące i wspierające szeroko pojęty rozwój przedsiębiorczości – zarówno tej drobnej, jak i o większej skali zatrudnienia, działalności oraz rozpoznawalności. W porozumieniu z podmiotami zewnętrznymi – głównie samymi przedsiębiorcami, ale także instytucjami otoczenia biznesu, działającymi na terenie jednostki i poza jej granicami – planowane jest wdrożenie rozmaitych mechanizmów wsparcia, ułatwiających funkcjonowanie na rynku i dalszy rozwój. Głównym, a niewykorzystywanym dotąd szerszym potencjałem, jaki również uwzględniono w ramach celu operacyjnego 1.1., jest szersze wykorzystanie dostępności komunikacyjnej, jaką

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

zapewniają obydwie drogi wojewódzkie przebiegające przez teren gminy, przede wszystkim poprzez wyznaczenie w ich sąsiedztwie terenów inwestycyjnych, wraz z ich odpowiednim uzbrojeniem. Jest to o tyle istotne, że zakończenie budowy małopolskiego odcinka drogi ekspresowej S7 w znaczący sposób „przybliży” teren gminy Proszowice do regionów, przez które droga będzie przebiegać. Co więcej, rolniczy charakter jednostki skłania ku podejmowaniu i pobudzaniu na jej terenie powiązanych inwestycji, m.in. w zakresie produkcji, magazynowania, przetwarzania czy pakowania żywności. Dodatkowe zadania, przewidywane w ramach celu operacyjnego 1.1. zmierzać będą ponadto do szeroko rozumianej profesjonalizacji obsługi inwestorów – w myśl założenia, że dysponowanie atrakcyjną ofertą oraz odpowiednio przeszkoloną kadrą stanowi jedną z przewag konkurencyjnych gminy w stosunku do jednostek dysponujących porównywalnymi zasobami oraz zbliżonym potencjałem. Stanem docelowym ma być posiadanie sprawnie działającego systemu wspierania lokalnych przedsiębiorców oraz odpowiednio przygotowanej i wypromowanej oferty dla wszystkich podmiotów zainteresowanych zainwestowaniem na obszarze gminy. Ponadto, strategia postępowania uwzględnia współpracę z operatorami na rzecz modernizacji i rozwoju sieci energetycznych i gazowych oraz poprawy dostępności i jakości usług telekomunikacyjnych na terenie całej gminy.

Działania, zgrupowane w ramach celu operacyjnego 1.2., skupiają się przede wszystkim na terenach wiejskich gminy. Naturalnym kierunkiem ich rozwoju jest wykorzystanie unikatowego w skali kraju potencjału, jakim są warunki glebowe, w połączeniu z wieloletnimi tradycjami i wiedzą w zakresie prowadzenia upraw, która także stanowi cenny, a często pomijany kapitał. Produkcja rolnicza stanowi i nadal będzie stanowić główne źródło utrzymania dla znaczącej części gospodarstw domowych gminy, jednak w wielu aspektach

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

niezbędne będzie udzielenie jej wsparcia z poziomu samorządowego i specjalistycznego. Będą to przede wszystkim działania w zakresie poprawy istniejącej bądź tworzenia nowej infrastruktury – transportowej (m.in. drogi dojazdowe do pól) oraz melioracyjnej, a także zwiększające dostępność i jakość dedykowanej oferty informacyjnej, szkoleniowej, doradczej itp. Strategia postępowania priorytetowo traktuje rozwój Giełdy Rolnej Ek-Rol m.in. poprzez inwestycje na jej obszarze oraz poszerzenie i zróżnicowanie charakterystyki. Zaplanowano również współpracę z samorządem powiatowym w zakresie poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych, z generalnym kierunkiem zmierzającym do scalania gruntów i podniesienia w ten sposób ich efektywności ekonomicznej. Znaczący pakiet działań zaplanowano dla szerokiej promocji lokalnego rolnictwa, zarówno w jego podstawowej formie (uprawa warzywna w połączeniu z przetwórstwem spożywczym), jak i wszelkich mniej powszechnych w skali gminy aktywności (na czele z obecnymi od niedawna, ale z wolna stającymi się jednym ze znaków rozpoznawczych gminy polami i ogrodami lokalnymi, np. lawendowymi, związanymi z uprawą tej rośliny, także ofertą pobytową i terapeutyczną w zakresie agro-, eko-, hipo- i apiturystyki). Warunkiem skuteczności tych działań będzie nawiązanie współpracy z szerokim gronem interesariuszy, począwszy od samorządów wyższego szczebla, przez branżowe związki i zrzeszenia, skończywszy na lokalnych producentach rolnych i przedsiębiorcach. Zgodnie z założeniami ujętymi w strategii, samorząd gminny będzie głównym organizatorem tej współpracy, a wśród działań, zmierzających do osiągnięcia założonych celów znajdą się m.in. wspólne projekty, spotkania, konkursy, targi, wydarzenia o charakterze promocyjnym itd. Zaplanowano także działania z zakresu edukacji ekonomicznej i finansowej oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych wśród proszowickiej

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

młodzieży, mając na uwadze fakt, że przynajmniej część tych osób stanie się kontynuatorami tradycji rolniczych i biznesowych w przyszłości.

Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA LOKALNA

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²	
Cel operacyjny 1.1. Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy i miasta Proszowice.					
1.1.1	Działania (planistyczne, organizacyjno-prawne, inwestycyjne, z zakresu współpracy) wspierające	Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej	Liczba i/lub powierzchnia działek o przeznaczeniu	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa,

¹ We wszystkich przypadkach oczekiwany trend wzrostowy należy rozumieć jako co najmniej utrzymanie aktualnego stanu.

² Katalog partnerów stanowi każdorazowo pewną propozycję realizacyjną i ma charakter otwarty. Współpraca partnerów może przybierać zarówno formę finansową, jak i pozafinansową. Będzie to zależało m.in. od typu danego działania oraz rodzaju i możliwości poszczególnych partnerów.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
<p>powstawanie dogodnych przestrzeni dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy, szczególnie w sąsiedztwie kluczowych ciągów i węzłów komunikacyjnych (m.in. Opatkowice, Klimontów i ciągi dróg wojewódzkich nr 775 i 776, Szreniawa, Jakubowice - Stogniowice</p>	<p>i inwestowania na terenie gminy Poszerzenie i uatrakcyjnienie gminnej oferty inwestycyjnej</p>	<p>gospodarczym na terenie gminy ↗ Udział w pełni uzbrojonych działek o przeznaczeniu gospodarczym w ogóle działek o przeznaczeniu gospodarczym na terenie gminy ↗</p>		<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Spółki gminy, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Właściciele terenów,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
i ciąg drogi powiatowej w kierunku Koszyc, ciąg drogi powiatowej w kierunku Wawrzeńczyc, ciąg drogi powiatowej w kierunku Pałeczniczy).				Zarządcy dróg, Operatorzy, dostawcy mediów
1.1.2 Dalsza profesjonalizacja systemu zarządzania i promowania terenów pod zainwestowanie gospodarcze oraz przyciągania i obsługi inwestorów (nowoczesna	Poprawa dostępności i jakości usług dedykowanych inwestorom Wzrost rozpoznawalności	Liczba nowych inwestorów ↗ Dochody gminy z tytułu podatku CIT i/lub podatku od nieruchomości ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
<p>oferta i promocja, m.in. investin.proszowice.pl, doskonalenie kadry oraz standardów obsługi inwestorów, współpraca z innymi samorządami i partnerami merytorycznymi w tym zakresie itp.).</p>	<p>i zainteresowania gminną ofertą inwestycyjną</p> <p>Optymalne zagospodarowanie terenów działalności gospodarczej oraz usługowej</p> <p>Utrzymanie i pozyskanie inwestorów, zwiększenie bazy</p>			<p>Instytucje otoczenia biznesu, w tym Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o., Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Przedsiębiorcy, inwestorzy i ich zrzeszenia, w tym Krakowska Kongregacja</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
	podatników i dochodów własnych gminy			Kupiecka, Cech Rzemiosł Różnych
1.1.3	<p>Poprawa dostępności i jakości oferty wsparcia działalności gospodarczej</p> <p>Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej na terenie gminy</p>	<p>Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców ↗</p> <p>Liczba firm z terenu gminy, które uzyskały dofinansowanie w ramach</p>	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p> <p>Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p> <p>Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach,</p> <p>Instytucje otoczenia biznesu, w tym</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
firmom w poszukiwaniu kandydatów do pracy i ich zatrudnieniu, informacja o możliwościach uzyskania dofinansowania oraz pomoc w procesie aplikowania o środki itp.).	Poprawa konkurencyjności biznesu i wzrost przedsiębiorczości lokalnej Zwiększenie bazy podatników i wzrost dochodów własnych gminy	perspektywy unijnej 2021-2027 ↗ Dochody gminy z tytułu podatku PIT i/lub CIT na 1 mieszkańca ↗		Krakowski Park Technologiczny sp. z o.o., Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., Punkty konsultacyjne, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, w tym Krakowska Kongregacja Kupiecka, Cech Rzemiosł Różnych,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
				LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"
1.1.4	Współpraca z operatorami na rzecz modernizacji i rozwoju sieci energetycznych i gazowych oraz innych na terenie gminy, w tym przy	Poprawa dostępności i jakości sieci elektrycznych i gazowych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z gazociągu ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
	okazji gminnych inwestycji drogowych itp.	działalności gospodarczej			Operatorzy, dostawcy mediów
1.1.5	Współpraca z operatorami na rzecz poprawy dostępności i jakości usług telekomunikacyjnych na terenie całej gminy.	Poprawa dostępności i jakości usług telefonicznych i internetowych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych bez dostępu do szybkiego Internetu ↙	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Operatorzy telekomunikacyjni

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²	
Cel operacyjny 1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.					
1.2.1	Współpraca ze Starostwem Powiatowym w Proszowicach i wspieranie projektów z zakresu poprawy struktury obszarowej gospodarstw rolnych.	Zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności działek Wzrost atrakcyjności rolniczej gminy	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym (w hektarach) ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Proszowicach i inne ośrodki doradztwa rolniczego, Mieszkańcy, Rolnicy i producenci,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
				Organizacje pozarządowe, Sołtysi i rady sołeckie, Właściciele gruntów
1.2.2	Wyposażenie obszarów wiejskich w elementy infrastruktury (technicznej, komunikacyjnej, społecznej) niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania gospodarstw rolnych	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Sołtysi i rady sołeckie, Rolnicy i producenci

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
gospodarstw rolnych i społeczności lokalnych, w tym budowa, przebudowa i remonty dróg dojazdowych do gruntów rolnych oraz infrastruktura melioracyjna.	i społeczności wiejskich gminy Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i branż powiązanych na terenie gminy			
1.2.3 Współpraca z Powiatowym Zespołem Doradztwa Rolniczego w Proszowicach oraz innymi partnerami na rzecz	Poprawa dostępności i jakości oferty wsparcia działalności rolniczej,	Odsetek gospodarstw rolnych sprzedających własne produkty	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
<p>rozwoju oferty wsparcia rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i branż powiązanych (doradztwo, kursy, szkolenia, wydawnictwa, informacja o możliwościach uzyskania dofinansowania oraz pomoc w procesie aplikowania o ośrodki itp.).</p>	<p>przetwórczej i powiązanej</p> <p>Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa, przetwórstwa rolno-spożywczego i branż powiązanych</p> <p>Poprawa konkurencyjności rynkowej lokalnych rolników</p>	<p>w ogóle gospodarstw ↗</p> <p>Odsetek podmiotów z sekcji A dział 01 oraz sekcji C dział 10 w ogóle podmiotów zarejestrowanych w gminie ↗</p>		<p>Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p> <p>Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Proszowicach i inne ośrodki doradztwa rolniczego,</p> <p>Rolnicy, producenci, przedsiębiorcy,</p> <p>LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²	
		i producentów oraz wzrost całej branży			Proszowickiego "ProKoPaRa"
1.2.4	Rozwój Giełdy Rolnej Ek-Rol poprzez inwestycje na jej obszarze, zróżnicowanie charakterystyki oraz promocję (m.in. zakup i utwardzenie gruntów, rozwój sieci wodno-kanalizacyjnej i energetycznej, rozwój przestrzeni logistyczno-	Rozwój Giełdy Rolnej Ek-Rol Skrócenie łańcucha dostaw od producenta do klienta Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą lokalnych	Liczba i kwota zrealizowanych inwestycji oraz liczba beneficjentów ↗ Długość łańcucha dostaw od producenta do klienta ↘	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Giełda Rolna EK-ROL Sp. z o.o., Przedsiębiorstw o Produkcyjno-Usługowe "KZGM" Sp. z o.o.	Administracja rządowa, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
<p>przeładunkowej, sieci dystrybucji, budowa przetwórci owocowo-warzywnej, rozwój usług komercyjnych, modernizacja i animacja targowisk, w tym organizacja dedykowanych wydarzeń itp.).</p>	<p>rolników i producentów</p> <p>Wzmocnienie profilu rolniczego gminy oraz jego wymiaru ekonomicznego</p>	<p>Liczba wydarzeń wokół Giełdy Rolnej Ek-Rol oraz liczba uczestników w skali roku ↗</p> <p>Dochody z tytułu opłaty targowej ↗</p>		<p>Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Proszowicach i inne ośrodki doradztwa rolniczego,</p> <p>Rolnicy, producenci, przedsiębiorcy,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
				Proszowickiego "ProKoPaRa", Media
1.2.5	Wsparcie rozwoju i promocja oferty pobytowej i terapeutycznej w zakresie agro-, eko-, hipo- i apiturystyki oraz wykorzystującej potencjał pól i ogrodów lokalnych wraz z dedykowaną	Rozwój i wypromowanie oferty w zakresie agro-, eko-, hipo- i apiturystyki oraz wykorzystującej potencjał pól i ogrodów lokalnych	Liczba atrakcji w zakresie agro-, eko-, hipo- i apiturystyki oraz wykorzystujących potencjał pól i ogrodów lokalnych na terenie gminy oraz liczba	Urząd Gminy i Miasta Proszowice Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Proszowicach i inne

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
infrastrukturą i nowoczesnymi systemami organizacyjno-marketingowymi.	Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją gości	odwiedzających w skali roku ↗		ośrodki doradztwa rolniczego, Rolnicy, producenci, przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa", Media

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
1.2.6 Edukacja ekonomiczna i finansowa oraz kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych wśród młodzieży szkół podstawowych (wprowadzanie autorskich programów, organizowanie konkursów, wykorzystanie gier symulacyjnych, wizyty	Dostosowanie oferty edukacyjnej do wyzwań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technologicznych i cywilizacyjnych Podniesienie umiejętności rozpoznawania szans i zagrożeń związanych z produktami	Liczba i/lub odsetek uczniów, którzy w szkołach uczestniczyli w zajęciach z zakresu ekonomii, finansów, przedsiębiorczości oraz poziom ich wiedzy ↗ Liczba działalności gospodarczych założonych przez	Jednostki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²	
	w lokalnych przedsiębiorstwach itp.).	finansowymi oraz zarządzania finansami wśród młodzieży Zwiększenie kreatywności, zaradności i przedsiębiorczości młodzieży Wzrost aktywności zawodowej	osoby fizyczne do 30 roku życia ↗		Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Sektor bankowy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²	
		i przedsiębiorczej młodych osób			
1.2.7	Współpraca samorządu gminnego ze środowiskiem gospodarczym i rolniczym, w tym działania na rzecz wypromowania lokalnych firm i ich oferty (m.in. organizacja, współorganizacja i wsparcie wydarzeń promocyjno-	Wzmocnienie współpracy i powstanie trwałych relacji pomiędzy samorządem gminy i środowiskiem biznesowym Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty wydarzeń	Liczba wzajemnych konsultacji i/lub projektów samorządu gminy i lokalnego środowiska biznesowego ↗ Liczba wydarzeń w skali roku oraz	Władze samorządowe gminy, Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Giełda Rolna EK-ROL Sp. z o.o.	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST, Instytucje kultury,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
<p>gospodarczych, np. kongresu firm branży rolniczej z wykorzystaniem Giełdy Rolnej Ek-Rol i lokalnych firm, cykliczne spotkania, wspólne projekty, konkursy i wyróżnienia dla aktywnych i odpowiedzialnych społecznie przedsiębiorców). Priorytet dla produktów</p>	<p>promocyjno-gospodarczych, bazujących na szeroko rozumianej kulturze i specjalizacji rolniczej gminy Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą produktów i usług lokalnych</p>	<p>liczba ich uczestników ↗</p>		<p>Przedsiębiorcy, inwestorzy, Rolnicy, producenci, Organizacje pozarządowe, Instytucje otoczenia biznesu, Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Proszowicach i inne ośrodki doradztwa rolniczego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend ¹	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy ²
	lokalnych, tradycyjnych i regionalnych.			LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa", Media

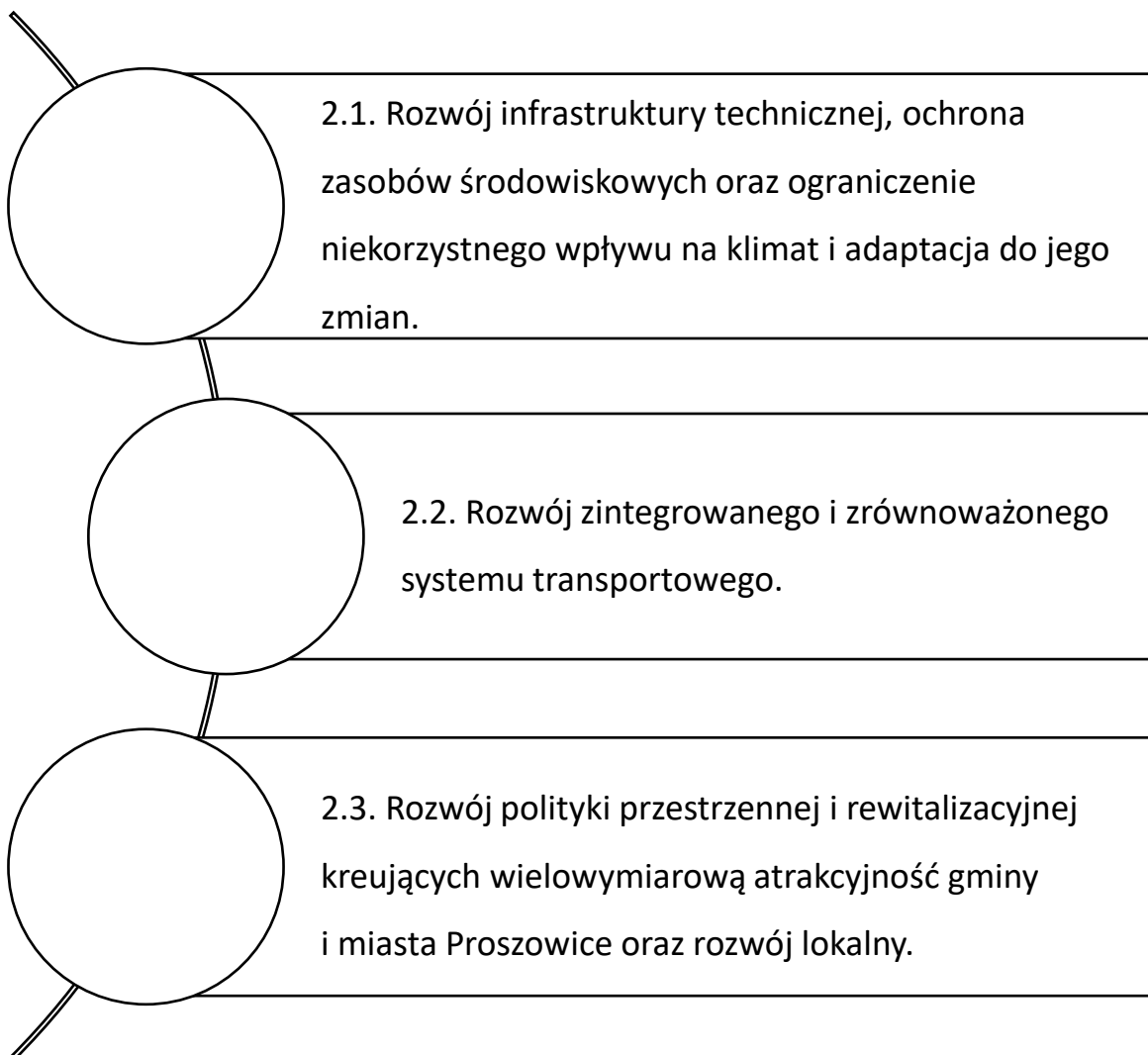
OBSZAR STRATEGICZNY 2.

INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 2.

Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i funkcjonalnej komunikacji jako kluczowych elementów oferty gminy i miasta Proszowice.

Cele operacyjne:

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Celem strategicznym w ramach drugiego obszaru tematycznego jest zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i funkcjonalnej komunikacji jako kluczowych elementów oferty gminy i miasta Proszowice. Jego osiągnięcie będzie możliwe dzięki realizacji kierunków działań, pogrupowanych w 3 celach operacyjnych: 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian, 2.2. Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego systemu transportowego, 2.3. Rozwój polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność gminy i miasta Proszowice oraz rozwój lokalny.

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Kluczowym składnikiem oferty, jaką dla obecnych i potencjalnych mieszkańców, inwestorów oraz turystów i gości posiada każda gmina, jest stan środowiska naturalnego, ład przestrzenny oraz jakość i dostępność infrastruktury sieciowej i transportowej. Zagadnienia te zwykle są traktowane łącznie, z uwagi na ich współzależność. Gmina Proszowice nie jest pod tym względem wyjątkiem, stąd poświęcenie kwestiom środowiskowym, infrastrukturalnym i przestrzennym w całości drugiego obszaru strategicznego. Realizacja przyporządkowanych mu celów operacyjnych oraz zadań ma się przyczynić do ogólnie rozumianego wzmocnienia potencjału jednostki. Należy jednocześnie nadmienić, że gmina Proszowice stanowi obszar wyjątkowo trudny w zarządzaniu pod kątem rozwoju i utrzymania infrastruktury sieciowej. Przesądza o tym przede wszystkim duży obszar, jaki jednostka zajmuje, ukształtowanie terenu oraz – przede wszystkim – rozdrobnienie zabudowy mieszkalnej, z licznymi enklawami liczącymi po kilka domów, rozrzuconymi wśród pól. W efekcie, według statystyk, dostęp do kanalizacji posiada zaledwie ¼ budynków mieszkalnych w gminie, z czego w dużej mierze na rezultat ten wpływa zabudowa miasta

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Proszowic oraz miejscowości ościennych. Ma to swoje bezpośrednie przełożenie zarówno na stan środowiska naturalnego (zwłaszcza w kontekście raportowanych w rozmaitych opracowaniach problemów w eksploatacji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków), jak i na atrakcyjność osadniczą jednostki. To nie jedyne wyzwanie w zakresie środowiska naturalnego, jakie stoi przed gminą Proszowice w najbliższych latach. Równie istotnym zadaniem jest ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, pochodzącego z tzw. „niskiej emisji”. Jest to wyzwanie w skali ogólnokrajowej, co z jednej strony wskazuje na jego skalę, ale z drugiej pozwala na nawiązywanie aktywnych partnerstw międzysamorządowych oraz międzysektorowych.

Kwestiom związanym z kanalizacją oraz czystością powietrza poświęcono część zadań, które są zgrupowane w ramach celu operacyjnego 2.1. Planowane są działania zmierzające do likwidacji deficytów w zakresie dostępności do sieci kanalizacyjnej, mając jednocześnie na uwadze ekonomiczną zasadność jej rozbudowy. Równoległe postępowały będą zadania, które skupiają się na rozwoju i – przede wszystkim, mając na uwadze stan obecny – poprawie sprawności działania istniejącej sieci wodociągowej. W tym zakresie kluczową rolę będą pełniły Wodociągi Proszowickie. Strategia postępowania zakłada ponadto realizację inwestycji gminnych w zakresie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i wdrażania rozwiązań bazujących na odnawialnych źródłach energii, jednocześnie wsparcie dla podobnych inicjatyw prywatnych. Samorząd gminny będzie także podejmować działania na rzecz ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatycznych – przykładowo, odpowiedzią na coraz częściej zdarzające się susze oraz gwałtowne, krótkotrwałe ulewy będą zadania z zakresu małej retencji oraz przygotowanie odpowiedniej infrastruktury,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

umożliwiającej bezpieczne odprowadzenie nadmiaru wód opadowych, zwłaszcza z terenów narażonych na zalania i podtopienia, położonych w zagłębieniach terenu. Specyfika gminy Proszowice sprawia, że pakiet działań musiał zostać rozszerzony w stosunku do samych Proszowic – w odniesieniu do miasta założono przede wszystkim rozbudowę i modernizację systemu ciepłowniczego, z którego korzysta część miejskiej zabudowy (głównie budynki mieszkalne wielorodzinne oraz obiekty użyteczności publicznej). Z kolei zadaniem, którym w równym stopniu zostanie objęta cała gmina i jej mieszkańcy, jest szeroko pojęta edukacja, zmierzająca do podniesienia świadomości i pobudzenia postaw proekologicznych, co w dłuższej perspektywie powinno wpłynąć na obniżenie kosztów związanych chociażby z gospodarką odpadami (np. selektywna zbiórka odpadów, likwidacja dzikich wysypisk śmieci). Większa świadomość społeczna jest także kluczowa w procesie ograniczania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących ze źródeł komunalno-bytowych.

Czynnikiem, który w nie mniejszym stopniu podnosi jakość życia oraz atrakcyjność osadniczą gminy, a jednocześnie posiada istotny wpływ na stan środowiska naturalnego, jest poziom rozwoju systemów transportowych oraz jakość funkcjonowania transportu publicznego. Chociaż, w przypadku gminy Proszowice, kluczowa inwestycja, jaką była budowa obwodnicy miasta, jest bliska finalizacji, strategia wyznacza samorządowi gminnemu szereg zadań do wykonania w tym zakresie. Grupuje je cel operacyjny 2.2, poświęcony budowie zintegrowanego systemu transportowego. System ten będzie opierać się z jednej strony o rozwiniętą, bezpieczną i odpowiednio utrzymaną sieć dróg, chodników, ciągów pieszo-rowerowych, wyposażoną w infrastrukturę obsługi podróżnych (np. przystanki, punkty przesiadkowe), z drugiej o sprawnie funkcjonujący transport publiczny, umożliwiający skomunikowanie

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

poszczególnych miejscowości gminy z Proszowicami oraz samych Proszowic z głównymi obszarami ciężenia położonymi poza granicami jednostki. Na pierwszy plan wysuwa się tu Kraków, a jedną z możliwości „przybliżenia” stolicy Małopolski do Proszowic planuje się uzyskać poprzez połączenia autobusowo-kolejowe, z wykorzystaniem kursów Szybkiej Kolei Aglomeracyjnej na odcinku Kraków – Miechów. W kontekście problemów ze sprawnym przejazdem po DW776 łączącej Proszowice z Krakowem (także w przypadku planowanej modernizacji drogi w granicach Krakowa), kierunek ten może okazać się kluczowy, ułatwiający codzienne funkcjonowanie mieszkańcom pracującym bądź uczącym się w stolicy regionu. Strategia zakłada zarówno aktywność inwestycyjną samorządu gminnego, jak również jego współpracę z innymi podmiotami – zwłaszcza tam, gdzie w zakresie rozbudowy infrastruktury występuje bariera kompetencyjna i/lub finansowa. Szczególne znaczenie będzie mieć także zapewnienie miejsc parkingowych przy obiektach użyteczności publicznej, handlowych, usługowych i innych dużego zainteresowania społecznego. Z uwagi na fakt skupiania w mieście ruchu samochodowego z terenu całej gminy i spoza jej granic, kwestia ta posiada szczególne znaczenie dla upłynnienia ruchu, ale i dla utrzymania porządku publicznego (ograniczenie parkowania „na dziko”, blokowania ciągów pieszych itd.) oraz poprawy stanu środowiska naturalnego. Strategia postępowania uwzględnia także objęcie całej gminy systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego, co pozytywnie wpłynie na poziom bezpieczeństwa.

Trzecim komponentem, składającym się na niniejszy obszar strategiczny, są zadania przyporządkowane do celu operacyjnego 2.3., związanego z planowaniem i zagospodarowaniem przestrzennym gminy Proszowice.

Podstawowe wyzwanie w tym zakresie przed wszystkimi samorządami postawiła zmiana ustawy o planowaniu przestrzennym, wskutek której każda

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

jednostka powinna dysponować w niedalekiej przyszłości planem ogólnym. Konieczność adaptacji do zmienionych przepisów nie ominie także gminy Proszowice, która dodatkowo posiada znaczące deficyty w planowaniu przestrzennym na poziomie planów miejscowych. W okresie obowiązywania strategii pożądane jest nadrobienie tych zapóźnień, przynajmniej na obszarach kluczowych dla szeroko pojętego rozwoju społeczno-gospodarczego jednostki, takich jak tereny inwestycyjne czy przewidziane pod zabudowę mieszkaniową. Jednocześnie aktywna polityka mieszkaniowa i kreowanie dogodnych warunków do rozwoju budownictwa wielorodzinnego oraz indywidualnego powinno skutkować zwiększeniem atrakcyjności osadniczej gminy, co szczególnie ważne w kontekście aktualnych procesów demograficznych. Ponadto, podejmowane będą działania związane z kontynuacją procesów rewitalizacyjnych w odniesieniu do przestrzeni zdegradowanych, charakteryzujące się zintegrowaniem elementów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, infrastrukturalnych i funkcjonalno-przestrzennych. Kluczowe w tym zakresie będzie wykorzystanie szansy Proszowic jako jednego z 8 miast uprawnionych do wsparcia projektów rewitalizacyjnych w ramach programu regionalnego w Małopolsce.

Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
Cel operacyjny 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.					
2.1.1	Rozwój i modernizacja urządzeń kanalizacyjnych i oczyszczania ścieków (realizacja inwestycji wraz ze wspieraniem alternatywnych rozwiązań na obszarach	Poprawa dostępności i jakości usług kanalizacyjnych Unowocześnienie i usprawnienie systemu zbiorowego odprowadzenia ścieków w gminie	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji ↗ Liczba awarii sieci kanalizacyjnej ↘	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Wodociągi Proszowickie Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>trudno dostępnych i o niskiej gęstości zabudowy).</p>	<p>Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej</p> <p>Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód</p>			
<p>2.1.2</p> <p>Rozwój i modernizacja urządzeń wodociągowych (realizacja inwestycji, cyfryzacja, system</p>	<p>Poprawa i jakości usług zaopatrzenia w wodę</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie systemu</p>	<p>Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice,</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Mieszkańcy,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	zarządzania i kontroli sieci).	zbiorowego zaopatrzenia w wodę w gminie Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej	korzystających z wodociągu ↗ Liczba awarii sieci wodociągowej ↘	Wodociągi Proszowickie Sp. z o.o.	Przedsiębiorcy
2.1.3	Rozwój i modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie gminy.	Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi Poprawa bezpieczeństwa przed powodzią,	Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
		<p>ograniczenie szkód wynikłych wskutek deszczy nawalnych itp.</p> <p>Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód</p>			<p>Wodociągi Proszowickie Sp. z o.o.,</p> <p>Mieszkańcy,</p> <p>Przedsiębiorcy</p>
2.1.4	<p>Realizacja inwestycji gminnych oraz programów antysmogowych i ochrony powietrza, w tym rozwój systemu</p>	<p>Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie gminy</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które korzystają</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>czujników pomiaru jakości powietrza, kontynuacja ekodoradztwa i wsparcia wymiany nieekologicznych źródeł ciepła.</p>		<p>nieekologicznych źródeł ciepła ↘</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które wymieniły nieekologiczne źródło ciepła, przy dofinansowaniu publicznym ↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które korzystają</p>		<p>Jednostki organizacyjne i spółki gminy,</p> <p>Mieszkańcy,</p> <p>Przedsiębiorcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		z nieekologicznych źródeł ciepła ↘ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami stężeń substancji szkodliwych w powietrzu ↘		

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
2.1.5	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej.	Wzrost efektywności energetycznej budynków	Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały poddane termomodernizacji ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
2.1.6	<p>Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa energetycznego, w tym realizacja inwestycji gminnych oraz programów wspierających inicjatywy prywatne w zakresie upowszechniania produkcji, dystrybucji, wykorzystania</p>	<p>Zwiększenie wykorzystania energii z OZE przez mieszkańców</p> <p>Wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym gminy</p> <p>Wzrost efektywności energetycznej i obniżenie kosztów energii</p> <p>Poprawa lokalnego bezpieczeństwa energetycznego</p>	<p>Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które korzystają z energii z OZE ↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które zainstalowały OZE, przy dofinansowaniu publicznym ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Członkowie klastra, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i magazynowania energii ze źródeł odnawialnych (np. farma fotowoltaiczna), współpraca w tym zakresie (klaster energii i/lub spółdzielnia energetyczna itp.).	Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza	Koszty ogrzewania oraz energii elektrycznej w budynkach użyteczności publicznej ↘ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi		Operatorzy, dostawcy mediów, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
			normami stężeń substancji szkodliwych w powietrzu ↘		
2.1.7	Modernizacja i unowocześnienie systemu ciepłowniczego miasta Proszowice (m.in. rozwój i modernizacja sieci, modernizacja i	Poprawa dostępności i jakości usług dostarczania ciepła Unowocześnienie i usprawnienie systemu ciepłowniczego miasta Wzrost efektywności dystrybucji ciepła	Liczba podmiotów podłączonych do systemu ciepłowniczego miasta Proszowice ↗ Liczba awarii sieci ciepłowniczej ↘	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Mieszkańcy,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>rozbudowa źródeł ciepła, w tym w kierunku mniejszej emisyjności, telemetria, automatyzacja węzłów odbiorców, wprowadzenie ciepłej wody użytkowej).</p>	<p>systemowego (efektywność energetyczna, niezawodność i ciągłość dostaw ciepła) Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej Ograniczenie emisyjności źródeł ciepła i poprawa jakości powietrza</p>		<p>"KZGM" Sp. z o.o.</p>	<p>Przedsiębiorcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>2.1.8</p> <p>Doskonalenie standardów gospodarowania odpadami komunalnymi (także szkodliwymi i niebezpiecznymi; dedykowane inwestycje, dążenie do ograniczenia wytwarzania odpadów oraz ich prawidłowej segregacji i dalszego</p>	<p>Wzrost poziomu i jakości selektywnej zbiórki odpadów</p> <p>Wzrost poziomu odzyskiwania surowców wtórnych i zminimalizowanie ilości odpadów trafiających na składowiska</p> <p>Ochrona i poprawa stanu środowiska</p>	<p>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗</p> <p>Odpady poddane recyklingowi ↗</p> <p>Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest ↗</p> <p>Liczba dzikich wysypisk śmieci ↘</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Zakład Gospodarki Komunalnej Proszowice Sp. z o.o.</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Związek Międzygminny Do Spraw Gazyfikacji,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>maksymalnego wykorzystania) oraz dbanie o czystość i estetykę miejsc publicznych (w tym nowoczesne punkty do segregacji na terenach osiedli wielorodzinnych). Rekultywacja składowiska odpadów w Żębocinie.</p>				<p>Rozwoju Terenów Wiejskich i Ochrony Środowiska w Proszowicach</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>2.1.9 Działania z zakresu zwiększania retencji publicznej, prywatnej i naturalnej, w tym rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury (zbiorniki retencyjne, zbiorniki na deszczówkę, parki, ogrody i inne tereny zielone, łąki kwietne, nawierzchnie przepuszczalne itp.).</p>	<p>Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia suszą hydrologiczną</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa przed powodzią i osuwiskami, ograniczenie szkód wynikłych wskutek deszczy nawalnych itp.</p>	<p>Liczba projektów w zakresie rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury zrealizowanych przez gminę ↗</p> <p>Powierzchnia zbiorników retencyjnych na terenie gminy ↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Mieszkańcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		<p>Poprawa warunków aerosanitarnych powietrza</p> <p>Łagodzenie skutków zmian klimatu</p> <p>Poprawa komfortu i jakości życia mieszkańców, zwłaszcza w okresie letnim</p>	<p>zrealizowały instalacje wykorzystania wody opadowej, przy dofinansowaniu publicznym ↗</p>		
2.1. 10	Edukacja ekologiczna i przyrodnicza oraz kształtowanie	Wzrost świadomości ekologicznej społeczeństwa, w tym	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach	Jednostki oświatowe,	NFOŚiGW, WFOŚiGW,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>zachowań, postaw i wzorców konsumpcji przyjaznych środowisku (m.in. praktyczne zajęcia, gry, zabawy, konkursy, akcje, kampanie ekologiczne dotyczące potrzeby ograniczania niskiej emisji, racjonalnego gospodarowania wodą, korzystania z kanalizacji, segregacji</p>	<p>w zakresie zagrożeń, m.in. związanych ze zmianami klimatu</p> <p>Upowszechnienie postaw i zachowań prośrodowiskowych</p>	<p>uczestniczyły w zajęciach z zakresu edukacji ekologicznej ↗</p> <p>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗</p> <p>Liczba dzikich wysypisk śmieci ↘</p> <p>Zużycie wody na 1 mieszkańca ↘</p>	<p>Zakład Gospodarki Komunalnej Proszowice Sp. z o.o.,</p> <p>Wodociągi Proszowickie Sp. z o.o.</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p> <p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice,</p> <p>Instytucje kultury,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>odpadów, kompostowania bioodpadów, zachowania czystości otoczenia, idei współdzielenia i ponownego użycia zasobów itp.).</p>				<p>Proszowickiego "ProKoPaRa", Media, Związek Międzygminny Do Spraw Gazyfikacji, Rozwoju Terenów Wiejskich i Ochrony Środowiska w Proszowicach</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
Cel operacyjny 2.2. Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego systemu transportowego.					
2.2.1	Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury komunikacyjnej (dróg, chodników, ciągów pieszo-rowerowych itp.) na terenie gminy, w tym we współpracy z innymi właścicielami i zarządcami infrastruktury. Nacisk na zwiększenie dostępności i integracji	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury komunikacyjnej Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg i/lub mostów i/lub ciągów pieszych i/lub pieszo-rowerowych na terenie gminy ↗ Liczba wypadków na drogach na terenie gminy ↘	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>komunikacyjnej gminy oraz upłynnienie ruchu i poprawę bezpieczeństwa (poprawa organizacji ruchu, oznakowanie drogowe, przejścia dla pieszych, oświetlenie przejść i chodników, podnoszenie jakości nawierzchni itp.).</p>				<p>Zarząd Dróg Powiatowych w Proszowicach, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
2.2.2	Realizacja i wspieranie działań zmierzających do lepszego skomunikowania gminy z Krakowem (np. komunikacja podmiejska, linia kolejowa).	<p>Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy względem Krakowa</p> <p>Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty usług transportowych</p> <p>Zwiększenie mobilności mieszkańców</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport samochodowy,</p>	<p>Koncepcja połączenia kolejowego Proszowic z Krakowem (i docelowo realizacja) lub</p> <p>Uruchomienie linii aglomeracyjnej Komunikacji Miejskiej</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa, PKP, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Miasto Kraków</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	poprawa jakości powietrza	w Krakowie do Proszowic		
2.2.3	<p>Podniesienie komfortu mieszkańców korzystających z usług publicznych oraz gości odwiedzających gminę</p> <p>Eliminacja korków oraz obniżenie emisji spalin i hałasu</p> <p>Podniesienie dostępności obiektów użyteczności</p>	Liczba miejsc parkingowych na terenie gminy ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p> <p>Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p> <p>Jednostki organizacyjne i spółki gminy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	podziemnego lub wielopoziomowego.	publicznej dla osób z niepełnosprawnościami			
2.2.4	Rozwój i promocja transportu zbiorowego, dostosowanego do możliwości i potrzeb społecznych oraz gospodarczych (niskoemisyjny tabor, rozwój i modernizacja infrastruktury do obsługi podróżnych, w tym zatok, przystanków	Poprawa dostępności i jakości usług transportowych Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy Zwiększenie mobilności mieszkańców Zwiększenie odsetka mieszkańców gminy	Liczba połączeń (linii) obejmujących gminę ↗ Liczba mieszkańców korzystających z gminnych linii komunikacyjnych ↗ Liczba nowych i/lub zmodernizowanych przystanków oraz	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i obiektów typu „parkuj i jedź”, zintegrowanie różnych form transportu, współpraca z przewoźnikami na rzecz optymalizacji rozkładów jazdy, wprowadzanie i rozwój komunikacji gminnej itp.).	<p>wybierających środki transportu inne niż samochody prywatne</p> <p>Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróży</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport drogowy, poprawa jakości powietrza</p>	liczba osób korzystających w skali roku ↗		Organizatorzy i przewoźnicy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
2.2.5	<p>Rozwój i promocja elektromobilności oraz mobilności aktywnej (zakup niskoemisyjnych pojazdów służbowych urzędu oraz pojazdów użytkowych przedsiębiorstw gminy, rozwój infrastruktury ładowania pojazdów, w tym bazy na komunikacji gminnej,</p>	<p>Poprawa warunków dla rozwoju elektromobilności oraz mobilności aktywnej Zwiększenie odsetka mieszkańców gminy wybierających środki transportu inne niż samochody prywatne Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez</p>	<p>Liczba punktów ładowania pojazdów na terenie gminy ↗ Odsetek pojazdów niskoemisyjnych we flocie pojazdów służbowych urzędu i/lub pojazdów użytkowych przedsiębiorstw gminy ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne i spółki gminy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	rozwój komunikacji rowerowej itp.).	transport drogowy, poprawa jakości powietrza			
2.2.6	Rozwój systemu oświetlenia ulicznego, w szczególności wykorzystującego rozwiązania energooszczędne i proekologiczne, wraz system inteligentnego zarządzania.	Objęcie całej gminy systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy Poprawa efektywności energetycznej	Liczba punktów oświetlenia na terenie gminy, w tym energooszczędnych ↗ Poziom odczuwalnego	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
		i kosztowej systemu oświetlenia ulicznego	bezpieczeństwa na terenie gminy ↗ Poziom zużycia energii na oświetlenie uliczne ↘ Koszty zasilania systemu oświetlenia publicznego		Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Zarząd Dróg Powiatowych w Proszowicach

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
Cel operacyjny 2.3. Rozwój polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność gminy i miasta Proszowice oraz rozwój lokalny.					
2.3.1	Opracowanie i dostosowywanie aktów planowania przestrzennego do nowych uwarunkowań prawnych (plan ogólny, plany miejscowe), z uwzględnieniem bieżących i perspektywicznych potrzeb rozwojowych	Realizacja nowego obowiązku ustawowego Uporządkowanie lokalnej polityki przestrzennej i krajobrazowej Stworzenie warunków dla zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju gminy Ład przestrzenny	Uchwalenie planu ogólnego gminy (który zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy)	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
gminy. Integracja planowania przestrzennego z planowaniem społeczno-gospodarczym i transportowym.		Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego		
2.3.2 Aktywna polityka mieszkaniowa i kreowanie dogodnych warunków do rozwoju budownictwa wielorodzinnego oraz	Poprawa warunków dla rozwoju budownictwa wielorodzinnego oraz indywidualnego	Odsetek budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w gminie w ogóle nowych budynków	Urząd Gminy i Miasta Proszowice. Towarzystwo Budownictwa	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
indywidualnego (działania planistyczne, organizacyjno-prawne, inwestycyjne, w tym wykorzystujące programy rządowe, adaptacja pustostanów, bieżący monitoring planów inwestycji deweloperskich oraz współpraca administracyjna itp.).	Zapewnienie dostępności mieszkań na terenie gminy Poprawa atrakcyjności osadniczej gminy	w gminach powiatu proszowickiego ↗ Liczba mieszkań przypadająca na 1 tys. mieszkańców ↗ Saldo migracji ↗	Społecznego "TBS - Proszowice" Sp. z o.o.	Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST, Deweloperzy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>2.3.3 Modernizacja i tworzenie dostępnych (w tym likwidacja barier architektonicznych), atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, wraz z ich utrzymaniem i animacją, w tym w ramach procesów odnowy wsi na terenie gminy.</p>	<p>Wzrost atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych</p> <p>Poprawa warunków dla integracji i aktywizacji oraz rekreacji i wypoczynku mieszkańców, a także turystów i gości</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych ↗</p> <p>Liczba wydarzeń w nowych przestrzeniach oraz liczba ich uczestników ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa,</p> <p>PFRON,</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p> <p>Jednostki organizacyjne i spółki gminy,</p> <p>Mieszkańcy,</p> <p>Przedsiębiorcy,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		<p>Wzrost integracji i wieloaspektowej aktywności mieszkańców</p> <p>Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy</p>			<p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"</p>
2.3.4	<p>Działania rewitalizacyjne ukierunkowane na rozwiązanie zidentyfikowanych</p>	<p>Wzrost atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni,</p> <p>podwyższenie standardu</p>	<p>Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz liczba</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa,</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>problemów społecznych i towarzyszących (integracja i aktywizacja społeczna, przedsiębiorcza i zawodowa, rozwój infrastruktury itp.), zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji.</p>	<p>budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach rewitalizowanych</p> <p>Niwelacja problemów rozwojowych</p> <p>Wzrost integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności społecznej, zawodowej, przedsiębiorczej itp. mieszkańców</p>	<p>mieszkańców, którzy z nich skorzystali ↗</p> <p>Liczba nowych działalności gospodarczych na terenach zrewitalizowanych ↗</p>		<p>Jednostki organizacyjne i spółki gminy,</p> <p>Właściciele i zarządcy obiektów,</p> <p>Mieszkańcy,</p> <p>Przedsiębiorcy,</p> <p>Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		<p>Ożywienie społeczno-gospodarcze</p> <p>Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców na terenach objętych rewitalizacją</p>		

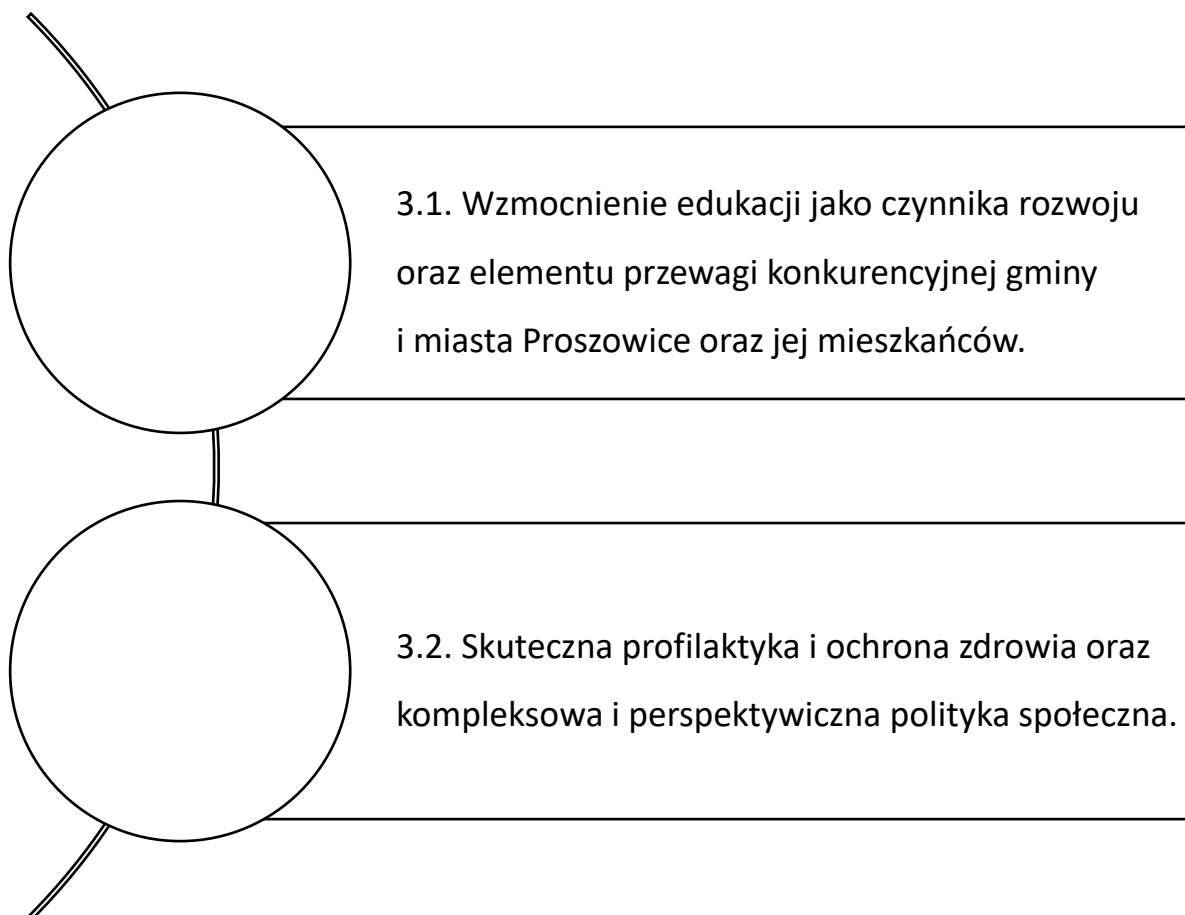
OBSZAR STRATEGICZNY 3.

KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny 3.

Poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.

Cele operacyjne:

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Celem strategicznym w ramach trzeciego obszaru tematycznego jest poprawa dostępności i jakości usług publicznych, wspierających rozwój kapitału ludzkiego i społecznego. Jego osiągnięcie będzie możliwe dzięki realizacji kierunków działań, pogrupowanych w 2 celach operacyjnych: 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i miasta Proszowice oraz jej mieszkańców, 3.2. Skuteczna profilaktyka i ochrona zdrowia oraz kompleksowa i perspektywiczna polityka społeczna.

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Podstawowym mechanizmem, za pomocą którego samorząd gminny może wpływać na jakość kapitału społecznego i stymulować jego wszechstronny rozwój są usługi publiczne, świadczone dla mieszkańców. Kwestią o kluczowym znaczeniu jest nie tylko ich dostępność, wykraczająca poza ustawowe minimum, ale także jakość tych usług. Ma ona również przełożenie na atrakcyjność osadniczą gminy, przekłada się na rozwój usług komercyjnych o zasięgu lokalnym, niejednokrotnie towarzyszących ofercie publicznej bądź je uzupełniających – przykład stanowią apteki, powstające w sąsiedztwie placówek ochrony zdrowia. Tak pojmowanemu rozwojowi kapitału społecznego poświęcono trzeci obszar strategiczny.

Cel operacyjny 3.1. ogniskuje się na zagadnieniach, związanych z jakością i efektywnością edukacji, przede wszystkim w odniesieniu do placówek prowadzonych przez samorząd gminny – przedszkoli oraz szkół podstawowych. Szeroko pojęta oświata i wychowanie stanowią zwykle lwią część wydatków budżetów gmin w Polsce. Nie inaczej jest w przypadku Proszowic, co stanowi dodatkowy argument za uznaniem funkcjonowania wstępnego oraz podstawowego systemu kształcenia młodych mieszkańców gminy za jeden z priorytetowych obszarów tematycznych na najbliższą dekadę. Działania w tym

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

zakresie będą skupiać się na zapewnieniu nowoczesnej, dostępnej i wysoko ocenianej oferty opieki i kształcenia, obejmującej dzieci w wieku do lat 3, w wieku przedszkolnym oraz młodzież szkolną. Oferta ta będzie dotyczyć zarówno bazy infrastrukturalnej, jak też samego procesu kształcenia i wsparcia prawidłowego rozwoju wychowanków i uczniów, włącznie z uzupełnianiem go o zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne, pozwalające na nabywanie nowych kompetencji i/lub niwelujące różnice i problemy rozwojowe. Znaczący nacisk zostanie położony na kondycję fizyczną oraz psychiczną najmłodszych mieszkańców gminy, co szczególnie istotne w okresie popandemicznym, z rosnącą skalą różnorodnych problemów (np. natury psychicznej u dzieci i młodzieży czy uzależnień behawioralnych). Równie ważne będą działania z zakresu wdrażania bezpiecznej szkoły. Projektując zadania zgrupowane w ramach celu 3.1., uwzględniono także lokalną specyfikę gminy Proszowice, na którą składa się oferta kształcenia na poziomie ponadpodstawowym, jaką zapewnia miasto Proszowice, działalność szkoły muzycznej w Żębocinie oraz dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa w Proszowicach, pozwalająca na prowadzenie zajęć lekcyjnych z zakresu wychowania fizycznego oraz aktywności pozalekcyjnej w atrakcyjnej formie i na wysokim poziomie. Realizacja większości z tych zadań wymagać będzie nawiązywania i podtrzymywania aktywnej współpracy z innymi podmiotami, na czele z samorządem powiatowym (w tym przypadku głównie w zakresie promocji i rozwoju oferty edukacyjnej dla różnych grup wiekowych mieszkańców, w szczególności jej lepszego dostosowania do potrzeb społecznych i gospodarczych) oraz organizacjami pozarządowymi, klubami sportowymi, lokalnymi liderami i pasjonatami itp. W kontekście wspomnianych na początku kosztów funkcjonowania sieci placówek oświatowych, zakłada się stały ich monitoring

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

pod kątem zmian demograficznych oraz możliwości organizacyjno-finansowych gminy.

Cel operacyjny 3.2. rozszerza pakiet działań zmierzających do poprawy stanu zdrowia mieszkańców gminy na wszystkie grupy wiekowe, nawet pomimo faktu, że zakres kompetencji samorządu gminnego w odniesieniu do ochrony zdrowia jest dość ograniczony, z wiodącą rolą działań profilaktycznych i uświadamiających, w szczególności w odniesieniu do chorób cywilizacyjnych. Istotnym impulsem do podejmowania takich działań jest także struktura demograficzna jednostki, z rosnącym odsetkiem osób w najstarszych grupach wiekowych, w tym samotnych, dotkniętych chorobami czy niepełnosprawnościami, oraz wykazywana w rozmaitych raportach i opracowaniach mniejsza skłonność do dbania o własne zdrowie wśród mieszkańców terenów wiejskich, oddalonych od większych ośrodków miejskich, co w części wynika z utrudnionej dostępności do podmiotów realizujących bądź wspierających profilaktykę. Strategia rozwoju zakłada podjęcie próby w zniwelowaniu tych różnic oraz docelowo poprawy zdrowia, kondycji i samopoczucia mieszkańców. Zadania zgrupowane w celu 3.2. odnoszą się także do polityki społecznej – przede wszystkim do wspierania rodzin, zwłaszcza tych z borykających się z problemami, dotkniętych dysfunkcjami czy patologiami. Kolejną grupą, poza seniorami, osobami z niepełnosprawnościami i rodzinami, do której w największym stopniu zostanie skierowany pakiet działań pomocowych i aktywizujących (o wieloaspektowym wymiarze) jest młodzież. Grupę tę należy uznać za „uciekający kapitał” gminy, z uwagi na nasilenie w jej obrębie zjawisk migracyjnych, szczególnie w kierunku aglomeracji krakowskiej. Z poziomu samorządu gminnego nie sposób powstrzymać tego zjawiska, można jednak zrobić wiele w kierunku zwiększenia poziomu identyfikacji takich osób z rodzimą gminą. Zwiększenie zaangażowania

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

młodzieży w sprawy lokalne to także większa szansa na poprawę jakości życia wszystkich mieszkańców. Pakiet działań w obrębie ochrony zdrowia i pomocy społecznej uzupełniają także te obejmujące poprawę stanu infrastruktury oraz jej wyposażenia – rozwój i modernizacja gminnego zasobu mieszkaniowego, inwestycje w bazę pomocy społecznej i ochrony zdrowia, nie wyłączając współpracy z samorządem powiatowym w zakresie wsparcia proszowickiego szpitala – placówki, której obecność, funkcjonowanie i pakiet realizowanych świadczeń w znaczący sposób podnosi rangę oraz skalę oddziaływania Proszowic.

Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
Cel operacyjny 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i miasta Proszowice oraz jej mieszkańców.				
3.1.1	Rozwój oferty w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3, w tym we współpracy z podmiotami prywatnymi i pozarządowymi.	Poprawa dostępności i jakości opieki żłobkowej	Liczba dzieci korzystających z opieki żłobkowej i/lub innych form opieki nad dzieckiem do lat 3 na terenie gminy ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
				Organizacje pozarządowe
3.1.2	Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury jednostek oświatowych (w tym pod kątem dostępności, ekonomii użytkowania, minimalizacji wpływu środowiskowego; dydaktycznej, jak również sportowej, jak boiska szkolne i sale	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej (w tym pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami, funkcjonalności i ekonomii użytkowania, minimalizacji wpływu środowiskowego) oraz	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających dzieci i młodzieży szkolnej w skali roku ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki oświatowe Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Centrum Obsługi Oświaty w Proszowicach

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
gimnastyczne) oraz ich doposażenie, wraz z estetycznym, funkcjonalnym i bezpiecznym zagospodarowaniem otoczenia.	wyposażenia placówek edukacyjnych Poprawa warunków pracy i nauki Unowocześnienie i usprawnienie pracy placówek oświatowych			
3.1.3 Informatyzacja i cyfryzacja jednostek oświatowych, rozwój e-oświaty oraz	Unowocześnienie i usprawnienie pracy placówek oświatowych	Uczniowie przypadający na 1 komputer	Urząd Gminy i Miasta Proszowice,	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>nowoczesnej oferty edukacyjnej (inwestycje w sprzęt i oprogramowanie, podnoszenie kompetencji cyfrowych kadr, dedykowane zajęcia, warsztaty itp., rozwój usług świadczonych drogą elektroniczną).</p>	<p>Poprawa jakości i efektów kształcenia</p>	<p>z dostępem do Internetu ↘</p>	<p>Jednostki oświatowe</p>	<p>Centrum Obsługi Oświaty w Proszowicach</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>3.1.4</p> <p>Rozwój oferty edukacyjnej, w tym w kierunku kształcenia kompetencji kluczowych (dodatkowe zajęcia, warsztaty i kółka zainteresowań, nowoczesne metody i techniki pracy, w tym wykorzystujące ICT, innowacje pedagogiczne, edukacja językowa i STREAM, współpraca</p>	<p>Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>Dostosowanie oferty edukacyjnej do wyzwań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technologicznych i cywilizacyjnych</p>	<p>Liczba zajęć dodatkowych i ich uczestników ↗</p> <p>Liczba projektów realizowanych przez szkoły i ich uczestników ↗</p> <p>Wyniki egzaminów końcowych ↗</p>	<p>Jednostki oświatowe</p>	<p>Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w szczególności lokalnymi przedsiębiorcami oraz rodzicami, wymiany międzynarodowe i inne projekty itp.).	Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych			Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
				Proszowickiego "ProKoPaRa"	
3.1.5	Indywidualizacja procesu kształcenia i systemu wsparcia dla prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży szkolnej (diagnozowanie dzieci i młodzieży oraz wsparcie ich rozwoju, doradztwo edukacyjne i zawodowe, systemy stypendialne, wsparcie	Dostosowanie oferty edukacyjnej do wyzwań społecznych, gospodarczych, środowiskowych, technologicznych i cywilizacyjnych Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia	Liczba uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną Liczba uczniów korzystających z doradztwa edukacyjnego i/lub zawodowego ↗	Jednostki oświatowe	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	psychologiczne i pedagogiczne, dostęp do specjalistów itp.).	<p>prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży, z uwzględnienie podejścia indywidualnego</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych</p> <p>Wyrównanie szans edukacyjnych</p>	<p>Liczba uczniów objętych systemem stypendialnym ↗</p> <p>Liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów przedmiotowych i/lub artystycznych i/lub zawodów sportowych ↗</p>		<p>Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie,</p> <p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice,</p> <p>Instytucje pomocy społecznej,</p> <p>Poradnie psychologiczno-pedagogiczne,</p> <p>Placówki ochrony zdrowia,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
				Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>3.1.6 Promocja i wsparcie zdrowia w placówkach oświatowych (opieka pielęgniarstwa i stomatologiczna w szkołach, profilaktyka uzależnień, aktywizacja ruchowa, zdrowie psychiczne, w tym w ramach współpracy z placówkami ochrony zdrowia i poradniami itp.).</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości programów profilaktycznych i prozdrowotnych w placówkach oświatowych</p> <p>Poprawa kondycji psychicznej oraz zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej</p>	<p>Liczba dedykowanych zajęć ruchowych oraz liczba ich uczestników ↗</p> <p>Liczba działań zrealizowanych w ramach programów wychowawczo-profilaktycznych placówek oświatowych oraz</p>	<p>Jednostki oświatowe</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
			liczba ich uczestników ↗ Liczba dzieci przypadających na etat psychologa szkolnego ↘		Placówki ochrony zdrowia, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne
3.1.7	Działania w zakresie wdrażania bezpiecznej szkoły (bezpieczna droga do szkoły, profilaktyka agresji i przemocy rówieśniczej,	Zmniejszenie zagrożeń dla dzieci i młodzieży szkolnej, zminimalizowanie ich skutków	Liczba dedykowanych zajęć z zakresu bezpieczeństwa i/lub cyberbezpieczeńst	Jednostki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Gminy i Miasta Proszowice,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	bezpieczeństwo w sieci itp.).	Poprawa bezpieczeństwa dzieci i młodzieży szkolnej	wa oraz liczba ich uczestników ↗ Liczba przypadków agresji fizycznej w placówkach oświatowych w skali roku ↘		Organizacje pozarządowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo
3.1.8	Wdrożenie i promocja edukacji sportowej na terenie gminy.	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej dla	Liczba klas sportowych oraz ich uczniów ↗	Jednostki oświatowe	Kuratorium Oświaty w Krakowie,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	<p>dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>Wzrost aktywności ruchowej,</p> <p>udoskonalenie umiejętności sportowych oraz podniesienie poziomu wytrenowania dzieci i młodzieży szkolnej</p>			<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice,</p> <p>Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>Kluby i organizacje sportowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
3.1.9	Rozwój i promocja oferty edukacji muzycznej (szkolnej i pozaszkolnej).	<p>Poprawa dostępności i jakości edukacji muzycznej</p> <p>Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania ofertą edukacji muzycznej</p>	<p>Liczba uczniów w Szkole Muzycznej I stopnia w Żębocinie, w tym z terenu gminy ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Szkoła Muzyczna I stopnia w Żębocinie</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Instytucje kultury, Jednostki oświatowe, Organizacje pozarządowe, w tym</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
				Towarzystwo Muzyczne Ziemi Proszowickiej, Orkiestry	
3.1.10	Promocja gminy i miasta Proszowice jako lokalnego ośrodka edukacyjnego, z możliwością kształcenia na poziomie ponadpodstawowym i uzupełniającym.	Utrzymanie i wzmocnienie funkcji Proszowic jako lokalnego ośrodka edukacyjnego Wzrost rozpoznawalności i zainteresowania	Liczba uczniów w lokalnych szkołach ponadpodstawowych, w tym z terenu gminy ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		<p>ofertą lokalnych szkół ponadpodstawowych</p> <p>Poprawa atrakcyjności osadniczej gminy i miasta Proszowice</p>			Zespół Szkół w Proszowicach i inne jednostki oświatowe
3.1. 11	<p>Współpraca z powiatem proszowickim i innymi partnerami w zakresie promocji i rozwoju oferty edukacyjnej dla różnych grup wiekowych mieszkańców,</p>	<p>Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej</p> <p>Dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy oraz innych</p>	<p>Odsetek osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>w szczególności jej lepszego dostosowania do potrzeb społecznych i gospodarczych (m.in. kształcenie zgodne z potrzebami rynku pracy, kształcenie ustawiczne) wraz z działaniami aktywizującymi.</p>	<p>współczesnych wyzwań Wzrost motywacji i aktywności edukacyjnej różnych grup wiekowych mieszkańców</p>	<p>samej grupie wiekowej ↗ Liczba uczniów w lokalnych szkołach branżowych, w tym z terenu gminy ↗</p>		<p>Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach, Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
3.1. 12	Monitorowanie sieci placówek oświatowych w gminie pod kątem zmian demograficznych oraz możliwości organizacyjno-finansowych gminy.	Dostosowanie sieci oświatowej do faktycznych potrzeb społecznych Poprawa efektywności organizacyjnej i finansowej sieci oświatowej w gminie	Wydatki na utrzymanie danej szkoły w przeliczeniu na jednego ucznia Udział wydatków na oświatę w wydatkach ogółem budżetu lokalnego	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Centrum Obsługi Oświaty w Proszowicach	Kuratorium Oświaty w Krakowie, Jednostki oświatowe

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
Cel operacyjny 3.2. Skuteczna profilaktyka i ochrona zdrowia oraz kompleksowa i perspektywiczna polityka społeczna.					
3.2.1	Działania i programy profilaktyczne (w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych) oraz w zakresie edukacji i promocji zdrowia fizycznego, psychicznego i psychospołecznego.	Poprawa profilaktyki na terenie gminy Wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców Upowszechnienie postaw i zachowań prozdrowotnych Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	Liczba akcji profilaktycznych oraz liczba uczestników ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Proszowicach, Instytucje kultury,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
				Instytucje pomocy społecznej, Jednostki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
				Parafie
3.2.2	Zapewnienie szybkiej diagnozy oraz kompleksowej i wysokiej jakości oferty świadczeń medycznych (dostęp do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej, w tym skrócenie czasu oczekiwania na wizytę, rozwój nowoczesnych usług zdrowotnych) wraz	Poprawa dostępności i jakości świadczeń diagnostycznych i medycznych Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności lokalnych placówek ochrony zdrowia ↗ Czas oczekiwania na wizytę do lekarza ↘	Urząd Gminy i Miasta Proszowice Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Proszowicach i inne

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
z doskonaleniem procesu obsługi klientów, w szczególności poprzez współpracę z powiatem proszowickim oraz wsparcie niepublicznych ośrodków zdrowia.				placówki ochrony zdrowia
3.2.3 Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury (w tym pod kątem dostępności, ekonomii użytkowania, minimalizacji wpływu	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej (w tym pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami,	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejsko-Gminny Ośrodek	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>środowiskowego) oraz doposażenie i cyfryzacja placówek ochrony zdrowia (m.in. nowa przychodnia lekarska) i instytucji pomocy społecznej.</p>	<p>funkcjonalności i ekonomii użytkowania, minimalizacji wpływu środowiskowego) oraz wyposażenia instytucji pomocy społecznej oraz placówek ochrony zdrowia</p> <p>Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty</p>	<p>korzystających w skali roku ↗</p>	<p>Pomocy Społecznej w Proszowicach</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki ochrony zdrowia</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		Unowocześnienie i usprawnienie pracy instytucji pomocy społecznej oraz placówek ochrony zdrowia			
3.2.4	Promocja i wsparcie rodzin oraz przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów, kryzysów, dysfunkcji i patologii rodzinnych	Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia rodzin Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym np. objętych pracą socjalną i/lub asystenturą i/lub	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach,	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>(m.in. wsparcie w trudnej sytuacji, profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej, pomoc potrzebującym), w szczególności poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz rozwój różnych form przedsiębiorczości, solidarności</p>	<p>prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów rodzinnych Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia osób i rodzin dotkniętych skutkami dysfunkcji i/lub patologii społecznej</p>	<p>wsparciem materialnym i finansowym Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty Liczba osób objętych leczeniem odwykowym</p>	<p>Zespół interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej w gminie Proszowice, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów</p>	<p>Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Placówki ochrony zdrowia,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	i samopomocy społecznej.	Deinstytucjonalizacja usług społecznych	Alkoholowych w Proszowicach	Instytucje kultury, Jednostki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
				LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa", Policja, Sądy, Parafie
3.2.5	Wsparcie, wieloaspektowa aktywizacja i integracja osób starszych, chorych	Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia dla osób starszych	Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Administracja rządowa,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>i z niepełnosprawnościami, w tym działania ukierunkowane na wydłużenie czasu i zwiększenie komfortu ich przebywania w środowisku domowym, społecznym i zawodowym (dedykowane usługi społeczne, pielęgnacyjne, opiekuńcze, projekty</p>	<p>i z niepełnosprawnościami, a także ich rodzin i opiekunów</p> <p>Wzrost integracji społecznej osób starszych</p> <p>i z niepełnosprawnościami</p> <p>Wzrost wieloaspektowej aktywności osób starszych</p>	<p>np. korzystających z usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług opiekuńczych i/lub opieki wytchnieniowej</p> <p>Liczba organizacji seniorskich i/lub klubów seniora na terenie gminy oraz</p>	<p>Społecznej w Proszowicach</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Proszowicach, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>i działania aktywizacyjne i animacyjne, np. współpraca na rzecz usamodzielnienia, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania osób z niepełnosprawnościami, placówki, np. centrum opiekuńczo-mieszkalne, dedykowane wydarzenia itp.), a także ich bliskich i opiekunów (pomoc wytchnieniowa itp.),</p>	<p>i z niepełnosprawnościami</p> <p>Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych</p> <p>i z niepełnosprawnościami, a także ich rodzin i opiekunów</p> <p>Deinstytucjonalizacja usług społecznych</p>	<p>liczba ich członków ↗</p> <p>Liczba projektów aktywizacyjnych dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami, dofinansowanych przez gminę, oraz</p>		<p>Powiatowy Urząd Pracy w Proszowicach,</p> <p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice,</p> <p>Placówki ochrony zdrowia,</p> <p>Instytucje kultury,</p> <p>Jednostki oświatowe,</p> <p>Przedsiębiorcy,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>w szczególności poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi oraz rozwój różnych form przedsiębiorczości, solidarności i samopomocy społecznej.</p>		<p>liczba ich uczestników ↗</p>		<p>Kluby i organizacje sportowe, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa", Parafie</p>
<p>3.2.6 Wdrożenie kompleksowej polityki młodzieżowej, nastawionej na edukację,</p>	<p>Poprawa warunków dla rozwoju</p>	<p>Liczba organizacji pozarządowych pracujących z młodzieżą, które</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>wsparcie oraz wieloaspektową aktywizację oraz zwiększenie zaangażowania i przywiązania lokalnego osób młodych (rozwój komunikacji i dialogu z młodzieżą, rozwój przestrzeni dla aktywności osób młodych, współpraca finansowa</p>	<p>i samorealizacji młodzieży</p> <p>Poprawa dostępności i jakości infrastruktury dla osób młodych</p> <p>Poprawa dostępności i jakości usług publicznych dedykowanych osobom młodym</p> <p>Wzrost integracji oraz wieloaspektowej</p>	<p>otrzymały wsparcie z gminy, liczba zrealizowanych w skali roku projektów oraz ich uczestników ↗</p>		<p>Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p> <p>Instytucje kultury,</p> <p>Jednostki oświatowe,</p> <p>Instytucje pomocy społecznej,</p> <p>Przedsiębiorcy,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>Kluby i organizacje sportowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	i pozafinansowa z organizacjami pracującymi z młodzieżą, zwiększanie dostępności i jakości dedykowanych usług, w tym edukacyjnych, kulturalnych itp.)	aktywności osób młodych Poprawa jakości i poziomu życia osób młodych i ich silniejsze związanie z gminą			
3.2.7	Budowa, przebudowa i remonty gminnego zasobu mieszkaniowego (również pozarządowego),	Poprawa jakości gminnego zasobu mieszkaniowego (w tym pod kątem osób ze szczególnymi	Liczba miejsc dostępnych dla osób potrzebujących w gminnym	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	<p>w szczególności pod kątem potrzeb pomocy społecznej (różnego rodzaju mieszkania całodobowe).</p>	<p>potrzebami, funkcjonalności i ekonomii użytkowania, minimalizacji wpływu środowiskowego)</p> <p>Wzrost możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych itp. osób</p>	<p>zasobie mieszkaniowym (w podziale na rodzaje mieszkań)</p> <p>Koszty bieżącej eksploatacji gminnego zasobu mieszkaniowego</p> <p>↘</p>		<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Inne JST, Instytucje pomocy społecznej, Towarzystwo Budownictwa</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	w szczególnej/trudnej sytuacji			Społecznego "TBS - Proszowice" Sp. z o.o.	
3.2.8	Analiza sensowności merytorycznej i opłacalności organizacyjno-finansowej powołania w gminie Centrum Usług Społecznych wraz z ewentualnym wdrożeniem w życie.	Poprawa dostępności i jakości oraz integracja i rozwój usług społecznych z różnych systemów adresowanych do ogółu mieszkańców	Opracowanie analizy Powołanie CUS	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach, Organizacje pozarządowe

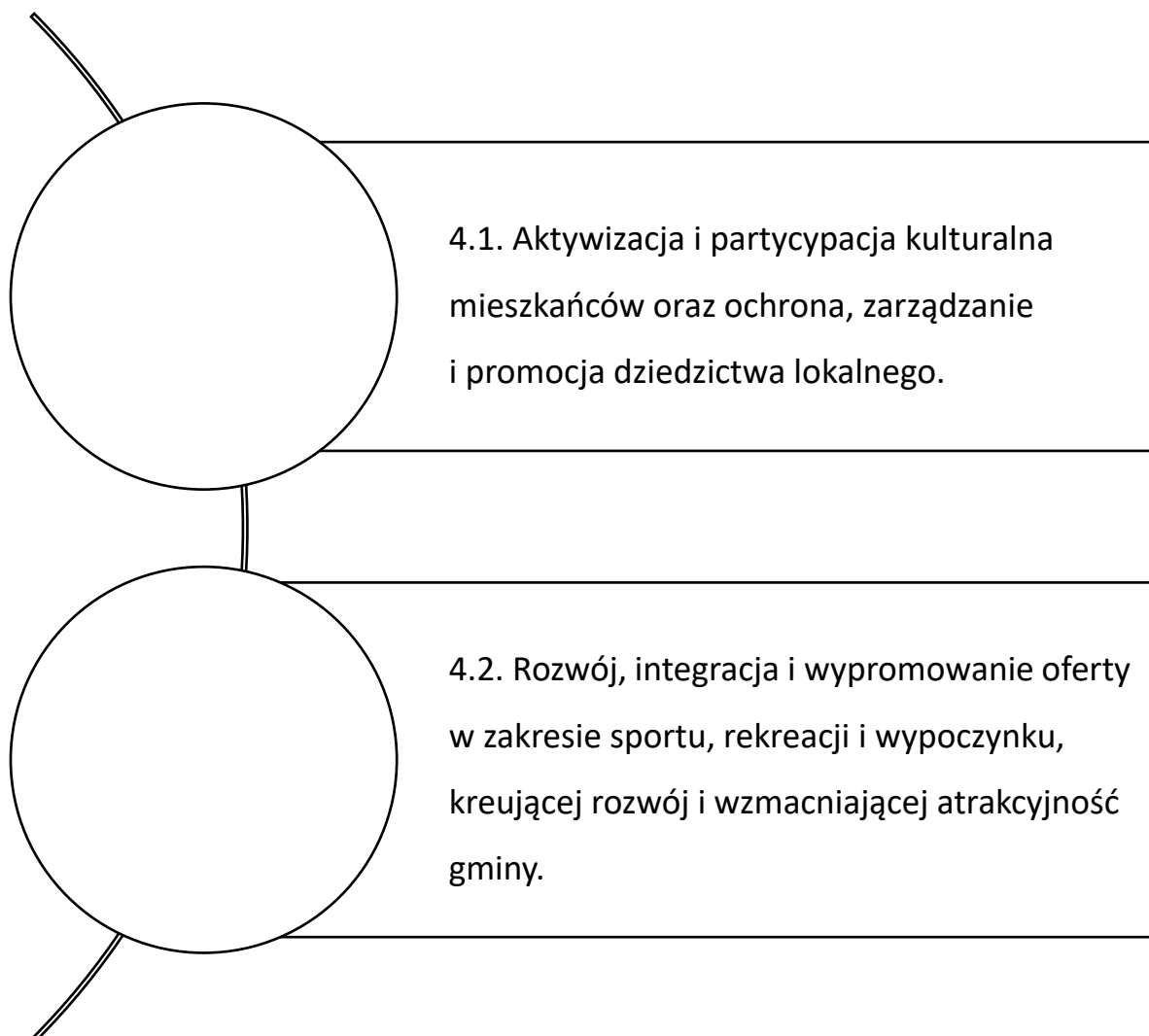
OBSZAR STRATEGICZNY 4.

OFERTA CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny 4.

Rozwój atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, kierowanej do mieszkańców, a także gości odwiedzających gminę i miasto Proszowice.

Cele operacyjne:

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Celem strategicznym w ramach czwartego obszaru tematycznego jest rozwój atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty spędzania czasu wolnego, kierowanej do mieszkańców, a także gości odwiedzających gminę i miasto Proszowice. Jego osiągnięcie będzie możliwe dzięki realizacji kierunków działań, pogrupowanych w 2 celach operacyjnych: 4.1. Aktywizacja i partycypacja kulturalna mieszkańców oraz ochrona, zarządzanie i promocja dziedzictwa lokalnego, 4.2. Rozwój, integracja i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, kreującej rozwój i wzmacniającej atrakcyjność gminy.

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Ostatnie lata, głównie poprzez zachodzące przez ten okres procesy społeczno-gospodarcze przyniosły zauważalną zmianę trendu w zakresie spędzania czasu wolnego. Wśród kluczowych należy wskazać wzrost zainteresowania dostępnością terenów oraz infrastruktury rekreacyjnej, a także fakt, że aglomeracje miejskie stały się generatorem ruchu turystycznego obejmującego wycieczki weekendowe bądź jednodniowe, np. o charakterze poznawczym i kulturowym. Otwiera to nowe możliwości rozwojowe przed gminą Proszowice, konsekwentnie budującą swoją pozycję na polu ośrodków, dysponujących dobrze wyposażoną infrastrukturą sportową i rekreacyjną. Ostatnie lata to również okres wzmożonej aktywności inwestycyjnej samorządu w obszarze kultury (procesy rewitalizacyjne objęły m.in. budynek Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach). Chociaż zasoby gminy pod względem swojej atrakcyjności i rozpoznawalności dość wyraźnie odstają od większości gmin położonych w porównywalnej odległości od Krakowa, przy umiejętnym ich wykorzystaniu możliwe jest zbudowanie przewagi konkurencyjnej. Wszelkie predyspozycje ku temu ma np. nowa kilkunastokilometrowa droga dla rowerów, przecinająca całą gminę i posiadająca swoją kontynuację na obszarze sąsiedniej jednostki – infrastruktura, która dla wielu małopolskich gmin

w dalszym ciągu jest nieosiągalna. Skuteczność w wydobyciu tego potencjału będzie w dużej mierze zależać od zastosowania skutecznych mechanizmów animacyjnych i promocyjnych. Całość zagadnień z zakresu rozwijania atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty czasu wolnego zgrupowano w dwóch celach operacyjnych, przyporządkowanych do niniejszego obszaru strategicznego.

Zadania w ramach celu operacyjnego 4.1. skupiają się na rozwoju oraz wyeksponowaniu zasobów i potencjałów kulturowych gminy, przede wszystkim w oparciu o działalność placówek prowadzonych bądź współprowadzonych przez gminę (centrum kultury, biblioteka z filiami, domy ludowe itp.). Są to instytucje „pierwszego kontaktu” z kulturą, zapewniające przede wszystkim zaspokajanie podstawowych potrzeb kulturalnych mieszkańców. Sprawność, efektywność i atrakcyjność tych działań – także w odniesieniu do turystów i gości – jest wypadkową m.in. odpowiednio przygotowanej i wyposażonej bazy infrastrukturalnej oraz wysoko wykwalifikowanej kadry pracowników. Uwzględniono to w ramach planowanych działań. Zakładają one również rozwój lokalnego systemu wspierania talentów i pasji kulturalno-artystycznych mieszkańców. W strategii postępowania na kolejne lata jako główne filary oferty lokalnej wskazano ponadto organizację wydarzeń kulturalnych i rozrywkowych (w tym bazujących na lokalnych potencjałach, przede wszystkim w zakresie upraw warzyw i innych roślin), prace inwestycyjne, animacyjne i promocyjne w odniesieniu do obiektów zabytkowych i historycznych oraz szlaków tematycznych. Zasoby historyczno-kulturowe ziemi proszowickiej w dalszym ciągu pozostają szerzej nieznanymi, także i w środowisku lokalnym, a ich odpowiednie wyeksponowanie i wykreowanie zainteresowania ze strony turystów (zwłaszcza pod kątem turystyki jednodniowej i weekendowej, czemu sprzyja położenie w niewielkiej

odległości od Krakowa) będzie wymagać aktywnej współpracy z wieloma podmiotami (publicznymi, biznesowymi czy pozarządowymi).

Baza sportowo-rekreacyjna, jaką posiada gmina Proszowice, już teraz może zostać uznana za jedną z przewag konkurencyjnych jednostki. W ostatnim czasie została zwiększona o bezpieczną, a przy tym atrakcyjną pod względem historycznym, krajobrazowym i przyrodniczym drogę dla rowerów, co otwiera przed gminą nowe możliwości w zakresie generowania ruchu turystycznego. Warunkiem koniecznym w tym zakresie jest kontynuacja polityki inwestycyjnej oraz – przede wszystkim - przeprowadzenie szeregu działań kreatywnych, aktywizacyjnych i promocyjnych, prezentujących jak najszerszą ofertę gminy. Tym działaniom, realizowanym także w formie różnych sieci współpracy, poświęcony jest cel operacyjny 4.2. Dodatkowo, istotny nacisk w ramach wspomnianego celu położony został na organizację i współorganizację wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i krajoznawczych, wsparcie i promocję lokalnych klubów i organizacji sportowych, młodych talentów, trenerów, opiekunów i pasjonatów sportu. Baza infrastrukturalna Proszowic, która nadal będzie modernizowana i poszerzana, już teraz predestynuje gminę do organizacji wydarzeń sportowych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym, a wsparcie samorządu gminnego w tym zakresie wydaje się być kluczowe. Wsparcie i promocja szeroko rozumianej aktywności fizycznej to także kolejny element oferty spędzania wolnego czasu dla mieszkańców, uzupełniającej pozostałe działania podejmowane z myślą o poprawie ich stanu zdrowia fizycznego i psychicznego czy podniesienia atrakcyjności osadniczej gminy.

Tabela 6. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. OFERTA CZASU WOLNEGO

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
Cel operacyjny 4.1 Aktywizacja i partycypacja kulturalna mieszkańców oraz ochrona, zarządzanie i promocja dziedzictwa lokalnego.					
4.1.1	Doskonalenie potencjału oraz rozwój i promocja oferty edukacyjnej, animacyjnej, kulturalnej i rozrywkowej Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach wraz z działaniami na rzecz	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej (w tym pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami, funkcjonalności i ekonomii	Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie CKiW w ciągu roku oraz liczba ich uczestników ↗ Liczba grup, zespołów, orkiestr	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>wieloaspektowej aktywizacji mieszkańców i budowy więzi lokalnych (m.in. inwestycje w bazę, w tym dostosowanie pod kątem prowadzonych aktywności – wyciszenie, poprawa akustyki pomieszczeń, likwidacja barier architektonicznych itp., doposażenie, cyfryzacja, pozyskiwanie i doskonalenie kadr,</p>	<p>użytkowania, minimalizacji wpływu środowiskowego) oraz wyposażenia CKiW</p> <p>Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty CKiW</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy CKiW</p>	<p>działających przy CKiW oraz liczba zrzeszonych w nich osób ↗</p> <p>Liczba (stałych i akcyjnych) partnerów CKiW ↗</p> <p>Liczba i kwota zrealizowanych inwestycji oraz liczba osób</p>		<p>Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>kontynuowanie i wprowadzanie nowych zajęć, kursów, warsztatów, w tym z zakresu edukacji cyfrowej, propozycje interdyscyplinarne i wykorzystujące nowoczesne rozwiązania teleinformatyczne, prowadzenie grup, zespołów, orkiestr itp., wsparcie i współpraca z</p>	<p>Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty CKiW Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadr CKiW Wzrost integracji, aktywności i partycypacji</p>	<p>korzystających w skali roku ↗ Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika CKiW w ciągu roku oraz poziom wiedzy pracowników objętych systemem doskonalenia zawodowego ↗</p>		<p>Proszowickiego "ProKoPaRa"</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>KGW, OSP i NGO, lokalnymi liderami, pasjonatami, twórcami i artystami).</p>	<p>mieszkańców w kulturze</p>			
<p>4.1.2 Doskonalenie potencjału oraz wsparcie działalności Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Proszowicach jako nowoczesnego centrum czytelnictwa, edukacji, informacji i nowych</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej (w tym pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami, funkcjonalności i ekonomii użytkowania,</p>	<p>Liczba czytelników, w tym w przeliczeniu na 100 mieszkańców ↗ Liczba wypożyczeń księgozbioru, w tym w przeliczeniu na 1 czytelnika ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>technologii oraz ośrodka życia społecznego - „Biblioteka Od Nowa” (m.in. inwestycje w bazę i wyposażenie, cyfryzacja, pozyskiwanie i doskonalenie kadr, zapewnienie nowości wydawniczych, wydarzenia promujące książkę i czytanie, edukacja i promocja historii oraz tradycji, sala</p>	<p>minimalizacji wpływu środowiskowego) oraz wyposażenia biblioteki</p> <p>Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty biblioteki</p> <p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy biblioteki</p> <p>Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty biblioteki</p>	<p>Liczba zajęć, spotkań, wystaw, wydarzeń organizowanych przez bibliotekę w ciągu roku oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p> <p>Liczba i kwota zrealizowanych inwestycji oraz liczba osób</p>		<p>Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	ekspozycyjna, rozwój pozostałej oferty, w tym edukacji cyfrowej, współpraca z otoczeniem).	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadr biblioteki Wzmocnienie potencjału integracyjnego, animacyjnego, aktywizacyjnego,	korzystających w skali roku ↗ Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika biblioteki w ciągu roku oraz poziom wiedzy pracowników objętych systemem		Proszowickiego "ProKoPaRa"

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		<p>edukacyjnego itp. biblioteki</p> <p>Wzrost integracji, aktywności i partycypacji mieszkańców w kulturze (w tym czytelniczej)</p>	<p>doskonalenia zawodowego ↗</p>		
4.1.3	<p>Rozwój sieci domów ludowych i świetlic wiejskich, wzmocnienie ich potencjału oraz</p>	<p>Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej oraz wyposażenia</p>	<p>Liczba nowych i/lub zmodernizowanych budynków domów ludowych ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>zwiększenie roli w kreowaniu oferty (edukacyjnej, animacyjnej, kulturalnej, rozrywkowej, rekreacyjnej, społecznej itp.), aktywizacji mieszkańców oraz wspieraniu ich w samorozwoju i działaniach na rzecz swoich społeczności lokalnych (inwestycje</p>	<p>służących działalności mieszkańców Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty domów ludowych i świetlic wiejskich oraz wzmocnienie innowacyjności i interdyscyplinarności ich działania</p>	<p>Liczba osób korzystających z oferty domów ludowych i/lub świetlic wiejskich w ciągu roku ↗</p>		<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje kultury, Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>w bazę lokalową, doposażenie, cyfryzacja, pozyskiwanie i doskonalenie kadr, nowe programy użytkowe, włączanie funkcji komercyjnej, pilotażowe wdrażanie nowych modeli zarządzania, przy uwzględnieniu potrzeb różnych grup mieszkańców itp.).</p>	<p>Wzrost integracji i aktywności mieszkańców obszarów wiejskich</p>			<p>rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>4.1.4 Organizacja, współorganizacja, wsparcie i promocja wydarzeń (kulturalnych, rozrywkowych itp.), integrujących, aktywizujących i angażujących społeczności lokalne, jak również budujących markę gminy (np. odnoszących się do jej specjalizacji, jak</p>	<p>Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty wydarzeń (kulturalnych, rozrywkowych itp.) Wzrost integracji społecznej Wzrost wieloaspektowej aktywności mieszkańców</p>	<p>Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST, Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	uprawa warzyw i innych roślin, czy do kultury i dziedzictwa).	Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją gości			Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa",

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>4.1.5 Organizacja lokalnego systemu wspierania talentów kulturalno-artystycznych - we współpracy z instytucjami i organizacjami działającymi w tej sferze, przy wykorzystaniu doświadczenia innych gmin.</p>	<p>Rozwój pasji i talentów kulturalno-artystycznych dzieci oraz młodzieży szkolnej</p>	<p>Liczba współpracujących pomiotów ↗ Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach</p>	<p>Jednostki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Rodzice</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>4.1.6</p> <p>Dbałość o lokalne dziedzictwo kulturowe, w tym realizacja inwestycji gminnych oraz współpraca z właścicielami i zarządcami obiektów zabytkowych (m.in. zabudowania dworskie, kapliczki, architektura sakralna) w zakresie obejmowania ich pracami</p>	<p>Ochrona krajobrazu historyczno-kulturowego gminy</p> <p>Poprawa stanu technicznego obiektów zabytkowych i (ewentualne) nadanie im nowych funkcji</p> <p>Wypromowanie zasobów dziedzictwa kulturowego gminy</p>	<p>Liczba obiektów zabytkowych, które poddane zostały pracom konserwatorskim, restauratorskim itp. z ramienia gminy ↗</p> <p>Liczba wydarzeń skoncentrowanych wokół objętych inwestycjami zabytków oraz</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa,</p> <p>Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie,</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p> <p>Instytucje kultury,</p> <p>Jednostki oświatowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>konserwatorskimi, restauratorskimi i robotami budowlanymi z założeniem przywracania lub włączania ich do obiegu społecznego i gospodarczego (m.in. edukacja, animacja, organizacja wydarzeń, tworzenie izb pamięci/regionalnych).</p>	<p>Wzrost dostępności zabytków dla mieszkańców oraz gości odwiedzających gminę</p> <p>Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy</p>	<p>liczba uczestników</p> <p>↗</p>		<p>Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych, parafie, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
				Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"	
4.1.7	Rozwój zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie szlaków edukacyjnych, kulturowych i turystycznych wraz z zapleczem, bieżące utrzymanie, promocja i animacja (m.in. Szlak młynów Doliny Szreniawy, Szlak	Rozwój infrastruktury i oferty szlaków edukacyjnych, kulturowych i turystycznych Wypromowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, ciekawych miejsc i	Długość szlaków edukacyjnych, kulturowych i turystycznych, liczba wydarzeń zorganizowanych przy ich wykorzystaniu w ciągu roku oraz	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach, Powiatowa i Miejska Biblioteka	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>Jagielloński, Szlak Kościuszkowski, szlak zabytków sakralnych, szlak zabytków dworskich, szlak schronów bojowych z II wojny światowej). Współpraca z samorządem regionalnym, gminami sąsiednimi i innymi partnerami.</p>	<p>innych atrakcji gminy, wraz ze wzrostem wiedzy mieszkańców oraz gości odwiedzających gminę na ich temat Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolego Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności</p>	<p>liczba ich uczestników ↗</p>	<p>Publiczna w Proszowicach</p>	<p>Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
		gminy oraz liczby odwiedzających ją gości			Proszowickiego "ProKoPaRa", Media
4.1.8	Inicjowanie współpracy lokalnej i wspieranie kreowania nowych inicjatyw kulturalno-turystycznych wykorzystujących zasoby historyczno-kulturowe Ziemi Proszowickiej (m.in. liczne dwory	Wypromowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, ciekawych miejsc i innych atrakcji gminy, wraz ze wzrostem wiedzy mieszkańców oraz gości	Liczba nowych atrakcji oraz produktów kulturalno-turystycznych gminy ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach, Powiatowa i Miejska Biblioteka	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
szlacheckie z własną historią i powiązaniem ze znanymi polskimi rodami szlacheckimi, pobyty królów polskich w Proszowicach, Stańczyk, pierwszy w Polsce ogród biblijny – potrzeba rewitalizacji, kreowanie wizerunku „polskiej Umbrii”, pole lawendowe w Ostrowie itp.)	odwiedzających gminę na ich temat Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolego Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją gości		Publiczna w Proszowicach	Jednostki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje i kluby sportowe, Różne grupy, zespoły, orkiestry, twórcy, rzemieślnicy, artyści i pasjonaci lokalni, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
					Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa", Media
Cel operacyjny 4.2. Rozwój, integracja i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, kreującej rozwój i wzmacniającej atrakcyjność gminy.					
4.2.1	Doskonalenie potencjału oraz rozwój i promocja oferty Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji wraz z działaniami na rzecz	Poprawa dostępności i jakości bazy lokalowej (w tym pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami,	Liczba zajęć w ofercie MOSiR w ciągu roku oraz liczba ich uczestników ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>aktywizacji ruchowej mieszkańców, niezależnie od płci i wieku (m.in. inwestycje w bazę i wyposażenie, cyfryzacja, pozyskiwanie i doskonalenie kadr, rozwój oferty w oparciu o basen, hale sportową wraz z rodzinnym centrum sportu, stadion, współpraca ze szkołami, przedsiębiorcami,</p>	<p>funkcjonalności i ekonomii użytkowania, minimalizacji wpływu środowiskowego) oraz wyposażenia MOSiR Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty MOSiR Unowocześnienie i usprawnienie pracy MOSiR</p>	<p>Liczba (stałych i akcyjnych) partnerów MOSiR ↗ Liczba i kwota zrealizowanych inwestycji oraz liczba osób korzystających w skali roku ↗ Średnia liczba szkoleń i/lub innych</p>	<p>Proszowice Sp. z o.o.</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki oświatowe, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	powiatem i sąsiednimi gminami).	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty MOSiR Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadr MOSiR Wzrost integracji, aktywności i partycypacji	form doskonalenia na pracownika MOSiR w ciągu roku oraz poziom wiedzy pracowników objętych systemem doskonalenia zawodowego ↗		LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	mieszkańców w kulturze				
4.2.2	Budowa, przebudowa i remonty bazy sportowej i rekreacyjnej (m.in. lodowisko, strzelnica) wraz z zapleczem (w tym noclegowym, szatniowym, sanitarnym) na terenie gminy, w tym pod kątem dywersyfikacji oferty	Poprawa dostępności i jakości bazy sportowej i rekreacyjnej (w tym pod kątem osób ze szczególnymi potrzebami, funkcjonalności i ekonomii użytkowania,	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób korzystających w skali roku ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kluby i organizacje sportowe,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i poprawy jej dostępności dla mieszkańców w skali całej gminy i przez cały rok.	minimalizacji wpływu środowiskowego) Poprawa warunków dla rekreacji oraz amatorskiego i profesjonalnego uprawiania sportu			LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"
4.2.3 Rozwój zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie tras rowerowych (o charakterze rekreacyjnym	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury rowerowej	Długość dróg dla rowerów na terenie gminy ↗ Liczba wydarzeń rowerowych	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejski Ośrodek Sportu	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i komunikacyjnym), tworzenie miejsc obsługi rowerzystów wraz z przestrzenią dla drobnych usług, bieżące utrzymanie, promocja i animacja. Współpraca z samorządem regionalnym, gminami sąsiednimi i innymi partnerami.	Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy Wzrost mobilności mieszkańców Podniesienie komfortu i poprawa bezpieczeństwa rowerzystów Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez	(wyścigów, rajdów itp.) na terenie gminy w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗	i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.	Inne JST, Instytucje kultury, Jednostki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		transport drogowy, poprawa jakości powietrza Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolego			Proszowickiego "ProKoPaRa"
4.2.4	Kontynuowanie współpracy na rzecz wykreowania produktu turystycznego na bazie powstającej w gminie	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolego	Liczba osób korzystających z drogi dla rowerów śladem rozebranej	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejski Ośrodek Sportu i	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>Proszowice drogi dla rowerów śladem rozebranej kolei wąskotorowej (fragment szlaku VeloNatura / EuroVelo11) łączącej się z istniejącą drogą rowerową w gminie Kazimierza Wielka.</p>	<p>Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją gości</p>	<p>kolei wąskotorowej w skali roku ↗ Liczba wspólnych inicjatyw gminy Proszowice i gminy Kazimierza Wielka wokół tejże drogi oraz liczba korzystających/uczestników ↗</p>	<p>Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.</p>	<p>Gmina Kazimierza Wielka, Instytucje kultury, Jednostki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
					Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"
4.2.5	Organizacja, współorganizacja, wsparcie i promocja wydarzeń (sportowych, rekreacyjnych itp.), integrujących i aktywizujących mieszkańców, jak również budujących markę gminy (biegi,	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty wydarzeń (sportowych, rekreacyjnych itp.) Wzrost integracji społecznej	Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	zawody, turnieje, ligi, konkursy itp.).	<p>Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców</p> <p>Bardziej efektywne wykorzystanie bazy sportowej i rekreacyjnej</p> <p>Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy oraz liczby odwiedzających ją gości</p>			<p>Jednostki oświatowe,</p> <p>Instytucje kultury,</p> <p>Przedsiębiorcy,</p> <p>Organizacje pozarządowe,</p> <p>Kluby i organizacje sportowe,</p> <p>LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
				Proszowickiego "ProKoPaRa", Media	
4.2.6	Wsparcie klubów, organizacji sportowych i innych podmiotów (m.in. poprzez organizację dedykowanych otwartych konkursów ofert) w zakresie profesjonalizacji,	Rozwój i profesjonalizacja klubów i organizacji sportowych oraz całego środowiska sportowego Aktywizacja sfery sportu i rekreacji	Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
poszerzania oferty o nowe dyscypliny i nowe grupy docelowe, w tym z wykorzystaniem istniejącej i nowopowstającej bazy.	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty spędzania czasu wolnego Bardziej efektywne wykorzystanie bazy sportowej i rekreacyjnej	Liczba klubów i organizacji sportowych, które uzyskały dofinansowanie z gminy, jego wartość, liczba realizowanych przez nie projektów oraz liczba uczestników ↗		Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o., Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
4.2.7	Organizacja lokalnego systemu wspierania talentów sportowych - we współpracy z klubami i organizacjami sportowymi, przy wykorzystaniu doświadczenia innych gmin.	Rozwój pasji i talentów sportowych dzieci oraz młodzieży szkolnej	Liczba współpracujących pomiotów ↗ Liczba dzieci i młodzieży objętych wsparciem ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.	Instytucje kultury, Jednostki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice
4.2.8	Działania służące identyfikacji i wyróżnieniu trenerów, działaczy, a także osób	Docenienie i wyróżnienie trenerów, działaczy, osób i firm	Liczba edycji oraz wyróżnionych osób i/lub podmiotów ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice,	Instytucje kultury, Jednostki oświatowe,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i firm wspierających zawodników i kluby sportowe z terenu gminy.	wspierających zawodników i kluby sportowe z terenu gminy Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy		Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Proszowice Sp. z o.o.	Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Przedsiębiorcy, sponsorzy, mecenasi, Media

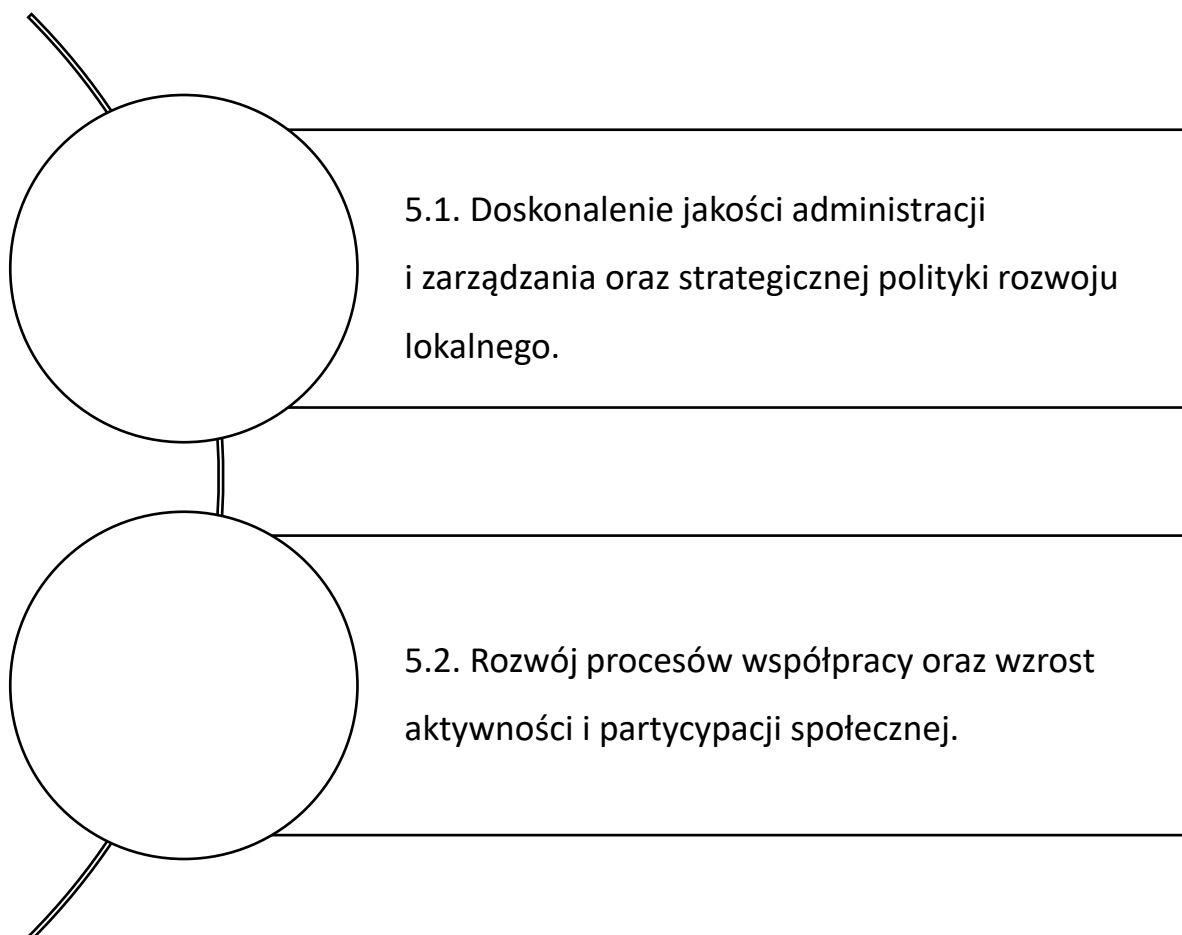
OBSZAR STRATEGICZNY 5.

ZARZĄDZANIE ROZWOJEM I WSPÓŁPRACA

Cel strategiczny 5.

Rozwój inteligentnego, wrażliwego społecznie i terytorialnie zrównoważonego zarządzania publicznego.

Cele operacyjne:

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Celem strategicznym w ramach ostatniego, piątego obszaru tematycznego jest rozwój inteligentnego, wrażliwego społecznie i terytorialnie zrównoważonego zarządzania publicznego. Jego osiągnięcie będzie możliwe dzięki realizacji kierunków działań, pogrupowanych w 2 celach operacyjnych: 5.1. Doskonalenie jakości administracji i zarządzania oraz strategicznej polityki rozwoju lokalnego, 5.2. Rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Jednym z warunków zrealizowania zadań, ujętych w każdym z poprzednich czterech celów strategicznych, jest dysponowanie sprawnym i efektywnym aparatem administracyjnym. Stąd też zgrupowanie w ramach celu operacyjnego 5.1 tematów, zmierzających do ciągłej poprawy jakości pracy lokalnej administracji. Będą to zarówno działania doskonalące warsztat i kompetencje osób zatrudnionych w urzędzie gminy oraz gminnych jednostkach organizacyjnych, jak też poprawiające komfort i skuteczność działania – zarówno z punktu widzenia klienta, jak i obsługującego go urzędnika. W założenia te wpisuje się przede wszystkim rozwój e-usług, wprowadzany zarówno na szczeblu krajowym (do czego samorządy powinny się dostosować), jak i lokalnym. Istotnym komponentem tych działań będzie upowszechnienie oraz zaznajomienie obywateli z nowymi formami komunikacji z urzędem oraz załatwiania spraw – zwłaszcza w przypadku osób starszych, mniej biegłych w obsłudze urządzeń cyfrowych oraz aplikacji. Poza tym wdrażana będzie idea smart village, która zakłada wykorzystanie technologii cyfrowych i innowacji w celu poprawy jakości życia mieszkańców, polepszenia standardu usług publicznych i lepszego wykorzystania zasobów lokalnych. Działaniem towarzyszącym będą inwestycje w bazę i wyposażenie administracji

lokalnej, w tym likwidacja barier architektonicznych i popularyzacja rozwiązań proekologicznych.

Cel operacyjny 5.1 obejmuje także szeroko pojęte działania zmierzające do podniesienia poziomu bezpieczeństwa na terenie gminy, zarówno w odniesieniu do przestępczości i innych zagrożeń (nie wyłączając zagrożeń cyfrowych, związanych chociażby z bezpieczeństwem danych), jak i skutków klęsk żywiołowych i katastrof, powodowanych nagłymi zjawiskami pogodowymi. Chociaż w przypadku gminy Proszowice zagrożenie związane z osuwiskami czy powodzią jest relatywnie niewielkie, nie można wykluczyć ich wystąpienia. Odnosi się to w szczególności do powodzi błyskawicznych, powodowanych krótkotrwałymi, intensywnymi opadami i zagrożenia dla mienia znajdującego się w obniżeniach terenu. Kluczowym działaniem horyzontalnym pozostaje rozwój informacji na rzecz bezpieczeństwa, ze szczególnym naciskiem na edukację najmłodszych mieszkańców, realizowaną we współpracy jednostek oświatowych oraz odpowiedzialnych służb.

Kwestie szeroko pojętego wzrostu aktywności i poziomu partycypacji społecznej zostały ujęte w celu strategicznym 5.2. Działania, przyporządkowane do tego celu, będą zmierzać do zwiększenia zaangażowania obywatelskiego w sprawy lokalne (np. badania i konsultacje społeczne, mechanizmy współdecydowania o wydatkach z budżetu lokalnego), także te realizowane poza samorządem (np. przez organizacje pozarządowe i inne inicjatywy oddolne). Podmioty trzeciego sektora, jako istotny komponent życia społecznego, będą wieloaspektowo wspierane w swojej działalności, zarówno poprzez współfinansowanie ich działań, z wykorzystaniem mechanizmów konkursów ofert i wspierania realizacji zadań publicznych, jak też za sprawą fachowych szkoleń i doradztwa, w tym w zakresie absorpcji środków finansowych. Osobnym wyzwaniem pozostaje rozwój współpracy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

samorządowej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne. Dla mieszkańców oraz innych interesariuszy nie są bowiem ważne granice administracyjne i podziały kompetencyjne, ale warunki życia oraz jakość i dostępność usług publicznych na danym obszarze, gdzie żyją, pracują, zakładają i prowadzą biznesy, uczą się, rozwijają, spędzają czas wolny itp.

Tabela 7. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 5. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM I WSPÓŁPRACA

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
Cel operacyjny 5.1 Doskonalenie jakości administracji i zarządzania oraz strategicznej polityki rozwoju lokalnego.					
5.1.1	Profesjonalne zarządzanie kadrami urzędu, jednostek organizacyjnych gminy i spółek, w tym zapewnienie odpowiedniej liczebności i przygotowania zespołu oraz motywowanie	Poprawa sprawności i efektywności procesów zarządzania kadrami Zapewnienie odpowiedniego poziomu zatrudnienia Wzrost poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz	Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika urzędu i/lub jednostek organizacyjnych gminy w skali roku oraz poziom	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	i wsparcie w zakresie podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych.	zaangażowania pracowników samorządowych Poprawa efektywności świadczenia i jakości usług publicznych	wiedzy pracowników objętych systemem doskonalenia zawodowego ↗		Pracownicy samorządowi
5.1.2	Budowa, przebudowa i remonty infrastruktury oraz doposażenie administracji lokalnej, w tym likwidacja barier architektonicznych	Poprawa dostępności i jakości bazy oraz wyposażenia administracji lokalnej Poprawa warunków pracy oraz świadczenia	Liczba nowych i/lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba osób	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i wdrażanie rozwiązań proekologicznych (m.in. nowoczesne centrum administracyjne).	usług / korzystania z usług publicznych Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami Wzrost efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych	korzystających w skali roku ↗ Wyniki oceny dostępności architektonicznej administracji lokalnej ↗		Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Koordynatorzy ds. dostępności

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
		Unowocześnienie i usprawnienie pracy administracji			
5.1.3	Rozwój e-administracji i e-usług (zakup niezbędnego sprzętu i oprogramowania, integracja systemów, rozwój kompetencji cyfrowych pracowników administracji) wraz z upowszechnieniem korzystania z nich przez	Unowocześnienie i usprawnienie pracy administracji Wzrost dostępności, liczby, różnorodności i jakości e-usług Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie	Liczba dostępnych e-usług ↗ Odsetek usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Administracja rządowa, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Instytucje kultury,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>klientów (w tym projekty rozwijające kompetencje cyfrowe różnych grup mieszkańców, w tym seniorów).</p>	<p>Rozwój społeczeństwa informacyjnego, zwiększenie stopnia oraz poprawa umiejętności korzystania z Internetu (w tym e-usług publicznych) przez mieszkańców</p> <p>Wzrost e-aktywności mieszkańców</p>	<p>Liczba osób, które nabyły lub rozwinęły kompetencje cyfrowe ↗</p>		<p>Jednostki oświatowe, Organizacje pozarządowe, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
5.1.4	<p>Wdrażanie założeń idei smart village (tworzenie baz danych wraz z otwieraniem zasobów publicznych do wykorzystania przez podmioty zewnętrzne, wdrażanie elementów inteligentnych sieci itp.).</p>	<p>Rozwój w oparciu o technologie informatyczne i komunikacyjne oraz innowacje</p> <p>Poprawa efektywności świadczenia i jakości usług publicznych</p> <p>Wzrost interaktywności i wydajności i systemów infrastrukturalnych (np. transportu czy</p>	<p>Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu smart city ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	<p>przesyłu energii), optymalizacja kosztów</p> <p>Poprawa jakości i poziomu życia mieszkańców</p>				
5.1.5	<p>Budowanie marki gminy z uwzględnieniem aktualnych trendów i rozwiązań w komunikacji marketingowej.</p>	<p>Wzrost atrakcyjności i rozpoznawalności gminy</p>	<p>Saldo migracji ↗</p> <p>Liczba osób odwiedzających gminę w skali roku ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
				Inne JST, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Media, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
				Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"	
5.1.6	Doskonalenie kompetencji pracowników samorządowych oraz infrastruktury ITC pod kątem cyberbezpieczeństwa.	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji pracowników samorządowych w zakresie cyberbezpieczeństwa Zwiększenie odporności systemów i infrastruktury	Liczba incydentów w cyberbezpieczeństwie ↘	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Administracja rządowa, Centrum Projektów Polska Cyfrowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Pracownicy samorządowi

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
		Poprawa poziomu cyberbezpieczeństwa w obszarach: organizacyjnym, kompetencyjnym i technicznym			
5.1.7	Przeciwdziałanie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz innym zagrożeniom (zalania, powódzie, osuwiska, wichury, susze, pożary, epidemie itp.) oraz	Wzmocnienie potencjału i poprawa zdolności operacyjnych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	Średni wiek grup sprzętowych użytkowanych przez jednostki Liczba projektów z zakresu	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>minimalizowanie ich skutków (monitorowanie poziomu wody, konserwacja cieków, rzek, kanałów, przepustów itp., rozwój dedykowanej infrastruktury i właściwe zagospodarowanie przestrzeni, wsparcie jednostek OSP, w tym infrastrukturalne i doposażeniowe, rozwój</p>	<p>Zmniejszenie zagrożenia związanego z występowaniem katastrof i klęsk żywiołowych oraz innych zagrożeń, zminimalizowanie ich skutków Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy</p>	<p>przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i katastrof, w tym inwestycyjnych, oraz zakres ich oddziaływania ↗ Wysokość strat w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof, w tym wystąpienia</p>		<p>Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST, Policja, Straż Pożarna i inne służby</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
i integracja różnych systemów), współpraca w tym zakresie z PGW Wody Polskie, powiatem, służbami i innymi partnerami.		podtopień i powodzi ↘		odpowiedzialne za bezpieczeństwo
5.1.8 Rozwój informacji i edukacji na rzecz bezpieczeństwa (bezpieczeństwo w ruchu drogowym, unikanie niebezpieczeństw w życiu codziennym)	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa Upowszechnienie postaw i zachowań unikania oraz	Liczba zajęć z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w szkołach z udziałem Policji i/lub Straży	Jednostki oświatowe	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Zarządcy dróg, Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>poprzez świadome ograniczanie możliwości ich występowania, a jednocześnie właściwe zachowanie i reagowanie w sytuacjach różnorodnych zagrożeń, pierwsza pomoc itp.), ze szczególnym naciskiem na edukację najmłodszych, realizowaną we współpracy jednostek</p>	<p>właściwego reagowania w sytuacjach zagrożeń</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy</p>	<p>Pożarnej oraz liczba ich uczestników ↗</p> <p>Liczba uczniów, którzy zdali egzamin na kartę rowerową ↗</p> <p>Liczba wypadków z udziałem dzieci w skali roku ↘</p>		<p>Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo,</p> <p>Media</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	oświatowych oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo.				
5.1.9	Rozwój monitoringu wizyjnego strategicznych miejsc, szlaków komunikacyjnych i infrastruktury na terenie gminy (w tym centrum monitoringu miejskiego).	Prewencja i wzrost wykrywalności przestępstw Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy	Liczba kamer w przestrzeni publicznej ↗ Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie gminy ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Zarządcy dróg i infrastruktury, Jednostki organizacyjne i spółki gminy, Policja, Straż Pożarna i inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
Cel operacyjny 5.2. Rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.					
5.2.1	Doskonalenie systemu komunikacji i dialogu samorządu z mieszkańcami, w tym zapewnienie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej administracji (m.in. badania opinii, tradycyjne i elektroniczne kanały	Poprawa efektywności komunikacji i samorządu z mieszkańcami i innymi interesariuszami Poprawa dostępności administracji dla osób ze szczególnymi potrzebami Wzrost aktywności i partycypacji społecznej (włączenie mieszkańców	Liczba odwiedzin strony internetowej gminy ↗ Liczba spotkań publicznych organizowanych przez urząd w skali roku oraz ich uczestników ↗	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne, Media

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
	komunikacji i konsultacji).	w procesy zarządzania rozwojem lokalnym)	Liczba zrealizowanych procesów konsultacji i ich uczestników ↗		
5.2.2	Edukacja, promocja i wsparcie zaangażowania społecznego i obywatelskiego mieszkańców (m.in. edukacja obywatelska,	Wzrost świadomości społecznej i obywatelskiej mieszkańców Upowszechnienie postaw i zachowań zaangażowania	Liczba aktywnych wolontariuszy w szkołach na terenie gminy ↗ Liczba osób zaangażowanych w tworzenie	Urząd Gminy i Miasta Proszowice	Jednostki organizacyjne i spółki gminy , Mieszkańcy, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>wsparcie i promocja wolontariatu, rozwój i unowocześnienie mechanizmów współdecydowania o wydatkach z budżetu gminy).</p>	<p>społecznego i obywatelskiego mieszkańców</p> <p>Wzrost integracji społecznej</p> <p>Wzrost aktywności i partycypacji społecznej (włączenie mieszkańców w procesy zarządzania rozwojem lokalnym)</p>	<p>funduszu sołeckiego ↗</p>		<p>i inicjatywy nieformalne, Media, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
5.2.3	<p>Wsparcie, promocja i rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi (wieloaspektowe wsparcie, zarówno na etapie powstawania, jak również bieżącego i strategicznego działania, zlecenie i powierzenie organizacjom realizacji zadań publicznych,</p>	<p>Poprawa warunków dla rozwoju trzeciego sektora</p> <p>Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych i innych form aktywności społecznej</p> <p>Rozwój procesów współpracy międzysektorowej</p>	<p>Liczba organizacji pozarządowych współpracujących z gminą w skali roku ↗</p> <p>Liczba zadań publicznych gminy realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość ↗</p>	<p>Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy</p>	<p>Administracja rządowa,</p> <p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p> <p>Starostwo Powiatowe w Proszowicach,</p> <p>Inne JST,</p> <p>Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	udostępnianie zasobów instytucji publicznych, w tym lokalowych, wspólne inicjatywy i projekty itp.).	Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań strategii Poprawa jakości i efektywności kosztowej realizacji zadań publicznych	Liczba nowych organizacji pozarządowych na terenie gminy ↗		LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"
5.2.4	Rozwój współpracy samorządowej w wymiarze lokalnym,	Rozwój procesów współpracy lokalnej, regionalnej, krajowej	Liczba projektów realizowanych we współpracy gminy	Urząd Gminy i Miasta Proszowice,	Administracja rządowa,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
regionalnym, krajowym i międzynarodowym (ze szczególnym uwzględnieniem Unii Miasteczek Polskich, Forum Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Małopolski i innych branżowych forów samorządowych) oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne	i międzynarodowej (integracja środowiska samorządowego, wymiana wiedzy i doświadczeń, wzmocnienie partnerskich relacji, wymiana poglądów i rzecznictwo). Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego	i co najmniej jednego partnera krajowego i/lub zagranicznego, ich wartość oraz liczba beneficjentów ↗ Liczba branżowych forów samorządowych, do których należą pracownicy	Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Proszowicach, Inne JST, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
	(szkoły, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, przedsiębiorcy itp.).	napędzania się efektów działań)	gminni, oraz ich łączna liczba ↗		LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"
5.2.5	Wsparcie, promocja i wdrażanie instrumentów rozwoju kierowanego przez społeczność lokalną (rozwój współpracy w ramach Stowarzyszenia na Rzecz	Wzrost integracji społecznej Wzrost aktywności i partycypacji społecznej (włączenie mieszkańców w procesy zarządzania rozwojem lokalnym)	Liczba gminnych projektów w ramach LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa", ich	Urząd Gminy i Miasta Proszowice, Jednostki organizacyjne i spółki gminy	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy
<p>Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa" działającego jako Lokalna Grupa Działania).</p>	<p>Zacieśnianie i koncentracja współpracy w ramach LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa" na rzecz rozwiązywania najważniejszych wspólnych problemów oraz wykorzystywania zasobów i potencjałów</p>	<p>wartość oraz liczba beneficjentów ↗</p>		<p>i inicjatywy nieformalne, Przedsiębiorcy, LGD Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Płaskowyżu Proszowickiego "ProKoPaRa"</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy	Podmioty zaangażowane / partnerzy	
		Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)			

**MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY
PROSZOWICE WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE
KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W
GMINIE**

**KWESTIE WODNE A STRATEGIA ROZWOJU GMINY PROSZOWICE DO
2030 ROKU**

Zgodnie z art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023 poz. 1478), Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie, tj. planu zarządzania ryzykiem powodziowym, planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza, planu przeciwdziałania skutkom suszy.

**Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły oraz
Mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego**

W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią uwzględnia się w strategii tzw. obszary szczególnego zagrożenia, przez które w myśl art. 16 pkt 34 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne rozumie się:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- pas techniczny.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

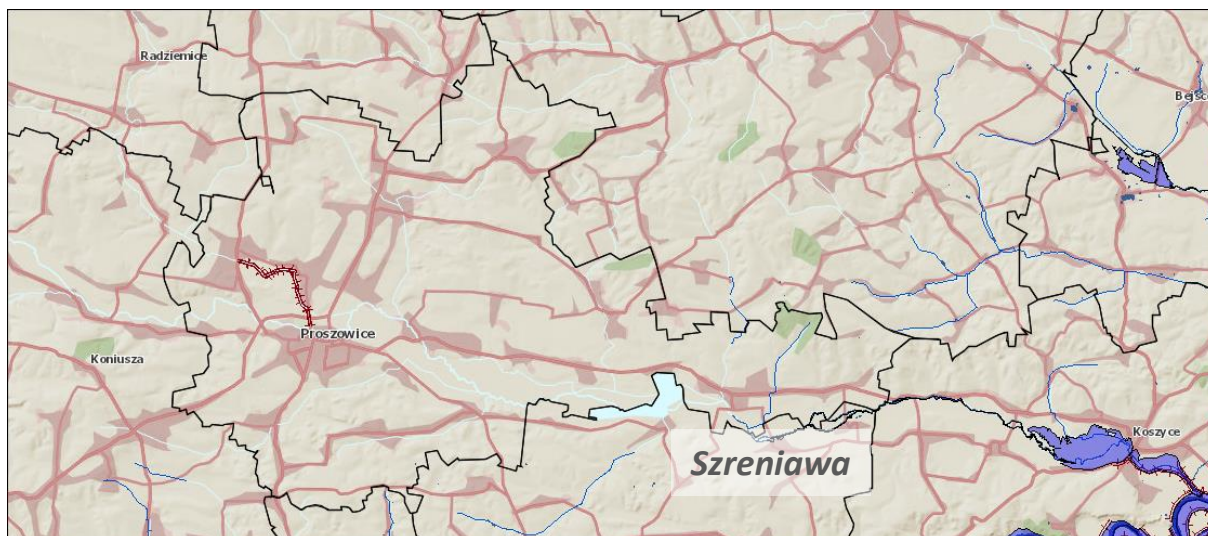
Obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% oraz na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%, przedstawione zostały na mapach zagrożenia powodziowego, zgodnie z art. 169 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017r. Prawo wodne. Obowiązujące obecnie mapy dostępne są na Hydroportalu Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Na podstawie map zagrożenia powodziowego stwierdzono, że na terenie gminy Proszowice występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią od rzeki Szreniawy. Obrazują je mapy poglądowe nr 1 i 2. Dodatkowe zagrożenie powodziowe nieujęte na mapach wiąże się z okresowymi wezbrzeniami wód rzeki Ścieklca – częściowo obwałowanej, wpadającej do Szreniawy na terenie Proszowic. Na terenie gminy lokalizują się również tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi określono jako niskie (raz na 500 lat, $Q=0,2\%$). Ilustruje je poglądowa mapa nr 3.

W myśl zapisu art. 166 pkt. 10 ustawy Prawo wodne, planowane zagospodarowanie terenów położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym, stanowić zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi czy też utrudniać zarządzania ryzykiem powodziowym.

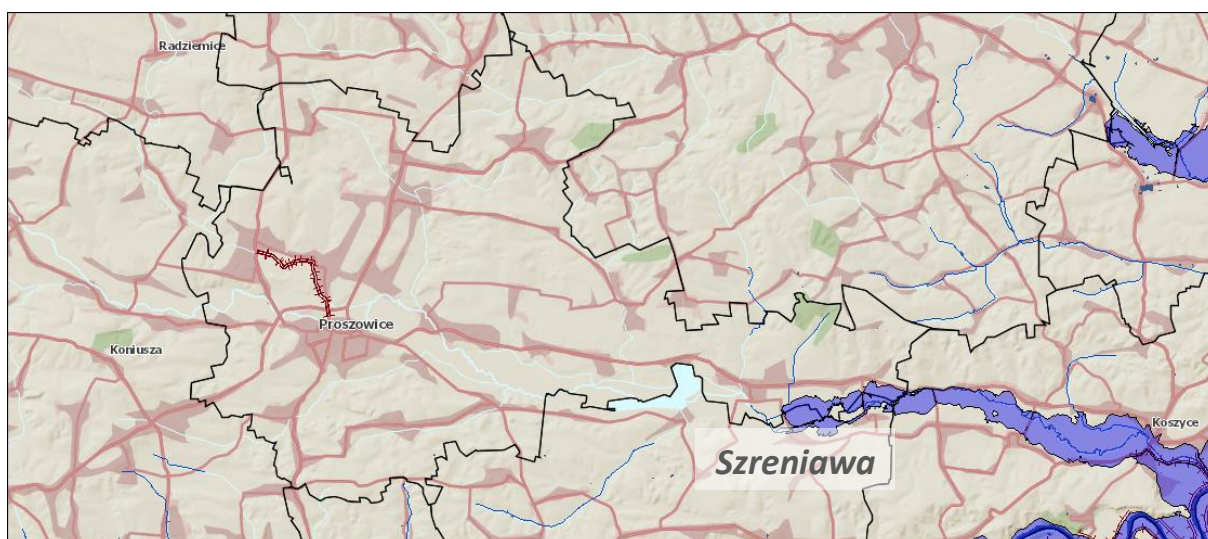
W ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym przyjętego na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (Dz. U. 2022 poz. 2739) w granicach gminy Proszowice nie wskazano do realizacji żadnych projektów przeciwpowodziowych.

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. raz na 10 lat) – w granicach granatowego pola (mapa poglądowa)

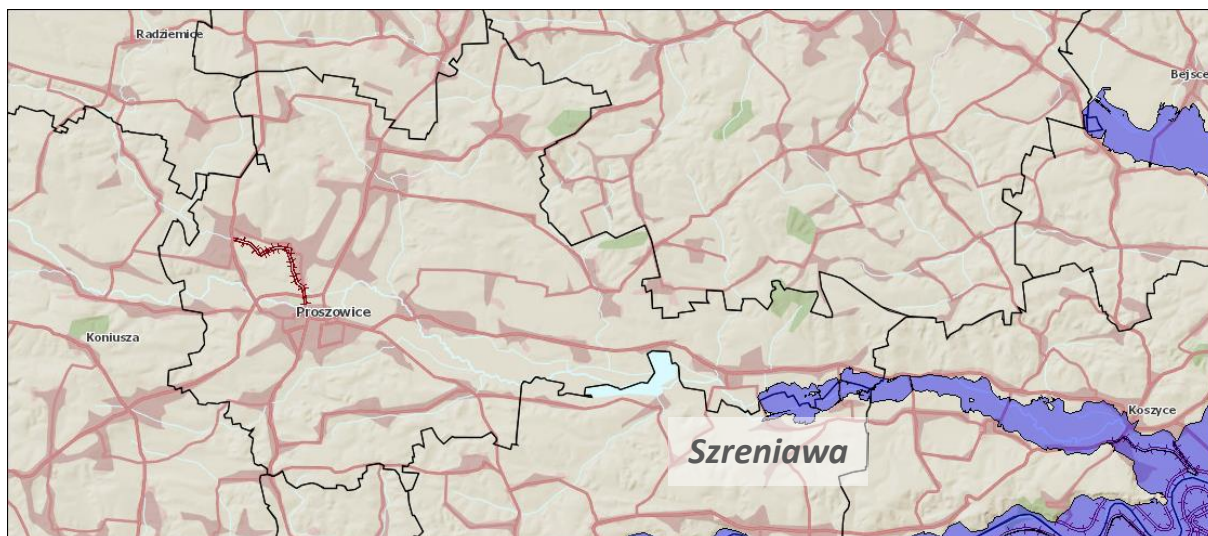
Źródło: Hydroportal ISOK

Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. raz na 100 lat) – w granicach granatowego pola (mapa poglądowa)

Źródło: Hydroportal ISOK

Mapa 3. Obszar zagrożenia powodzią przy niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. raz na 500 lat) – w granicach granatowego pola (mapa pogładowa)

Źródło: Hydroportal ISOK

Plany gospodarowania wodami

Gmina Proszowice znajduje się w obszarze dorzecza Wisły, regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły. Leży w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 409 - Niecka Miechowska (część SE). W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w poniższej tabeli Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do roku 2030 określa informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) oraz jednolitych części wód podziemnych (jcwpd) znajdujących się w granicach gminy (nazwa, informacja o stanie jcwp i jcwpd oraz przypisane im cele środowiskowe), a także działań przypisanych poszczególnym jcwp i jcwpd w aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW).

Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Proszowice wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
RW20001121392999 Szreniawa od Ścieklca do ujścia	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MIR, MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieków dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; Edukacja i informacja; Aktualizacja programu ochrony środowiska

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
				wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
RW2000062139869 Małoszówka	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie	Gospodarka ściekowa; Aktualizacja programu ochrony środowiska

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
				drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
RW20000621398899 Jawornik	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Zagrożona	Dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik	Dla JCWP nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
				diadromiczny D; dobry stan chemiczny	
RW200006213927 Szreniawa do Ścieklca	SZCW - silnie zmieniona część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; Poprawa warunków hydromorfologicznych rzek i potoków; Poprawa warunków dla obszarów chronionych; Aktualizacja

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
					programu ochrony środowiska
RW2000062139289 Ścieklec	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; stan	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; Aktualizacja programu ochrony środowiska; Edukacja i informacja

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
				chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	
RW2000062137949 Ropotek	NAT - naturalna część wód	Zły stan wód	Zagrożona	Umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: do 2740 µS/cm), IO]; pozostałe	Ograniczenie zanieczyszczeń rozproszonych z rolnictwa; Edukacja i informacja

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod i nazwa JCWP (wody powierzchniowe)	Status	Stan (ogólny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie działań dedykowanych JCWP
				wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny	
RW2000062137969 Rudnik	NAT - naturalna część wód	Brak danych	Niezagrożona	Dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; dobry stan chemiczny	Dla JCWP nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Kod JCWPd (wody podziemne)	Stan JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Przypisane cele środowiskowe	Kategorie i grupy działań dedykowanych JCWPd
GW2000148	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Nie zaplanowano dodatkowych działań
GW2000132	Dobry	Zagrożona chemicznie	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Inne – Administracyjne; Gospodarka komunalna – Naukowo-badawcze; Rolnictwo – Edukacyjne; Rolnictwo – Organizacyjno-prawne
GW2000114	Dobry	Niezagrożona	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Nie zaplanowano dodatkowych działań

Źródło danych: www.apgw.gov.pl – Karty Charakterystyk JCWP oraz Karty Charakterystyk JCWPd

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Wszystkie jednolite części wód powierzchniowych znajdujące się w granicach gminy Proszowice odznaczają się złym stanem ogólnym lub nieokreślonym w związku z brakiem danych. Strategia definiuje w celu 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian działania dotyczące m.in. inwestycji kanalizacyjnych, które mają docelowo poprawić stan wód.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Bezpośrednio wskazuje na to wspomniany cel operacyjny 2.1. oraz zaplanowane w jego ramach przedsięwzięcia, w szczególności kierunek 2.1.9. obejmujący działania z zakresu zwiększania retencji. W tym zakresie strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615).

Susza, obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę całego kraju.

W najbliższych latach spodziewany jest wzrost intensywności i częstotliwości występowania susz. Głównym celem planu jest przeciwdziałanie ich skutkom, co należy odnosić do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego korzystania z zasobów wodnych. Cele szczegółowe Planu dotyczą zidentyfikowanych obszarów ryzyka związanego z suszą: społeczeństwa, gospodarki i środowiska.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Zgodnie z założeniami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w odniesieniu do obszaru gminy Proszowice mowa m.in. o następujących działaniach:

- Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie 1),
- Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie 3),
- Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (działanie 4),
- Analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (działanie 6),
- Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej (działanie 8),
- Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych (działanie 9),
- Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa i przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie 10),
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie 24).

Analizując zagrożenie suszą na terenie gminy Proszowice w zależności od jej typu tj. rolnicza, hydrologiczna i hydrogeologiczna, należy stwierdzić, że w przypadku tej pierwszej są to obszary silnie oraz częściowo umiarkowanie i słabo zagrożone, w drugim przypadku zagrożenie jest umiarkowane i częściowo silne, a w trzecim słabe. Stopień zagrożenia suszą według klas łącznego zagrożenia suszą dla gminy jest umiarkowany, częściowo słaby i silny.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY PROSZOWICE

Wprowadzenie

Model docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Proszowice jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego. Jest to porządkujący składnik strategii oraz źródło generalnych ustaleń rozwojowych osadzonych przestrzennie. Model przedstawia długookresową wizję rozwoju, określa podstawowe kierunki dalszej polityki rozwoju prowadzonej w przestrzeni gminy – z uwzględnieniem uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i problemów oraz potencjałów, a także specyfiki i zróżnicowania wewnętrznego. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej definiują warunki, w których opisany model będzie mógł zaistnieć.

Niniejszy model zachowuje spójność z ustaleniami przestrzennymi zawartymi w dokumentach strategicznych szczebla regionalnego, na czele z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego do 2030 r. Dokument ten wprowadził podział regionu na siedem obszarów funkcjonalnych, charakteryzujących się podobnymi cechami zagospodarowania przestrzennego, spójnością przyrodniczą i krajobrazową, zbliżonym charakterem gospodarczym oraz, w ich efekcie, wspólnymi wyzwaniami rozwojowymi. Gmina Proszowice została zaliczona do obszaru „Farma”, ciągnącego się pasem przez większą część północnego fragmentu Małopolski, od linii łączącej gminy Sułoszowa i Kozłów po wschodnią granicę województwa. Pomimo występujących różnic w potencjałach poszczególnych jednostek (wynikających m.in. z dostępności komunikacyjnej i perspektyw jej poprawy), ich cechą wspólną jest niska gęstość zaludnienia, nasilenie negatywnych procesów społecznych, związanych z depopulacją i metropolizacją, a także

wiodąca rola rolnictwa (głównie wielkotowarowa produkcja warzywna), która definiowana jest poprzez dobre warunki klimatyczno-glebowe. I to właśnie rolnictwu przypisano kluczowy potencjał dla wszystkich tych jednostek.

Rola i hierarchia jednostek osadniczych oraz układ głównych elementów infrastruktury społecznej

Na gminę Proszowice składa się miasto o tej samej nazwie oraz 28 wsi. Liczba sołectw jest o jedno większa – odrębnym sołectwem jest Szreniawa, posiadająca status osady przynależnej terytorialnie do Klimontowa. Rolę centrum administracyjnego, gospodarczego, usługowego i kulturalnego w skali całej gminy pełni Proszowice. Oddziaływanie miasta przekracza skalę lokalną, o czym świadczy występujące w stosunku do niego ciążenie, związane z realizacją usług publicznych oraz komercyjnych. Na tę sytuację w dużej mierze znaczący wpływ ma status miasta powiatowego, jaki Proszowice uzyskały wskutek reformy administracyjnej z 1999 r. Pozwoliło to na podniesienie rangi miasta ponad kilka innych o podobnym charakterze, leżących na pograniczu województw, w promieniu nie więcej niż dwudziestu paru kilometrów od Proszowic. Do grona tego zaliczają się m.in. Słomniki, Nowe Brzesko, Koszyce i Skalbmierz. Nieco mniejszą rangę oraz podobny zasięg oddziaływania ma natomiast Kazimierz Wielki, będąca siedzibą powiatu kazimierskiego w województwie świętokrzyskim. Ośrodkiem nadrzędnym, zwłaszcza w zakresie pracy, edukacji oraz realizacji usług wyższego rzędu jest Kraków.

O ponadlokalnej roli Proszowic przesądza przede wszystkim koncentracja usług publicznych i komercyjnych, w tym o bardziej specjalistycznym charakterze (m.in. giełda rolna). Znaczenie ma także funkcjonowanie podmiotów prowadzonych przez samorząd powiatowy, na czele ze szpitalem, komendami powiatowymi policji i straży pożarnej oraz szkołami ponadpodstawowymi.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

W Proszowicach mieści się także jeden z zamiejscowych wydziałów Sądu Rejonowego dla Krakowa-Nowej Huty. Za czynnik podnoszący znaczenie i skalę oddziaływania miasta należy uznać także kompleks sportowo-rekreacyjny, dysponujący m.in. krytą pływalnią, halą sportową i stadionem piłkarskim.

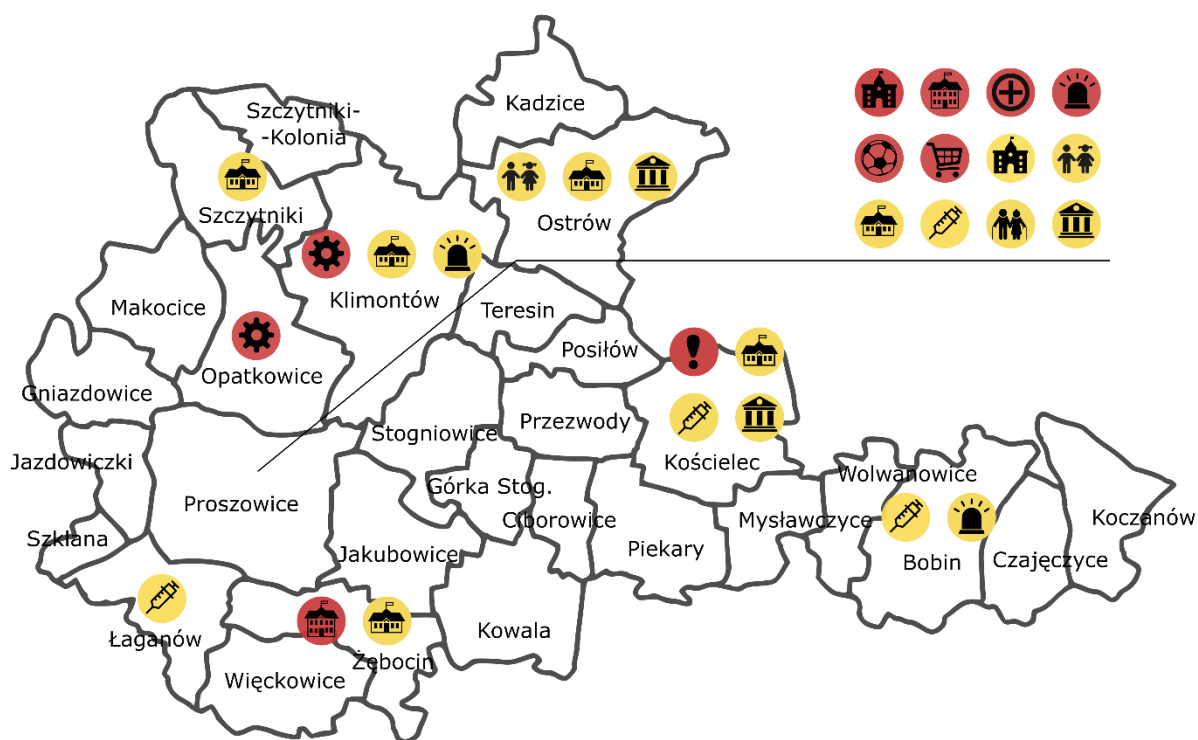
Zdecydowana większość miejscowości tworzących gminę Proszowice pozbawiona jest jakichkolwiek elementów, wpływających na ich hierarchię, co pośrednio dodatkowo wpływa na znaczenie samych Proszowic. Nieliczne wyjątki na tym polu stanowią przede wszystkim te wsie, w których znajdują się instytucje publiczne (placówki edukacyjno-wychowawcze, infrastruktura kultury) oraz związane z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego (ochotnicze straże pożarne zaliczone do KSR-G, przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej). Znaczenie ponadlokalne można przypisać jedynie Żębocinowi, który wyróżnia szkoła muzyczna, Kościelcowi z Poligonem Szkoły Aspirantów PSP oraz Opatkowicom i Klimontowowi, z niewielkimi strefami produkcyjno-wytwórczymi.

Podstawowe kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy do 2030 r. będą odzwierciedlać procesy wzmocnienia ponadlokalnej roli miasta Proszowic oraz utrzymania wiodącej funkcji rolniczej obszarów wiejskich gminy, przy jednoczesnym wykorzystaniu terenów atrakcyjnych krajobrazowo do rozwoju sportu, rekreacji i wypoczynku. Spośród kluczowych inwestycji, planowanych przez samorząd gminny do 2030 roku, a opisanych w dalszej części modelu, żadna nie będzie znacząco zmieniać opisanej hierarchii, a raczej wyrównywać dostępność i poziom usług publicznych w skali całej gminy, ze szczególnym uwzględnieniem zacierania dysproporcji rozwojowych pomiędzy Proszowicami a terenami wiejskimi gminy. Przewiduje się, że podobnie jak dotychczas, największy wpływ na rozwój poszczególnych miejscowości będzie miała dynamika przyrostu liczby mieszkańców, w ślad za którą podąży większa

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

dostępność usług publicznych i komercyjnych. Jednocześnie niezagrożona pod tym względem pozostanie pozycja Proszowic, które pomimo spadku liczby mieszkańców, w dalszym ciągu pozostaną ośrodkiem o oddziaływaniu na skalę ponadlokalną. Można przypuszczać, że w długiej perspektywie czasu nastąpi korelacja dynamiki przyrostu liczby ludności z odległością i dostępnością komunikacyjną poszczególnych miejscowości względem Krakowa, co może przełożyć się na zmiany w hierarchii poszczególnych jednostek osadniczych, z korzyścią dla tych położonych w południowo-zachodniej części gminy.

Rysunek 17. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów wpływających na hierarchię jednostek osadniczych gminy Proszowice, w tym głównych elementów infrastruktury społecznej

PODSTAWOWE ELEMENTY HIERARCHII JEDNOSTEK OSADNICZYCH:

urząd gminy, siedziba innego urzędu administracji publicznej	instytucja i/lub infrastruktura kultury
placówka przedszkolna	infrastruktura sportowa i rekreacyjna
szkoła podstawowa	instytucja bezpieczeństwa i porządku publicznego
szkoła ponadpodstawowa	koncentracja usług komercyjnych, w tym centra handlu wielkopowierzchniowego
placówka podstawowej opieki zdrowotnej	instytucja pomocy społecznej, w tym placówka opiekuńcza i wspierająca
szpital powiatowy	poligon Szkoły Aspirantów PSP
strefa produkcyjno-wytwórcza	

SKALA (ZASIĘG) ODDZIAŁYWANIA:

lokalne	ponadlokalne

Źródło: Opracowanie własne

Obecny i docelowy układ głównych elementów infrastruktury technicznej

a) wodociągi i kanalizacja

Sieć wodociągowa na terenie gminy Proszowice zasilana jest z trzech ujęć:

- Opatkowice – ujęcie powierzchniowe na potoku Ścieklec, wraz ze stacją uzdatniania wody Proszowice (przy ul. Raclawickiej),
- Smoniewice – ujęcie głębinowe (teren gminy Radziemice),
- Pałecznicza – ujęcie głębinowe (teren gminy Pałecznicza).

Za obsługę sieci odpowiadają Wodociągi Proszowickie sp. z o.o. Spółka, oprócz obsługi gminy Proszowice, dostarcza wodę także do odbiorców w sąsiednich gminach: Kazimierza Wielka (Dalechowice, Boronice, Lekszyce) oraz Pałecznicza (Ibramowice, Pieczonogi). Jednocześnie w miejscowości Szklana wykorzystywany jest wodociąg gminy Koniusza. Aktualnie wodociąg doprowadzony jest do każdej miejscowości gminy, deficyty w dostępie dotyczą pojedynczych bądź grup kilku budynków mieszkalnych, najczęściej położonych w oddaleniu od większych skupisk zabudowy mieszkalnej. Całkowita długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi niespełna 230 km, co przekłada się na dostęp do wodociągu w przypadku 86,6% ogółu budynków mieszkalnych oraz 98,5% ogółu ludności (GUS, 2022).

Podstawowymi elementami sieci kanalizacyjnej w gminie Proszowice jest oczyszczalnia ścieków zlokalizowana na terenie Proszowic oraz niespełna 30 km infrastruktury sieciowej. Sieć kanalizacyjna obejmuje przede wszystkim miasto oraz jego najbliższą okolicę – części miejscowości Jazdowiczki, Opatkowice, Klimontów oraz Jakubowice. Przekłada się to na rezultat 25,3% ogółu budynków mieszkalnych w gminie, posiadających dostęp do sieci (GUS, 2022).

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

W perspektywie 2030 r. samorząd gminny zamierza wykonać zadania związane z rozbudową infrastruktury sieciowej – wodociągowej (Opatkowice i Makocice) wraz z systemem zarządzania i kontroli oraz montażem systemu zdalnego odczytu na wodomierzach. Planowana jest także budowa nowego ujęcia na potoku Ścieklec. W zakresie sieci kanalizacyjnej przewidywana jest jej dalsza rozbudowa (Opatkowice, Stogniowice, Klimontów, Makocice, Górka Stogniowska, Kościelec) wraz z modernizacją oczyszczalni ścieków w Proszowicach i budową oczyszczalni ścieków w Kościelcu. Dodatkowo, remontami objęte zostaną najbardziej awaryjne odcinki już istniejącej sieci wodno-kanalizacyjnej.

Kanalizację deszczową posiadają przede wszystkim Proszowice, w niewielkim stopniu wyposażone są w nią główne drogi w gminie. Istniejąca sieć wymaga dalszej rozbudowy oraz modernizacji.

b) gospodarka odpadami

Odpady komunalne, zebrane na terenie gminy Proszowice, transportowane są do miejsc unieszkodliwiania, składowania bądź przeróbki położonych poza terenem jednostki. Na terenie Proszowic, w północnej części miasta, działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Jest to jedyny taki punkt w gminie (odległość między punktem a obszarem jednostki wysuniętym najbardziej na wschód wynosi 15 km). Do niedawna na terenie gminy, w Żębocinie, funkcjonowało składowisko odpadów. Planowane jest podjęcie prac rekultywacyjnych, zmierzających do zabezpieczenia terenu byłego składowiska i nadania mu nowego przeznaczenia – miejsca produkcji energii elektrycznej (farma fotowoltaiczna).

c) infrastruktura energetyczna

Elementami elektroenergetycznej sieci przesyłowej znaczenia ponadlokalnego, przebiegającymi przez obszar gminy Proszowice, są fragmenty następujących napowietrznych linii elektroenergetycznych:

- Lubocza – Proszowice (110 kV),
- Proszowice – Kazimierza Wielka (110 kV),

Linie przecinają obszar jednostki równoleżnikowo, przebiegając w zdecydowanej większości nad terenami użytkowymi rolniczo (pola uprawne, łąki), bez znaczących kolizji z zabudową mieszkalną, usługową i gospodarczą.

Punktem wspólnym dla obu linii jest stacja elektroenergetyczna 110 kV „Proszowice”, zlokalizowana w południowej części miasta (przy ul. Wiślanej) i stanowiąca podstawowe źródło zasilania w energię elektryczną większej części obszaru gminy. Sieć rozdzielczą tworzą linie napowietrzne i kablowe średniego oraz niskiego napięcia.

Opracowany przez spółkę Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. „Plan rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na energię elektryczną na lata 2021-2030” nie zakłada prowadzenia prac na obszarze gminy Proszowice.

Jednocześnie w planach gminy Proszowice pozostaje wspomniana wcześniej budowa farmy fotowoltaicznej na obszarze byłego wysypiska odpadów w Żębocinie oraz instalacji do produkcji „zielonej” energii w niesprecyzowanej obecnie lokalizacji.

d) infrastruktura gazowa

Sieć gazociągów wysokoprężnych, przebiegających przez obszar gminy Proszowice, tworzy gazociąg DN250 Kraków – Proszowice, wraz z odgałęzieniem DN125, doprowadzającym paliwo do stacji redukcyjno-pomiarowej Opatkowice. Przy jej wykorzystaniu, za pośrednictwem sieci rozdzielczej, paliwo dystrybuowane jest do poszczególnych odbiorców. Obecnie przynajmniej w części zgazyfikowane są Proszowice oraz Jazdowiczki, Opatkowice, Klimontów, Jakubowice, Żębocin, Więckowice, Łaganów, Gniazdowice oraz Kowala – miejscowości położone w centralnej części gminy, w pobliżu miasta.

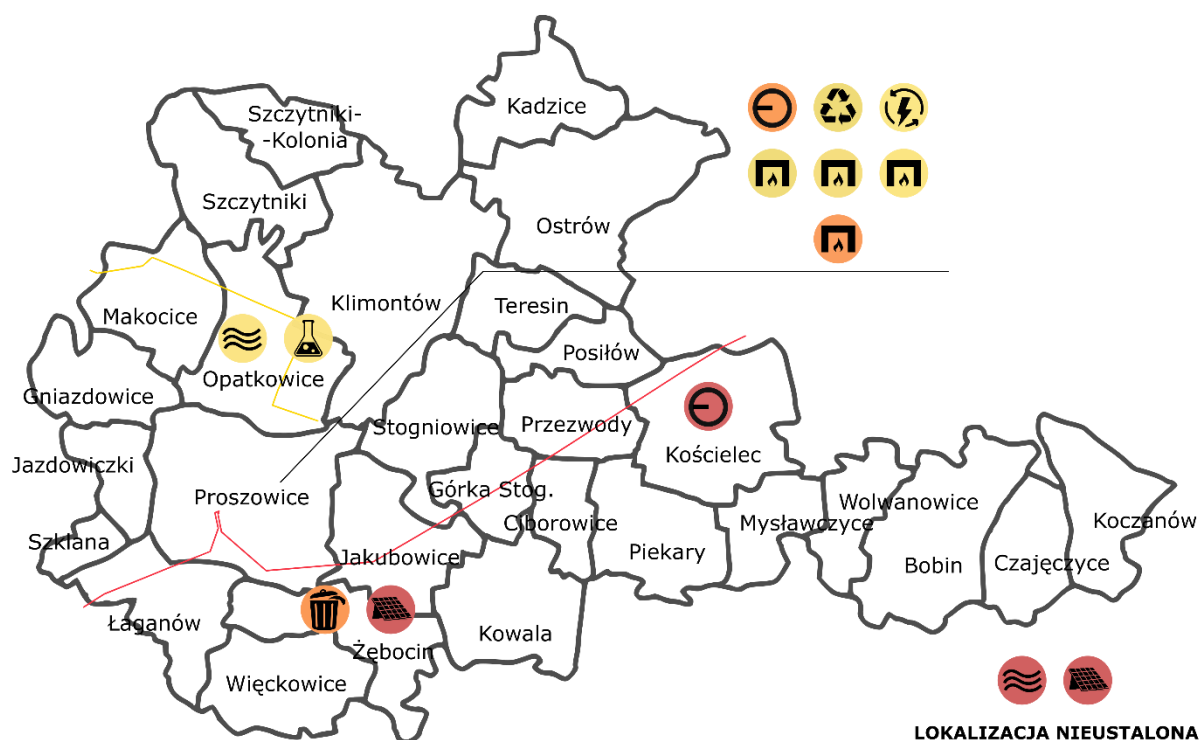
„Krajowy Dziesięcioletni Plan Rozwoju Systemu Przesyłowego” na lata 2022-2031 nie zakłada prowadzenia inwestycji w rozbudowę magistralnej sieci gazowej na terenie jednostki. Jednocześnie planowana jest rozbudowa sieci rozdzielczej na terenie Klimontowa oraz zgazyfikowanie miejscowości Makocice, Szczytniki Kolonia i Szczytniki.

e) infrastruktura ciepłownicza

Miasto Proszowice, jako jedyna miejscowość na terenie gminy, posiada sieć ciepłowniczą. Położone na terenie miasta cztery kotłownie, administrowane przez PP-U „KGZM” sp. z o.o., produkują i dostarczają ciepło do części budynków zbiorowego zamieszkania oraz użyteczności publicznej. Według danych GUS, długość sieci przesyłowej i rozdzielczej z końcem 2021 r. wynosiła 2,0 km.

Samorząd gminny planuje do 2030 r. wykonanie modernizacji systemu ciepłowniczego w Proszowicach, wraz z wymianą kotłów węglowych w kotłowni głównej przy ul. Wolności na niskoemisyjne źródła ogrzewania.

Rysunek 18. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury technicznej w gminie Proszowice

PODSTAWOWE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ:

wodociągi i kanalizacja:

- powierzchnne ujęcie wody
- oczyszczalnia ścieków
- stacja uzdatniania wody

infrastruktura energetyczna i ciepłownicza:

- kotłownia
- stacja elektroenergetyczna
- elektrownia niekonwencjonalna (OZE)

gospodarka odpadami:

- punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- składowisko odpadów

magistralne sieci przesyłowe:

- sieć elektroenergetyczna
- gazociąg wysokoprężny

STATUS POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW:

- istniejące
- istniejące, przewidziane do modernizacji
- planowane

Źródło: Opracowanie własne

Obecny i docelowy układ głównych korytarzy oraz sieci transportowych

Przez obszar gminy Proszowice przebiegają dwie drogi wojewódzkie, na skrzyżowaniu których leży miasto Proszowice. Droga wojewódzka nr 776 łączy Kraków z Buskiem-Zdrojem, biegnąc przez Proszowice, Kazimierz Wielką i Wiślicę, posiadając kluczowe znaczenie w połączeniu Proszowic z Krakowem. Krzyżuje się z nią droga wojewódzka nr 775 Słomniki – Proszowice – Nowe Brzesko – Ispina, o mniejszym znaczeniu, a przy tym i obłożeniu ruchem. Dawniej DW775 i DW776 krzyżowały się w ścisłym centrum Proszowic, obecnie ruch częściowo wyprowadzony jest z miasta, a wspólny odcinek obydwu dróg stanowi jednocześnie fragment obwodnicy Proszowic. Sieć dróg uzupełniają drogi powiatowe oraz gminne, znaczenia miejscowego. Jednostka nie posiada bezpośredniego dostępu do dróg kategorii krajowej (w tym autostrad i dróg ekspresowych). Natomiast bezpośredni dostęp gminy Proszowice do sieci kolejowej należy rozpatrywać jedynie w kategoriach historycznych – w 1996 r. rozebrano wąskotorową linię kolejową, prowadzącą m.in. do Kocmyrzowa, gdzie znajdowała się stacja styczna do kolei normalnotorowej, biegnącej do Krakowa.

Znaczenie komunikacyjne i turystyczne ma droga dla rowerów po nasypie dawnej kolei wąskotorowej. W ten sposób od kilku lat wykorzystywane jest torowisko w gminie Kazimierza Wielka, kolejny fragment trasy od 2023 r. przebiega przez gminę Proszowice, łącząc jej zachodnie i północne krańce. Docelowo droga dla rowerów ma połączyć Kraków z Kielcami jako fragment europejskiej autostrady rowerowej EuroVelo11.

Z punktu widzenia szeroko rozumianego rozwoju gminy, kluczową inwestycją o znaczeniu ponadlokalnym wydaje się być budowa brakującej części obwodnicy Proszowic. Nowa droga połączy obecne skrzyżowanie DW775 i 776

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

(Rondo Rzeczypospolitej Partyzanckiej 1944) z obecnym przebiegiem DW775 w Jakubowicach. Dzięki inwestycji możliwy będzie przejazd na osi wschód – zachód z całkowitym pominięciem miasta. W połowie 2023 r. Zarząd Dróg Wojewódzkich wyłonił wykonawcę dla tej inwestycji. Obwodnica Proszowic znalazła się na liście inwestycji postulowanych do zrealizowania w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego z 2018 r., jako jedyna inwestycja drogowa na terenie gminy, której realizację zaplanowano w tym dokumencie do 2030 r.

Planowana jest również rozbudowa drogi powiatowej nr 1271K Wawrzeńczyce-Stręgorzycze-Rudno Górne-Więckowice-Łaganów-Proszowice i rozbudowa drogi powiatowej nr 1270K Rudno Górne – Dobranowice – Rudno Dolne – Wawrzeńczyce oraz budowa łącznika z dostępem do drogi DW 776 Proszowice – Kraków. Dzięki inwestycji możliwy będzie dostęp do DK79 oraz drogi ekspresowej S7. Inwestycja jest w fazie projektowej i realizowana będzie przez Powiat Krakowski w porozumieniu z Powiatem Proszowickim, Gminą Proszowice, Gminą Igołomia-Wawrzeńczyce oraz Gminą Nowe Brzesko.

Inwestycje, jakie w zakresie sieci transportowej gmina Proszowice przewiduje do 2030 r., będą skupiać się przede wszystkim na rozbudowie i modernizacji sieci dróg, wraz z ich wyposażeniem w infrastrukturę służącą do obsługi pojazdów komunikacji zbiorowej (m.in. dworzec autobusowy, parkingi, zatoki przystankowe). Rozbudowana zostanie także sieć dróg dla rowerów. Inwestycje będą prowadzone także na zasadzie współfinansowania ze środków budżetu gminy, co dotyczy infrastruktury komunikacyjnej i towarzyszącej dotyczącej dróg powiatowych oraz wojewódzkich.

Rysunek 19. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury transportowej gminy Proszowice

Źródło: Opracowanie własne

Obecny i docelowy system powiązań przyrodniczych

Pomimo dużej atrakcyjności krajobrazowej gminy Proszowice na jej obszarze nie występują obszary chronione ani obszary zaliczone do sieci „Natura2000”.

Jedynymi formami ochrony przyrody na terenie jednostki są 23 pomniki przyrody – drzewa wyróżniające się swoim wiekiem oraz obwodem.

Dodatkowo nieczynnemu wyrobisku piasku w okolicy Gniazdowic nadano status stanowiska dokumentacyjnego.

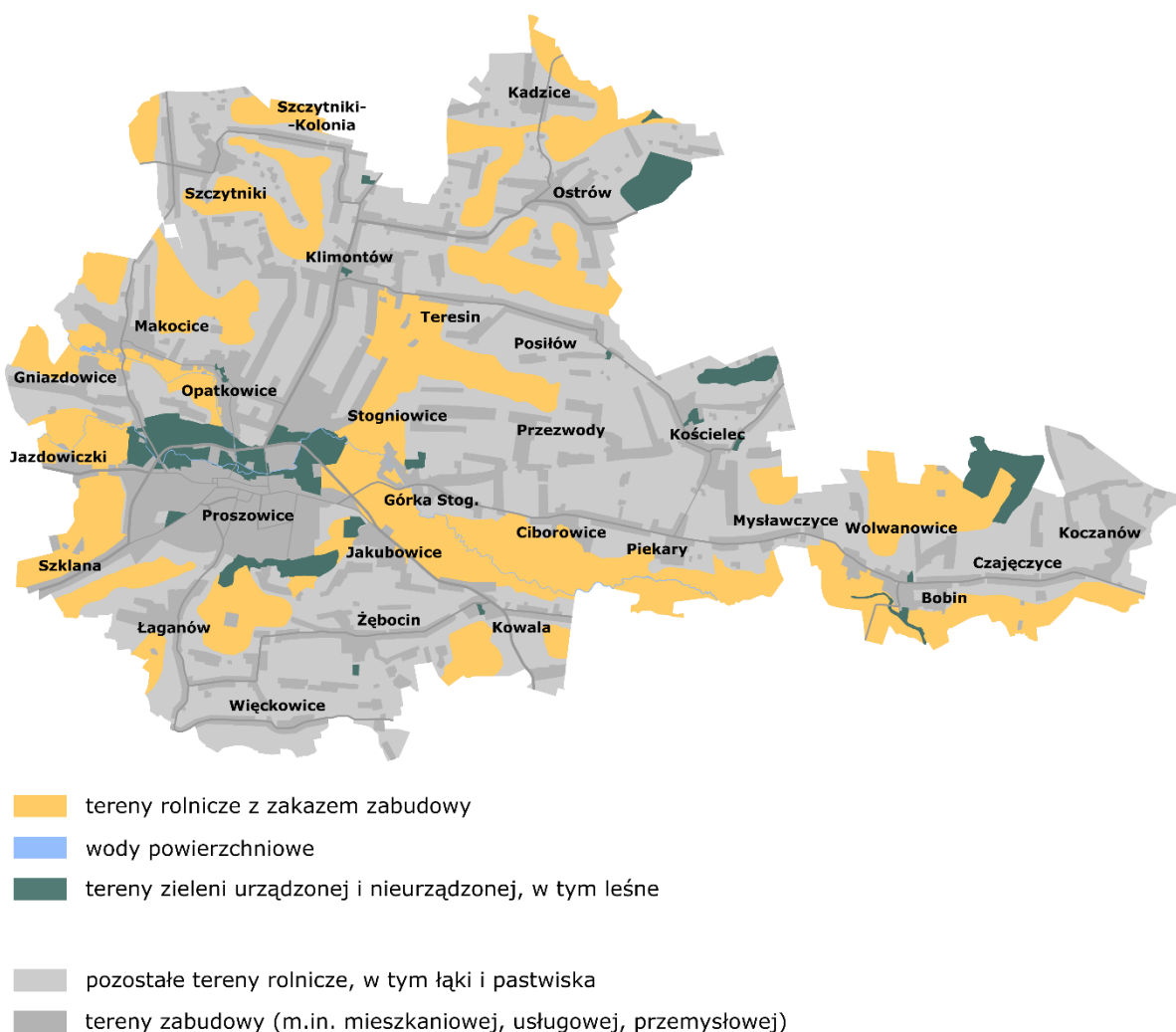
Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Przez gminę Proszowice nie przebiegają korytarze ekologiczne znaczenia krajowego, zgodnie z opracowaniem Instytutu Biologii Ssaków Polskiej Akademii Nauk (2012). Nie wyklucza to możliwości wyznaczenia korytarzy ekologicznych znaczenia lokalnego – pasm powiązań ekologicznych wzdłuż obszarów zielonych, rolnych i dolin cieków (w szczególności doliny Szreniawy oraz Ścieklca), w których obserwuje się zwiększoną migrację zwierząt.

Środowisko naturalne na terenie gminy Proszowice wykazuje cechy znaczącego przekształcenia, co wynika przede wszystkim z intensywnego użytkowania rolniczego. Jednocześnie urozmaicone ukształtowanie terenu, w połączeniu ze specyficznym charakterem pól uprawnych przesądza o dużej atrakcyjności krajobrazu – głównie widokowym, w znacznie mniejszym stopniu przyrodniczym. Za walor, pośrednio wpływający także na stan środowiska naturalnego, można uznać także niewielką dynamikę procesów rozwoju zabudowy, degradujących krajobraz naturalny wielu gmin, głównie podmiejskich. W rozwoju przestrzennym gminy, w odniesieniu do obszarów najcenniejszych środowiskowo, przewidywane jest podejmowanie działań zmierzających do utrzymania ich wartości krajobrazowych (w szczególności otwarcie widokowych) oraz przyrodniczych. Podstawowym instrumentem w tym zakresie będzie racjonalne wyznaczenie terenów przeznaczonych pod zainwestowanie.

W perspektywie 2030 roku nie są planowane żadne rozszerzenia istniejących bądź tworzenie nowych obszarów chronionych. Główne zadania w zakresie ochrony środowiska skupią się natomiast na tworzeniu parków i ogrodów kieszonkowych, wraz z wyposażaniem nowych oraz istniejących terenów zielonych w małe zbiorniki retencyjne, umożliwiające gromadzenie i późniejsze wykorzystywanie wód opadowych.

Rysunek 20. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych uwarunkowań środowiskowych gminy Proszowice

Źródło: Opracowanie własne

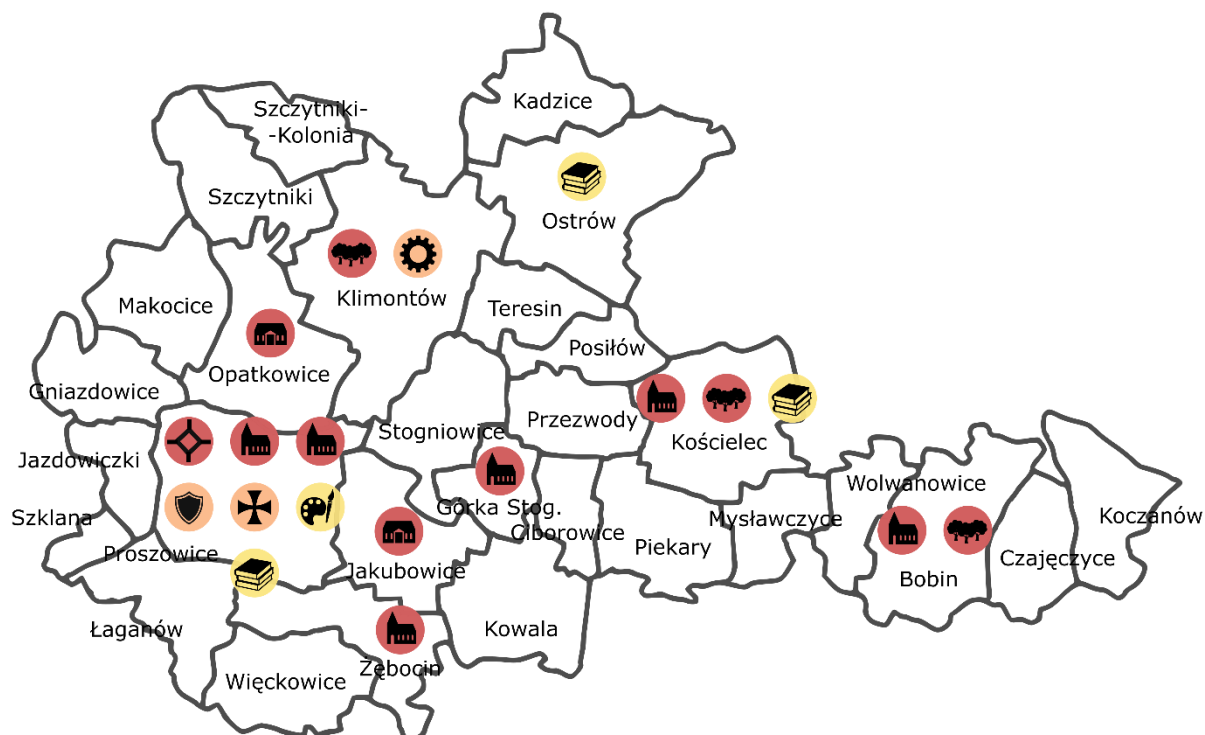
Obecna i docelowa struktura zasobów materialnego dziedzictwa kulturowego

Do Rejestru Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego wpisanych jest łącznie 13 obiektów z terenu gminy (w formie pojedynczych obiektów bądź ich zespołów, np. wraz z otoczeniem), głównie architektury sakralnej oraz zabudowy i zieleni dworsko-pałacowej. Dodatkowo na terenie gminy znajduje się kilka obiektów nie wpisanych do rejestru, także posiadających wartość historyczną – wśród nich m.in. młyn wodny w Szreniawie oraz pozostałości

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

fragmentu niemieckiej linii fortyfikacyjnej A2 z 1944 r. Są to obiekty o niewielkiej rozpoznawalności, niewyróżniające się w skali regionu czy powiatu i niegenerujące znaczącego ruchu turystycznego, ale składają się na wartość zasobu, jakim jest krajobraz kulturowy ziemi proszowickiej. Gminy Proszowice nie przecina żaden pieszy szlak turystyczny PTTK. Wyznakowano natomiast szereg innych szlaków i ścieżek, umożliwiających dotarcie do najciekawszych krajoznawczo miejsc na terenie gminy, na czele ze Szlakiem Kościuszkowskim. Głównym animatorem życia kulturalnego w gminie Proszowice są podmioty prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego – Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach (instytucja gminna) oraz Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Proszowicach (instytucja współprowadzona przez samorząd gminny i powiatowy), posiadająca swoje filie w Kościelcu i Ostrowie. W perspektywie czasowej do 2030 r. gmina Proszowice przewiduje szereg prac konserwatorskich przy obiektach ujętych w rejestrach, m.in. przy zabudowaniach dworskich oraz obiektach sakralnych. Na potrzeby wyeksponowania zasobów lokalnego dziedzictwa kulturowego planowane jest uruchamianie izb pamięci i/lub izb regionalnych przy istniejących instytucjach kultury. Jednocześnie nie jest wykluczone dokonanie zmian w Rejestrze Zabytków Nieruchomych oraz Gminnej Ewidencji Zabytków (wpisy nowych obiektów bądź ich wykreślenia).

Rysunek 21. Schematyczne rozmieszczenie najważniejszych zasobów kulturowych gminy Proszowice

OBIEKTY UJĘTE W REJESTRZE ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH:

kościół, kaplica lub inny zabytek sakralny wraz z obiektami towarzyszącymi	park podworski
zespół dworski lub pałacowy wraz z otoczeniem	zabudowa mieszkalna wraz z otoczeniem
układ urbanistyczny	

OBIEKTY NIEUJĘTE W REJESTRZE ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH I POZOSTAŁE ISTOTNE ZASOBY DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ:

zabudowa przemysłowa i/lub gospodarcza, wraz z otoczeniem	obiekt architektury militarnej
cmentarz wojenny lub miejsce pamięci	

INSTYTUCJE I PODMIOTY KULTURY:

centrum kultury	biblioteka publiczna lub jej filia

Źródło: Opracowanie własne

Planowane inwestycje i ich wpływ na strukturę funkcjonalno-przestrzenną

Przewidywane w horyzoncie czasowym powstającej strategii zamierzenia inwestycyjne gminy Proszowice można pogrupować w następujące zakresy tematyczne:

a) w zakresie infrastruktury społecznej:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej (m.in. boiska piłkarskie, strzelnica) i towarzyszącej usługom sportowym (m.in. pomieszczenia socjalne, obiekty noclegowe),
- termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- budowa lub przebudowa obiektów skupiających aktywność społeczną (m.in. domy ludowe),
- modernizacja remiz ochotniczych straży pożarnych (także budowa garaży),
- modernizacja obiektów szkół podstawowych (w tym sal gimnastycznych),
- poprawa dostępności przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnościami;

b) w zakresie infrastruktury technicznej:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej (w tym nowe ujęcie wody) wraz z cyfryzacją i unowocześnieniem zarządzania,
- rozbudowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej (w tym oczyszczalni ścieków w Proszowicach),
- modernizacja systemu ciepłowniczego Proszowic wraz z wymianą źródła ciepła,
- budowa infrastruktury do produkcji energii odnawialnej;

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

c) w zakresie infrastruktury transportowej:

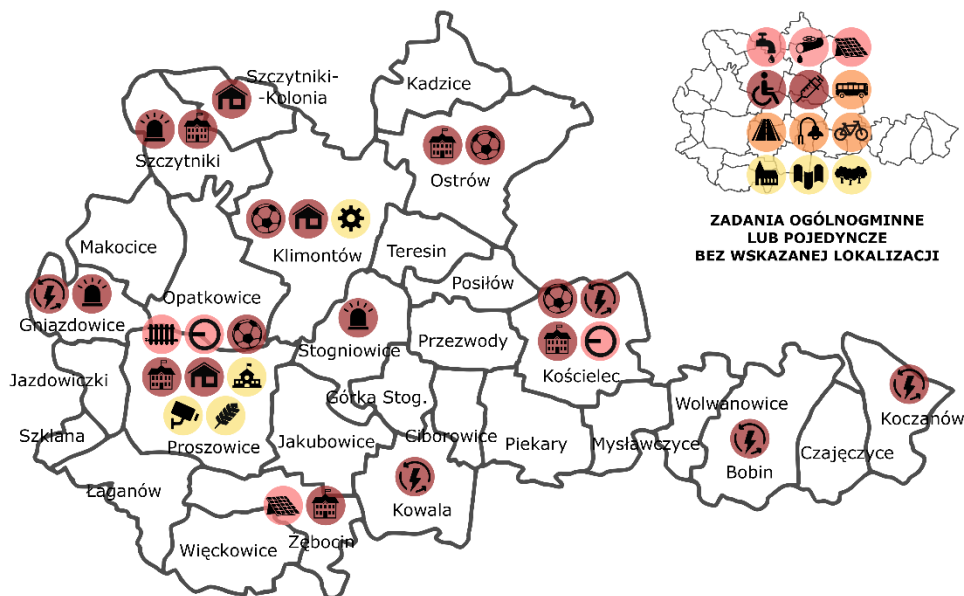
- rozbudowa i modernizacja sieci dróg, wraz z doposażeniem w infrastrukturę obsługi połączeń transportu zbiorowego (np. zatoki przystankowe),
- rozbudowa sieci dróg dla rowerów,
- budowa bazy obsługi i ładowania pojazdów komunikacji zbiorowej o napędzie elektrycznym,
- rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego;

d) w pozostałych zakresach tematycznych:

- rozbudowa i modernizacja infrastruktury oraz unowocześnienie Giełdy Rolnej,
- stworzenie i doposażenie strefy aktywności gospodarczej,
- konserwacja obiektów zabytkowych i wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego gminy w formie izb regionalnych/izb tradycji,
- rozwój terenów zielonych, z uwzględnieniem tzw. „zielonej” oraz „błękitnej” infrastruktury,
- modernizacja systemu monitoringu przestrzeni publicznej,
- likwidacja elementów budowlanych wykonanych z azbestu.

Powyższy katalog inwestycji, przewidywany do realizacji przez samorząd gminy, uzupełniają zamierzenia realizowane bądź planowane przez inne podmioty, w tym organy centralne oraz jednostki samorządu terytorialnego. Inwestycje są rozmieszczone punktowo na obszarze całej gminy. Ich lokalizacja wynika ze zdiagnozowanych potrzeb społeczności lokalnej oraz dostępności środków finansowych (w tym zewnętrznych), umożliwiających ich realizację.

Rysunek 22. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji przewidzianych do realizacji w gminie Proszowice przez samorząd do 2030 r.

OBSZARY I KIERUNKI INTERWENCJI:

w zakresie infrastruktury społecznej:

rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowej wraz z obiektami towarzyszącymi i uzupełniającymi	modernizacja obiektów szkół podstawowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (w tym sportową)
termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	modernizacja remiz ochotniczych straży pożarnych
budowa i/lub przebudowa obiektów aktywności społecznej (w tym domów ludowych)	poprawa dostępności przestrzeni publicznych dla osób z niepełnosprawnościami
budowa i/lub modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia	

w zakresie infrastruktury technicznej:

modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej	modernizacja systemu ciepłowniczego wraz z kotłowniami
budowa infrastruktury do produkcji czystej energii	modernizacja i rozbudowa sieci kanalizacyjnej
budowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków	

w zakresie infrastruktury transportowej:

budowa i modernizacja sieci dróg, wraz z doposażeniem w infrastrukturę obsługi połączeń transportu zbiorowego	rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego
rozbudowa sieci dróg dla rowerów	budowa bazy obsługi i ładowania pojazdów komunikacji zbiorowej o napędzie elektrycznym

w pozostałym zakresie (w tym turystyki, sportu i rekreacji):

rozbudowa infrastruktury Giełdy Rolnej	modernizacja systemu monitoringu przestrzeni publicznej
stworzenie i doposażenie strefy aktywności gospodarczej	konserwacja obiektów zabytkowych oraz wyeksponowanie dziedzictwa kulturowego gminy
rozwój terenów zielonych z uwzględnieniem tzw. "zielonej" oraz "błękitnej" infrastruktury	likwidacja elementów wyposażenia budynków wykonanych z azbestu
budowa obiektów na potrzeby realizacji zadań administracji publicznej	

Źródło: Opracowanie własne

Obecna i docelowa struktura sieci osadniczej

Aktualną strukturę sieci osadniczej gminy Proszowice należy rozpatrywać w rozdzieleniu na miasto oraz obszary wiejskie, zarówno ze względu na jej zróżnicowanie wskutek procesów historycznych, jak też i przewidywanych kierunków rozwoju. Centralną część Proszowic stanowi rynek, otoczony niewysoką zabudową kwartałową o umiarkowanych walorach architektonicznych. W większości lokale na parterach tych obiektów wykorzystywane są na cele usługowe, co pośrednio, w związku z ekspozycją szyldów i banerów, działa destrukcyjnie na estetykę tego miejsca i pogłębia nieład przestrzenny, wynikający z różnorodności kubaturowej oraz architektonicznej. Pomimo budowy obwodnicy miasta, południowa jezdnia rynku Proszowic charakteryzuje się dużym ruchem samochodowym, w tranzytowym, co negatywnie wpływa na jego funkcję miastotwórczą.

Pierwszy pierścień zabudowy miasta wokół „małego rynku” i rynku stanowi przede wszystkim przemieszana zabudowa mieszkalna jednorodzinna i wielorodzinna (wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych przejeżdżająca, stopniowo rozluźniająca się, przechodząca w domy jednorodzinne, w tym „bliźniaki” oraz bloki mieszkalne wznoszone w technologii wielkopłytywowej), najczęściej posiadająca 2-3 kondygnacje. Dominantę wysokościową zabudowy mieszkalnej miasta stanowią wspomniane bloki mieszkalne, najczęściej pięciokondygnacyjne (parter + cztery piętra). Główne skupiska zabudowy wielorodzinnej tego rodzaju znajdują się na wschód oraz południowy wschód od rynku (rejon ul. 3 Maja, Partyzantów i Królewskiej). Drugi pierścień zabudowy mieszkalnej Proszowic to z kolei domy jednorodzinne i zdarzająca się zabudowa zagrodowa. Pierścień ten można określić jako niepełny, koncentracja zabudowy przypada na sąsiedztwo dróg wylotowych z miasta (przede wszystkim ulice: Krakowska, Wiślana, 3 Maja, Podgórze, Kościuszki). Obszar

między nimi wypełniają tereny o przeznaczeniu rolniczym – łąki oraz pola uprawne.

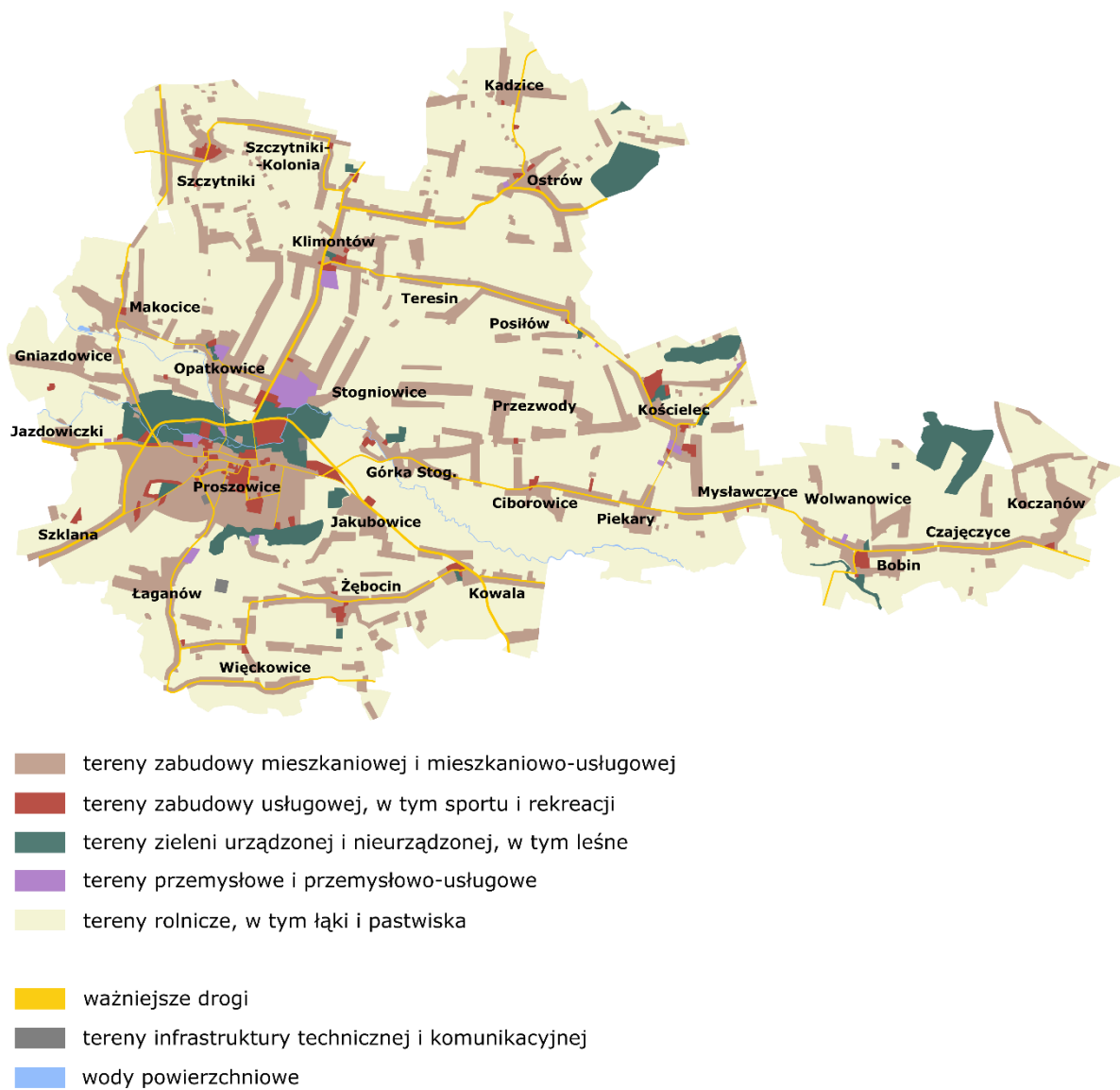
Osadnictwo poza miastem charakteryzuje rozproszony typ zabudowy, najczęściej niwowy. Wsie gminy Proszowice to często wielodrożnice o zabudowie wzdłuż głównych dróg przez nie przebiegających (np. Ostrów, Klimontów) lub ulicówki, z mniej lub bardziej czytelnym układem osadniczym – do najlepiej zachowanych pod tym względem należą np. Przewody oraz Teresin. Granice pomiędzy poszczególnymi miejscowościami nie odznaczają się w terenie, dość często zabudowa jednej wsi płynnie przechodzi w drugą. Brak wyraźnie wykształconych wiejskich obszarów centralnych, za pewną ich formę można uznać najbliższe otoczenia kościołów w Bobinie czy Żębocinie, centrum Kościelca czy „gęsi rynek” w Stogniowicach. Dominuje zabudowa mieszkalna jednorodzinna oraz zagrodowa – głównie współczesna (okres od lat 50. do 90. XX wieku), wznoszona w technologii murowanej. Nowoczesna zabudowa jednorodzinna o charakterze rezydencjonalnym należy do rzadkości. Brak jest także rozwiązań urbanistycznych typowych dla terenów wiejskich pozostających w strefie bezpośredniego oddziaływania dużego miasta – m.in. osiedli złożonych z kilku bądź kilkunastu jednakowych domów wolnostojących, nierzadko w zabudowie bliźniaczej lub szeregowej z powielonymi budynkami usytuowanymi pasmowo wzdłuż ślepo zakończonych dróg wewnętrznych. Pozwoliło uniknąć to szeregu negatywnych zjawisk związanych z dewastacją przestrzeni publicznej, ale jednocześnie stanowi jaskrawe potwierdzenie problemów demograficznych gminy.

Docelowa struktura przestrzenna gminy będzie stanowić kontynuację dotychczasowych procesów zagospodarowania i wykorzystania terenu, w dużej mierze determinowaną przez warunki lokalne (m.in. dostępność komunikacyjna, ukształtowanie terenu, warunki klimatyczno-glebowe),

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

skupiając się na utrzymaniu i rozwoju głównych funkcji poszczególnych obszarów, przy jednoczesnym uporządkowaniu struktury przestrzennej w miejscach tego wymagających. Zdecydowana większość obszary gminy nadal będzie użytkowana rolniczo, wzmocniona zostanie rola Giełdy Rolnej i siła jej oddziaływania. Obszary zabudowy mieszkalnej i mieszkalno-usługowej koncentrować się będą głównie w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych, z nadrzędną rolą miasta oraz sąsiadujących miejscowości o największej liczbie ludności (Opatkowice, Klimontów). Zakłada się również rozwój w tych lokalizacjach małych stref aktywności gospodarczej, z zachowaniem naczelnej zasady braku uciążliwości dla otoczenia i przyrody. Infrastruktura komunikacyjna i sieciowa będzie rozwijana zgodnie z potrzebami, w miarę możliwości organizacyjno-finansowych gminy, przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych.

Rysunek 23. Schematyczne przedstawienie docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Proszowice

Źródło: Opracowanie własne

**USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA
I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE**

Przedstawione w poniższej tabeli ustalenia i rekomendacje wynikają z uwarunkowań wskazanych we wcześniejszym fragmencie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, pośrednio z wniosków płynących z poszczególnych etapów pracy nad strategią rozwoju, a także z działań, które wskazano jako kluczowe dla rozwoju gminy Proszowice do 2030 roku. Prezentowana lista nie jest pełnym, wyczerpującym katalogiem uwarunkowań polityki przestrzennej jednostki, należy traktować ją jako ich syntezę, wskazującą na ogólne kierunki kształtowania struktury przestrzennej jednostki w strategicznym horyzoncie czasowym.

Tabela 9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Proszowice

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
1.	Ochrona środowiska naturalnego i jego zasobów	Ukierunkowanie działań w zakresie rozwoju przestrzennego gminy na ochronę zasobów środowiska przyrodniczego – w szczególności poprzez utrzymanie i właściwe zagospodarowanie pomników przyrody, korytarzy ekologicznych znaczenia lokalnego oraz miejsc o największej atrakcyjności krajobrazowej i widokowej (co wynika ze specyficznego ukształtowania terenu gminy). Działania te skupiać będą się przede wszystkim na racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<p>przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom oraz przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego.</p> <p>Podstawę stanowią przepisy oraz wytyczne europejskie i krajowe, na czele z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.</p> <p>Wśród najważniejszych zasad ochrony środowiska wymienić należy: zasadę prewencji wraz z zasadą przezorności, zasadę „zanieczyszczający płaci”, zasadę kompleksowości ochrony oraz zasadę uspołecznienia procesu decyzyjnego w dziedzinie ochrony środowiska.</p>
2.	<p>Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej</p>	<p>Ukierunkowanie działań na ochronę, zachowanie w dobrym stanie i wyeksponowanie wartościowych zasobów dziedzictwa kulturowego oraz dóbr kultury współczesnej na terenie gminy.</p> <p>Działania dostosowane do typu, charakteru, walorów oraz znaczenia przedmiotu będącego pod ochroną, z podstawowym założeniem obejmującym uzgodnienie z właściwymi służbami ochrony zabytków oraz, w razie potrzeby, służbami ochrony środowiska.</p> <p>Kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy na poziomie przepisów szczegółowych (akty planowania przestrzennego), m.in. poprzez</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<p>regulację nakazów, zakazów, dopuszczeń i ograniczeń w zagospodarowaniu obiektów i zespołów zabytkowych, ustalenie zasad kształtowania współczesnej zabudowy mieszkaniowej i usługowej, niedopuszczenie do nadmiernego rozproszenia zabudowy oraz podnoszenie atrakcyjności wizualnej i funkcjonalnej przestrzeni publicznych.</p> <p>Podstawę stanowią przepisy oraz wytyczne europejskie i krajowe, na czele z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.</p>
3	<p>Struktura zagospodarowania terenów, w tym w zakresie potrzeb budownictwa mieszkaniowego</p>	<p>Procesy zagospodarowania przestrzennego gminy Proszowice winny być prowadzone z orientacją na rozwój zrównoważony, uwzględniający potrzebę poprawy jakości życia jej mieszkańców, aktywizację gospodarczą i rekreacyjno-turystyczną, konieczność zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz ochronę najcenniejszego zasobu, jaki stanowi gleba o wysokiej klasie bonitacyjnej. Z uwagi na dotychczasowy sposób zagospodarowania oraz przy uwzględnieniu posiadanych zasobów, potencjałów i ograniczeń, obszar gminy</p>

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<p>Proszowice dzieli się na trzy podstawowe strefy planistyczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • strefa koncentracji zabudowy, przede wszystkim mieszkalnej i usługowej, • strefa gospodarki rolnej, • strefa przyrodniczo-krajobrazowa. <p>Szczegółowe zagospodarowanie terenów zgodnie z przeznaczeniem określonym w aktach planowania przestrzennego.</p> <p>Za kluczowe założenia dotyczące strefy koncentracji zabudowy przyjmuje się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój funkcji mieszkaniowych oraz mieszkaniowo-usługowych w obrębie obszarów już zainwestowanych (uzupełnienie) bądź w ich sąsiedztwie (zapobieganie zjawisku „rozlewania się” zabudowy), z priorytetem uporządkowania istniejącej zabudowy oraz rozdzielenia stref mieszkaniowych oraz produkcyjno-usługowych, • lokowanie funkcji usługowych, wytwórczych i produkcyjnych na obrzeżach terenów mieszkaniowych lub w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych na obszarze gminy,

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystanie przestrzeni atrakcyjnych krajobrazowo na potrzeby usług sportu, wypoczynku oraz rekreacji, • zapewnienie warunków do rozwoju infrastruktury technicznej i transportowej do obsługi obszarów zurbanizowanych bądź urbanizujących się. <p>Zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową (liczba mieszkańców oraz powierzchnia zabudowy) określa się zgodnie z rozporządzeniem ministra właściwego do spraw planowania przestrzennego, w oparciu o dane historyczne i prognostyczne GUS.</p>
4.	<p>Lokalizacja obiektów handlu wielkopowierzchniowego</p>	<p>Możliwość lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2 000 m² ograniczona do niektórych terenów o przeznaczeniu usługowym (U), w granicach określonych w aktach planowania przestrzennego.</p>
5.	<p>Lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego</p>	<p>Lokalizacja na podstawie aktów planowania przestrzennego. W przypadku inwestycji wykraczających poza obszar gminy, decyzja w porozumieniu z zainteresowanymi wójtami, burmistrzami albo prezydentami miast. Podstawę</p>

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<p>stanowią przepisy oraz wytyczne europejskie i krajowe, na czele z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.</p>
6.	<p>Rozwój systemów komunikacji, infrastruktury społecznej i technicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury społecznej ukierunkowana na zapewnienie dostępu do podstawowych usług publicznych (ze szczególnym uwzględnieniem edukacji, kultury, ochrony zdrowia i pomocy społecznej oraz kultury fizycznej i sportu), sukcesywne podnoszenie ich standardu oraz na dostosowanie oferty w tym zakresie do zmieniających się uwarunkowań demograficznych i społecznych, współpraca w tym zakresie z podmiotami zewnętrznymi w granicach wyznaczanych przez przepisy prawa; • Oparcie systemu transportowego gminy o transport drogowy, rowerowy oraz pieszy, z modernizacją i rozbudową sieci prowadzoną równoległe z rozwojem przestrzennym, skutkującą m.in. wyposażaniem obszarów zabudowywanych w odpowiednią obsługę komunikacyjną oraz likwidację deficytów w miejscach tego wymagających. Działania te

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<p>będą sprowadzać się m.in. do rozwoju i modernizacji infrastruktury do obsługi podróżnych, zintegrowania różnych form transportu – samochód, rower, transport zbiorowy publiczny i prywatny itp. (np. dedykowane parkingi i punkty przesiadkowe) oraz rozbudowy sieci dróg dla rowerów, w szczególności wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych na obszarze jednostki;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań w kierunku poprawy systemu zaopatrzenia w wodę (utrzymanie, ograniczenie awaryjności i rozbudowa poszczególnych elementów sieci, unowocześnienie pomiaru, zarządzania i kontroli) oraz uporządkowania systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, z priorytetem skanalizowania obszarów zwartej zabudowy pozbawionych dostępu do sieci oraz stosowania rozwiązań alternatywnych (przydomowe oczyszczalnie, zbiorniki bezodpływowe) na obszarach, w których rozbudowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
7.	<p>Lokalizacja urządzeń produkcji energii o mocy zainstalowanej powyżej 500 kW</p>	<p>Dopuszcza się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW w lokalizacjach wskazanych w aktach planowania przestrzennego, pod warunkiem spełnienia dodatkowych wytycznych, wskazywanych w tych dokumentach.</p>
8.	<p>Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko</p>	<p>Zakaz lokalizacji inwestycji szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, a w szczególności wysypisk odpadów i wylewisk nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża; prowadzenia rurociągów transportujących substancje niebezpieczne i urządzeń do przeładunku i dystrybucji substancji ropopochodnych w granicach GZWP nr 409 „Niecka Miechowska” (północno-zachodnia część gminy).</p>
9.	<p>Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej</p>	<p>Zagospodarowanie terenów zgodnie z zapisami aktów planowania przestrzennego, przy uwzględnieniu następujących zasad nadrzędnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lasy na obszarze gminy Proszowice posiadają funkcję ochronną (zgodnie z podziałem funkcjonalnym lasów), co w dużej mierze definiuje sposób kształtowania tej przestrzeni,

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
		<p>w tym ograniczenie przeznaczania na cele nieleśne. Szczególny nacisk położony m.in. na przekształcanie drzewostanów do charakteru zgodnego z siedliskiem (różnogatunkowy skład, likwidacja monokultur iglastych) oraz utrzymywanie polan, mokradeł, łąk i zakrzewień;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sposób kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej definiuje przede wszystkim wysoka jakość bonitacyjna gleb. Z jakichkolwiek form zainwestowania wyłącza się obszary najcenniejsze pod tym względem, dokonywanie zalesień gruntów rolnych dopuszcza się jedynie w przypadku terenów silnie zagrożonych erozją. Jednocześnie za kluczowe wskazuje się utrzymanie zadrzewień śródpolnych oraz małych i okresowych zbiorników wodnych.
10.	<p>Zagospodarowanie przestrzenne obszarów zdegradowanych, obszarów rewitalizacji oraz obszarów</p>	<p>Uchwałą Nr XXXVIII/280/2017 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 8 maja 2017 r. przyjęty został Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Proszowice na lata 2016-2025. Na jego podstawie wyznaczono obszar rewitalizacji, podzielony na 9 podobszarów (jeden na terenie Proszowic, pozostałych osiem na terenach wiejskich gminy).</p>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Zakres tematyczny	Ustalenia i rekomendacje
	wymagających przekształceń	Zagospodarowanie przestrzenne zgodnie z założeniami GPR (w tym jego aktualizacją) oraz aktami prawnymi wyższego rzędu. Rekultywacja składowiska w Żębocinie (budowa farmy fotowoltaicznej).

Źródło: Opracowanie własne

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

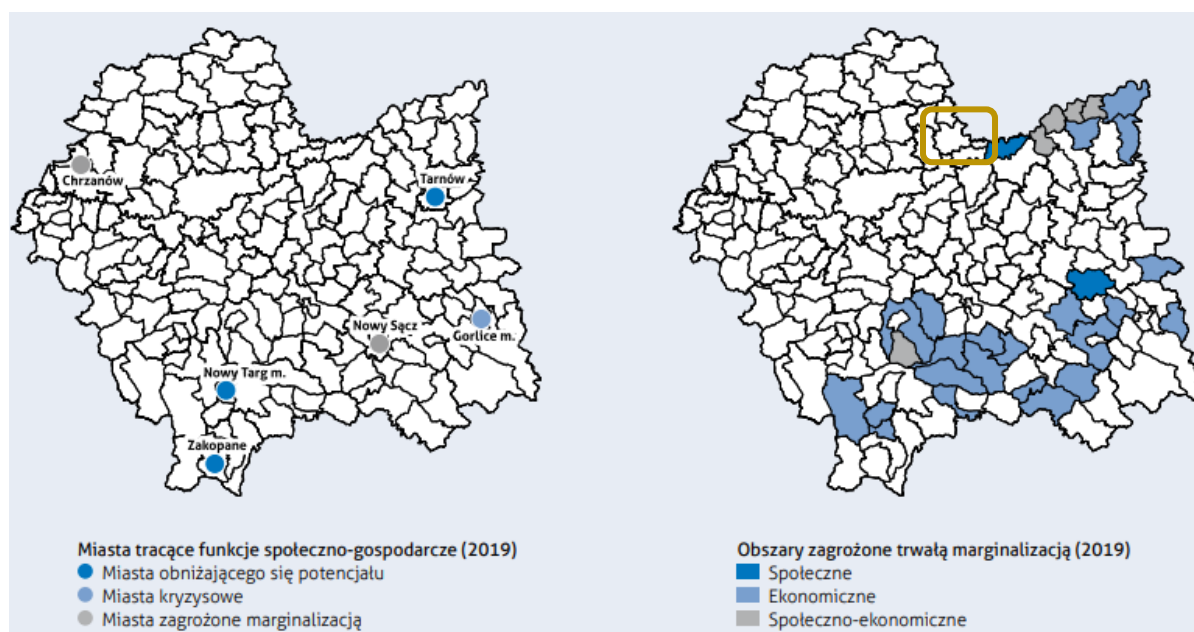
Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu oraz zachowania jego spójności wewnętrznej. Wdrażany zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny.

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Samorząd województwa małopolskiego wskazał w swojej strategii, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją), dodatkowy katalog OSI regionalnych. Ostatecznie w województwie małopolskim wyodrębniono **6 typów obszarów (w rozumieniu zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030)**: 3 typy obszarów problemowych (kategoria ta obejmuje zarówno OSI krajowe, jak i OSI regionalne), 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz 1 typ obszarów wzrostu. Wśród nich należy wymienić:

- **Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

6 miast wskazanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: **Tarnów, Nowy Sącz, Gorlice, Nowy Targ, Zakopane, Chrzanów**. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Samorząd wojewódzki zdecydował m.in. o specjalnych preferencjach i premiujących kryteriach wyboru projektów, które szczegółowo określa program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości.

Rysunek 24. Krajowe obszary strategicznej interwencji

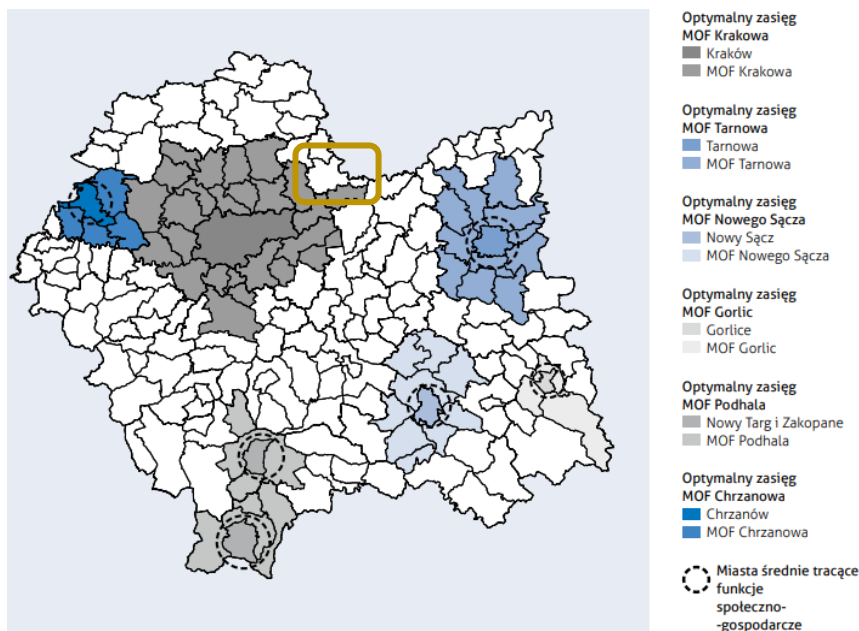
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

- **Miejskie obszary funkcjonalne (MOF)**

Za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych, uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich. W Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” wskazano proponowane optymalne zasięgi MOF w regionie: **MOF Krakowa³, MOF Tarnowa, MOF Nowego Sącza, MOF Gorlic, MOF Podhala (żaden z ich nie obejmuje gminy Proszowice)**. Województwo będzie wspierać współpracujące gminy. Jedną z form wsparcia jest możliwość realizacji instrumentu ZIT.

³ W lutym 2023 r., zgodnie z Uchwałą nr 307/23 Zarządu Województwa Małopolskiego, dokonano zmiany zasięgu terytorialnego MOF Krakowa wskazanego w strategii regionalnej w ten sposób, że finalnie obejmuje on swoim zasięgiem tylko obszar Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) Krakowa (miasto Kraków i gminy: Biskupice, Czernichów, Igołomia-Wawrzeńczyce, Kocmyrzów-Luborzyca, Liszki, Michałowice, Mogilany, Niepołomice, Skawina, Świątniki Górne, Wieliczka, Wielka Wieś, Zabierzów, Zielonki). Dla pozostałych gmin znajdujących się w bezpośrednim oddziaływaniu miasta Krakowa, które pierwotnie znajdowały się we wskazanym w strategii MOF Krakowa, a które nie weszły w skład zmienianego wspomnianą uchwałą MOF Krakowa, utworzono Inny Instrument Terytorialny „Otulina Podkrakowska” (IIT OPK; gminy: Kłaj, Krzeszowice, Jerzmanowice-Przegonia, Sułoszowa, Skąta, Iwanowice, Słomniki, Koniusza, Siepraw, Myślenice).

Rysunek 25. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF (rysunek nie uwzględnia zmiany zasięgu MOF Krakowa, dokonanej Uchwałą nr 307/23 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 28 lutego 2023 r.)

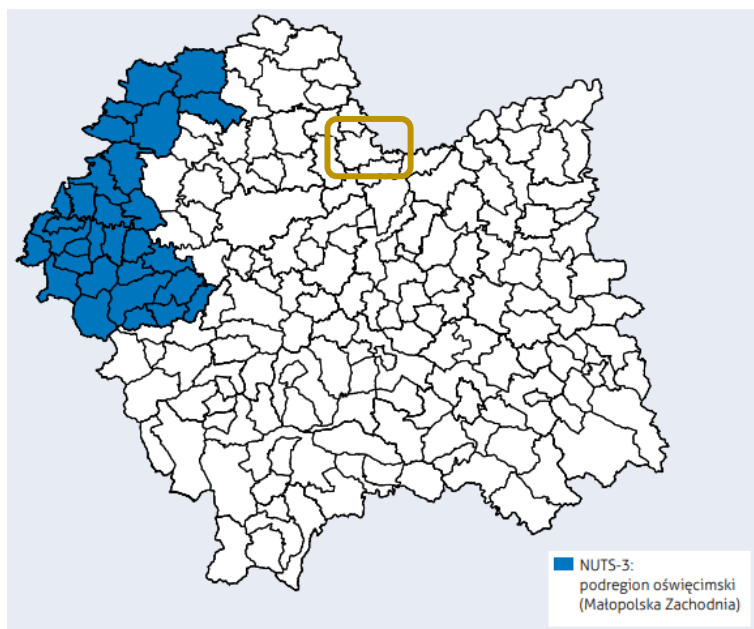
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

- **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia**

Kolejne OSI są konsekwencją wyzwań związanych z procesem transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. Transformacja będzie wymagać dedykowanych interwencji i wsparcia na rzecz tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami. W Małopolsce takim obszarem są **4 powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki (nie obejmują one gminy Proszowice)**, gdzie gospodarka oparta jest w znacznej mierze na dużych zakładach, w tym związanych z działalnością górniczą. Kopalnie węgla kamiennego funkcjonują w Brzeszczach i w Libiążu. Cały podregion oświęcimski pozostaje silnie związany także ze Śląskiem i jego gospodarką. Obszar

Małopolski Zachodniej uwzględniony jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund).

Rysunek 26. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia

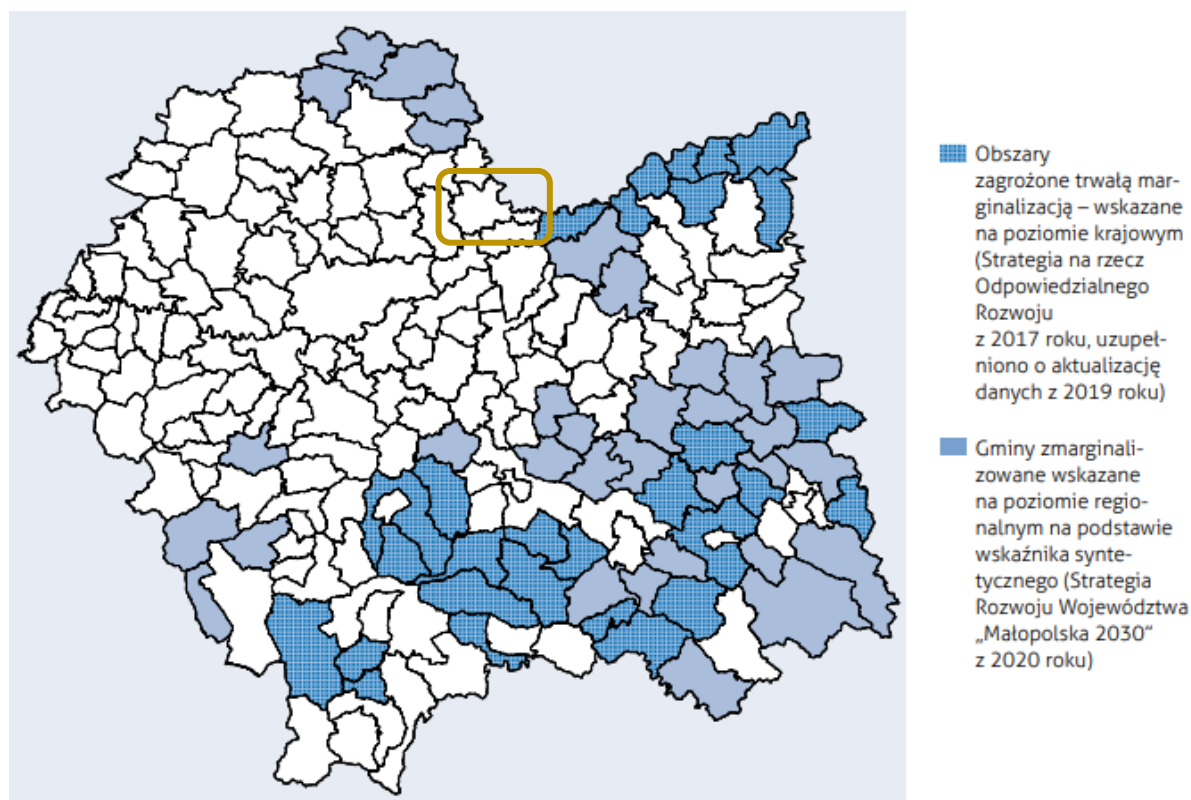

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

- **Gminy zmarginalizowane**

Gminy dotknięte problemami i barierami rozwojowymi zostały wyznaczone na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Ostatecznie, jako obszary zmarginalizowane w Małopolsce wskazano **gminy, zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części regionu oraz częściowo na północy województwa (nie dotyczy to gminy Proszowice)**. Do tych jednostek zostanie skierowane szczególne wsparcie w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Rysunek 27. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce

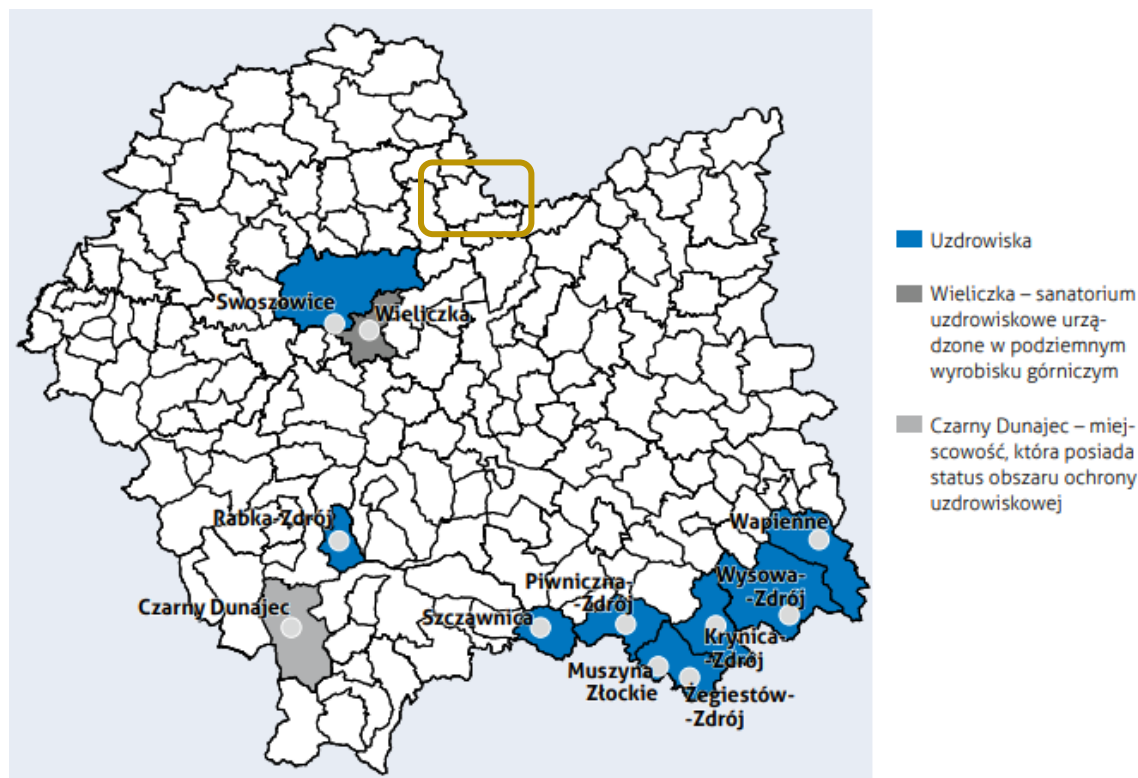
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

- **Miejscowości uzdrowiskowe**

Z uwagi na specyfikę województwa, za regionalne OSI uznano **miejscowości uzdrowiskowe**. Są to obszary o szczególnych walorach: przyrodniczych, krajobrazowych, klimatycznych, rekreacyjnych, turystycznych, zdrowotnych, o uznanej marce, tradycjach i bogatej historii, manifestującej się często w zabytkowej architekturze. Miejscowości te zlokalizowane są głównie na obszarach górskich, które są obszarami o utrudnionym dostępie komunikacyjnym i ograniczonych możliwościach rozwoju przemysłu. Z uwagi na istotne znaczenie rozwoju branży uzdrowiskowej oraz dużą koncentrację jednostek tego typu w Małopolsce, samorząd regionalny w kolejnych latach

utrzyma wsparcie dla obecnych, jak i przyszłych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej. **Do tej grupy nie zalicza się gmina Proszowice.**

Rysunek 28. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

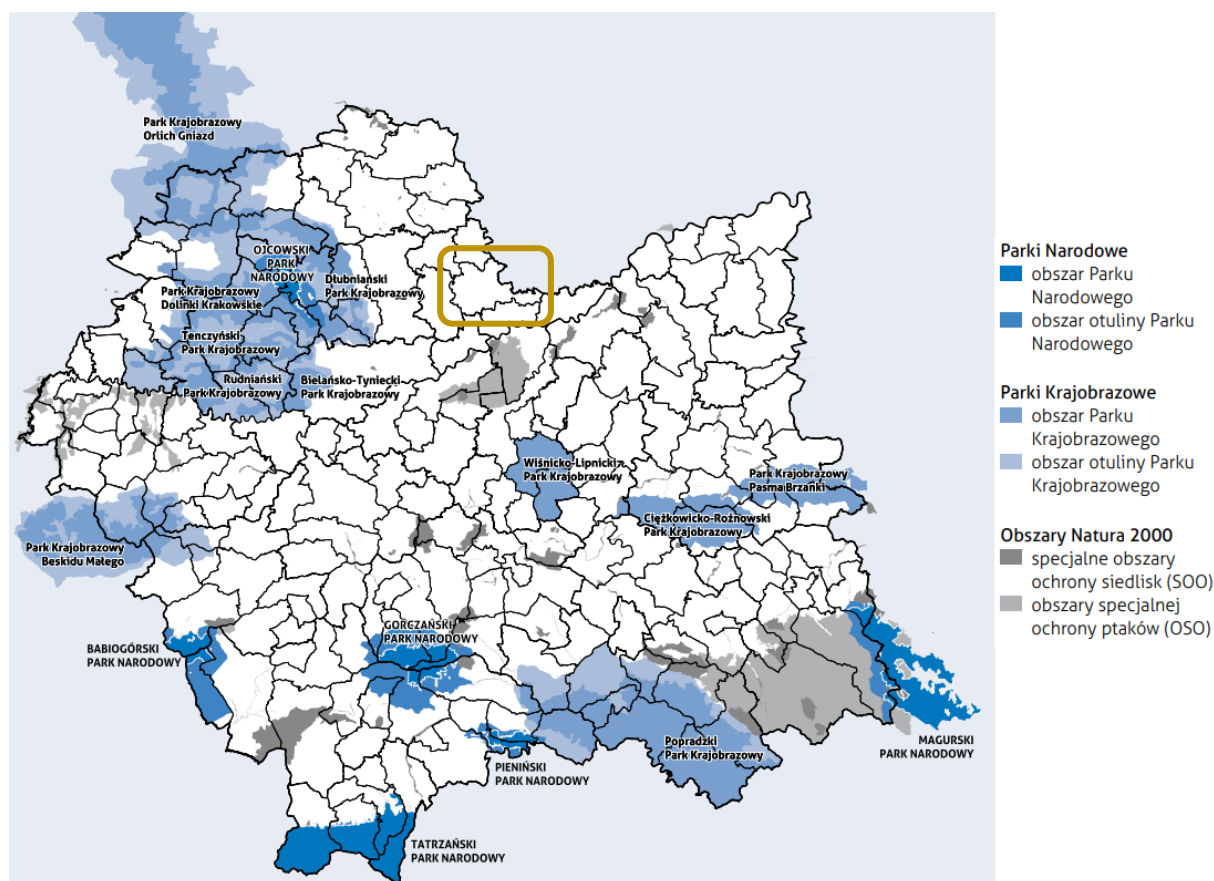
- **Obszary prawnie chronione**

Specjalnym wsparciem objęte zostaną objęte ponadto obszary **prawnie chronione, np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000**. Są to obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu regionu. Jednocześnie ich obecność na danym obszarze wprowadza pewne ograniczenia związane z użytkowaniem terenów i realizacją inwestycji. Stąd wsparcie dla terenów chronionych będzie związane nie tylko z kwestiami ochrony

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

środowiska, ale interwencja z poziomu województwa będzie również formą rekompensaty dla gmin, które dotykają bariery wywoływane przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto samorząd regionalny będzie wyróżniać **gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych**. Będą one mogły uzyskać preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu województwa oraz w ramach konkursów wspieranych z FEM 2021-2027. Na terenie gminy Proszowice nie występują takie obszary.

Rysunek 29. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r.

SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY PROSZOWICE DO 2030 ROKU Z CELAMI I KIERUNKAMI ROZWOJU ZAWARTYMI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ W INNYCH DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

1. **Rozporządzeniem ogólnym⁴**, które ustanawia wspólne przepisy dotyczące funduszy europejskich. Strategia Rozwoju Gminy Proszowice wpisuje się we wszystkie określone w tym dokumencie cele:
 - Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza (głównie w zakresie następujących celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.1. Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy i miasta Proszowice; 1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców);
 - Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (głównie w zakresie następujących celów operacyjnych strategii: 2.1. Rozwój

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian;

2.2. Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego systemu transportowego);

- Lepiej połączona Europa – mobilność i regionalne połączenia teleinformatyczne (głównie w zakresie wspomnianego celu operacyjnego 2.2.);
- Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych (głównie w zakresie następujących celów operacyjnych strategii: 3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i miasta Proszowice oraz jej mieszkańców; 3.2. Skuteczna profilaktyka i ochrona zdrowia oraz kompleksowa i perspektywiczna polityka społeczna; 4.1. Aktywizacja i partycypacja kulturalna mieszkańców oraz ochrona, zarządzanie i promocja dziedzictwa lokalnego);
- Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych (zgodność zachodzi we wszystkich aspektach, a najbardziej widoczna jest poprzez cel operacyjny 5.2. Rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej);

2. **Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020**

(z perspektywą do 2030 r.), będącą obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej, który wdraża nowy model rozwoju – rozwój odpowiedzialny oraz społecznie i terytorialnie zrównoważony. Strategia

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Rozwoju Gminy Proszowice wpisuje się we wszystkie określone w tym dokumencie cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I – Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.1. i 1.2.);
- Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (dotyczy to wszystkich celów operacyjnych niniejszej strategii);
- Cel szczegółowy III – Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (dotyczy to głównie celu operacyjnego 5.1. Doskonalenie jakości administracji i zarządzania oraz strategicznej polityki rozwoju lokalnego, określonego w niniejszej strategii);

3. Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, gdzie odzwierciedlenie znajdują postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony. Strategia Rozwoju Gminy Proszowice wpisuje się w następujące określone w tym dokumencie cele:

- Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym, w tym cele:
 - 1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych (dotyczy to głównie celu operacyjnego 2.3. Rozwój polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność gminy i miasta Proszowice oraz rozwój lokalny, określonego w niniejszej strategii);

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- 1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów (dotyczy to wszystkich celów operacyjnych niniejszej strategii);
- Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych, w tym cele:
 - 2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.2., 3.1., 3.2., 4.1., 5.2.)
 - 2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 1.1. i 1.2.);
 - 2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach (dotyczy to głównie wspomnianych celów: 1.1. i 1.2.);
- Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie, w tym cele:
 - 3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem (dotyczy to głównie wspomnianego już celu operacyjnego 5.1. niniejszej strategii);
 - 3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym (dotyczy to głównie wspomnianego już celu operacyjnego 5.2.);
 - 3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych niniejszej strategii: 3.1., 3.2. i 5.2.);

4. **Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030**, która wyznacza cele polityki państwa w zakresie budowania kapitału społecznego w perspektywie do 2030 r., przez co stanowi rozwinięcie zagadnień nakreślonych w ramach jednego z tzw. obszarów wpływających na osiągnięcie celów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jakim jest „Kapitał ludzki i społeczny”. Strategia Rozwoju Gminy Proszowice wpisuje się w określone w tym dokumencie cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy 1. Zwiększenie zaangażowania obywateli w życie publiczne (dotyczy to głównie wspomnianego już celu operacyjnego 5.2. niniejszej strategii);
- Cel szczegółowy 2. Wzmacnianie roli kultury w budowaniu tożsamości i postaw obywatelskich (dotyczy to głównie wspomnianego już celu operacyjnego 4.1. niniejszej strategii);

5. **Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030**, stanowiącą odpowiedź na wyzwania, jakie stoją przed Polską, w zakresie lepszego wykorzystania potencjału ludzkiego i zapewnienia spójności społecznej (kwestie zatrudnienia i polityki społecznej, zapewnienia odpowiednich warunków mieszkaniowych, edukacyjne i szeroko rozumianej ochrony zdrowia). Strategia Rozwoju Gminy Proszowice wpisuje się we wszystkie określone w tym dokumencie cele:

- Cel szczegółowy 1: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli, w tym cyfrowych (dotyczy to głównie wspomnianych już celów operacyjnych: 1.2., 3.1., 5.1. niniejszej strategii);

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Cel szczegółowy 2: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej (głównie w zakresie wspomnianego celu operacyjnego 3.2.),
- Cel szczegółowy 3: Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy (podobnie 1.2., 3.1.);
- Cel szczegółowy 4: Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne (dotyczy to celu 3.2.);

6. **Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku**, której celem jest zwiększenie dostępności transportowej kraju oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego. Realizacja tego celu wiąże się z wdrażaniem sześciu kierunków interwencji właściwych dla każdej z gałęzi transportu (1. budowa zintegrowanej, wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce; 2. poprawa sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym; 3. zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności; 4. poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów; 5. ograniczanie negatywnego wpływu transportu na środowisko; 6. poprawa efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe). Strategia Rozwoju Gminy Proszowice realizuje te założenia, głównie poprzez wspomniany już wcześniej cel operacyjny 2.2. Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego systemu transportowego;

7. **Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**, której celem głównym jest rozwój gospodarczy wsi umożliwiający trwały wzrost dochodów jej mieszkańców przy minimalizacji rozwarstwienia

ekonomicznego, społecznego i terytorialnego oraz poprawie stanu środowiska naturalnego. Będzie się to odbywało przez działania w ramach 3 celów szczegółowych (I. Zwiększenie opłacalności produkcji rolnej i rybackiej; II. Poprawa jakości życia, infrastruktury i stanu środowiska; III. Rozwój przedsiębiorczości, pozarolniczych miejsc pracy i aktywnego społeczeństwa). Strategia Rozwoju Gminy Proszowice realizuje te założenia, głównie poprzez wspomniany już wcześniej cel operacyjny 1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców;

8. **Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**, której rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Realizowane to będzie poprzez szczegółowe cele środowiskowe (I: Środowisko i zdrowie. Poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; II: Środowisko i gospodarka. Zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; III: Środowisko i klimat. Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych), wspierane przez cele horyzontalne (Środowisko i edukacja. Rozwijanie kompetencji ekologicznych społeczeństwa; Środowisko i administracja. Poprawa efektywności funkcjonowania instrumentów ochrony środowiska). Strategia Rozwoju Gminy Proszowice realizuje te założenia, głównie poprzez wspomniany już wcześniej cel operacyjny 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian (a także cel 5.1., gdzie przewidziano m.in. działania w zakresie przeciwdziałanie katastrofom i

klęskom żywiołowym oraz innym zagrożeniom oraz minimalizowanie ich skutków);

9. Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, która kładzie nacisk na zrównoważony rozwój Małopolski w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym, stawiając w centrum polityki regionalnej rodzinę. Strategia Rozwoju Gminy Proszowice wpisuje się we wszystkie cele określone w tym dokumencie:

- Cel szczegółowy 1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: Małopolskie rodziny (głównie w zakresie celów operacyjnych: 3.1., 3.2. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Opieka zdrowotna (podobnie cele: 3.1., 3.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bezpieczeństwo (głównie dotyczy to celu operacyjnego 5.1.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 4: Sport i rekreacja (głównie w zakresie celu operacyjnego 4.2. Rozwój, integracja i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, kreującej rozwój i wzmacniającej atrakcyjność gminy, określonego w niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 5: Kultura i dziedzictwo (głównie dotyczy to celu operacyjnego 4.1.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 6: Edukacja (głównie dotyczy to celu operacyjnego 3.1.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 7: Rynek pracy (cele 3.1., 3.2.);

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Cel szczegółowy 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: Innowacyjność (głównie w zakresie wspomnianych już celów operacyjnych: 1.1., 1.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Konkurencyjność i przedsiębiorczość (1.1., 1.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Turystyka (głównie w zakresie celów 4.1., 4.2. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 4: Transport (cel 2.2.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 5: Cyfrowa Małopolska (dotyczy to głównie celów operacyjnych 1.1., 5.1.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 6: Gospodarka o obiegu zamkniętym (spójność dotyczy głównie celu 2.1. niniejszej strategii);
- Cel szczegółowy 3. Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1 Ograniczanie zmian klimatycznych (dotyczy to głównie celów operacyjnych: 2.1., 2.2., 4.2. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Gospodarowanie wodą (cele 1.2., 2.1., 5.1. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bioróżnorodność i krajobraz (cel 2.1.);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 4: Edukacja ekologiczna (podobnie cel 2.1.);

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Cel szczegółowy 4. System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: System zarządzania strategicznego rozwojem (dotyczy to głównie celu operacyjnego 5.1. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Współpraca i partnerstwo (dotyczy to głównie celu operacyjnego 5.2. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Promocja Małopolski (podobnie głównie 5.1., a także 1.1., 4.1., 4.2.);
- Cel szczegółowy 5. Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach, w tym kierunki:
 - Główny kierunek polityki rozwoju 1: Ład przestrzenny (głównie w zakresie celu operacyjnego 2.3. niniejszej strategii);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 2: Wsparcie miast (dotyczy wszystkich celów);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 3: Rozwój obszarów wiejskich (podobnie dotyczy wszystkich celów);
 - Główny kierunek polityki rozwoju 4: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność (wszystkie cele).

Porównanie celów określonych Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku z celami polityki europejskiej potwierdza, że zaplanowana polityka rozwoju gminy wpisuje się w założenia określone na szczeblu unijnym. Dotyczy to przede wszystkim wspólnych priorytetów w zakresie doskonalenia dostępności i jakości usług publicznych oraz aktywizacji i włączenia społecznego, ale również wszelkich inicjatyw wynikających z założeń

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

zrównoważonego rozwoju. Ich zgodność z celami strategicznymi Unii Europejskiej wpłynie na możliwości współpracy oraz pozyskiwania źródeł finansowania dla przewidzianych w strategii kierunków i pakietów działań. Podobna spójność występuje w odniesieniu do dokumentów na poziomie krajowym i regionalnym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku pozostają w zbieżności priorytetami i celami przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych, a także określonymi regionalnie w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. Uprawdopodobnia to współpracę i wsparcie, w tym również finansowe, oraz wystąpienie efektu synergii.

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY PROSZOWICE DO 2030 ROKU

SYSTEM WDRAŻANIA

Organizacja i podmioty zaangażowane w realizację strategii

Strategia jest dokumentem o perspektywie długofalowej, określającym kierunki rozwoju gminy, a jednocześnie proponującym systemy wdrożeniowe, zarządcze i oceniające efekty podejmowanych interwencji wraz z odpowiednią reakcją na nie.

Podejście partycypacyjne zastosowane na etapie konstruowania strategii znalazło odzwierciedlenie również w ramach samego dokumentu, który promuje współpracę pomiędzy administracją, sektorem gospodarczym, organizacjami pozarządowymi i inicjatywami obywatelskimi, a także innymi interesariuszami. Wynika to z założenia, że na zakres interwencji strategii składają się również zadania wykraczające poza sferę formalnych kompetencji samorządu gminnego, a mające zasadnicze znaczenie dla procesów rozwoju lokalnego oraz realizacji potrzeb, oczekiwań i aspiracji mieszkańców. Aktywność samorządu gminnego, a jednocześnie tworzenie różnych partnerstw na etapie wdrażania zapisów strategii, będzie miało kluczowe znaczenie dla powodzenia określonych w niej idei, w tym będzie stanowić argument w procesie pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację działań i projektów w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej.

Zgodnie z powyższym, instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, jak również monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku tworzą:

- Burmistrz Gminy i Miasta Proszowice,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Rada Miejska w Proszowicach,
- osoba lub zespół zarządzający wdrażaniem strategii w strukturach Urzędu Gminy i Miasta Proszowice,
- pozostałe komórki Urzędu Gminy i Miasta Proszowice, jednostki organizacyjne i spółki gminne,
- zewnętrzni wykonawcy i partnerzy realizacyjni określani dla poszczególnych kierunków działań.

Kluczową rolę odgrywać będzie przywództwo polityczne i organizacyjne Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice, rozumiane jako strategiczna rola organu wykonawczego samorządu gminnego w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów strategicznych.

Rada Miejska w Proszowicach, jako organ uchwałodawczy, pozostaje odpowiedzialna za uchwalenie strategii, wsparcie merytoryczne w zakresie jej realizacji (osiąganie założonych celów strategicznych i operacyjnych) oraz ewaluacji, a także podejmowanie decyzji strategicznych, jak np. aktualizacja dokumentu.

Wdrażanie strategii, zawierającej różnorodnie tematycznie kierunki działań, wymaga ścisłej koordynacji i współpracy pomiędzy zainteresowanymi stronami. Stąd proces ten będzie zarządzany przez wyznaczoną do tego przez Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice osobę lub zespół w strukturach Urzędu Gminy i Miasta Proszowice. Do zadań podmiotu zarządzającego wdrażaniem strategii należy w szczególności:

- realizacja przypisanych mu działań,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- koordynacja współpracy (wewnętrznej i zewnętrznej) oraz pozyskiwanie nowych partnerów do realizacji działań zapisanych w strategii,
- monitorowanie i ewaluacja procesu realizacji działań określonych w strategii, przygotowywanie sprawozdań,
- kreowanie i przyjmowanie propozycji nowych działań od partnerów realizacyjnych i odbiorców strategii, koordynacja procesu jej aktualizacji,
- poszukiwanie wraz z innymi zaangażowanymi podmiotami pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji działań,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

Jednocześnie poszczególne komórki Urzędu Gminy i Miasta Proszowice, jednostki organizacyjne i spółki gminne odpowiadają za realizację przypisanych im zadań oraz biorą udział w procedurze monitoringu, oceny i aktualizacji strategii.

System wdrażania uwzględnia ponadto procesy współpracy z zewnętrznymi partnerami, którzy wdrażają zbieżne ze swoimi celami funkcjonowania oraz zakresem kompetencyjnym kierunki działań lub wspierają je (m.in. administracja rządowa, inne jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, biznes, organizacje pozarządowe, mieszkańcy, partnerzy zagraniczni).

Odpowiedzialność za poszczególne kierunki działań została określona w ramach planu operacyjnego strategii w kolumnie „Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie gminy”. Może ona zostać dookreślona przez Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice, np. w formie zarządzenia.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

Działania określone w Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku będą realizowane w różnych okresach czasowych: od akcji i projektów jednorazowych, poprzez działania realizowane przez kilka tygodni, miesięcy, rok, kilka lat, aż do zadań ciągłych.

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty realizacyjne, wśród których można wymienić:

- uchwały budżetowe Rady Miejskiej w Proszowicach i wieloletnią prognozę finansową gminy, określające krótko i długookresowe priorytety finansowe jednostki,
- inne merytoryczne uchwały Rady Miejskiej w Proszowicach i zarządzenia Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice w obszarach oddziaływania strategii,
- gminne plany i programy branżowe (określone w szczególności w podrozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych),
- akty przestrzenne, uszczegóławiające założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne, mieszczące się w katalogu działań przewidzianych strategią, w szczególności realizowane przy wykorzystaniu funduszy krajowych i europejskich,
- różne umowy, kontrakty i porozumienia pomiędzy gminą a innymi samorządami, administracją rządową, partnerami społecznymi i gospodarczymi,

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- zespoły zadaniowe i projektowe, ciała o charakterze opiniotawczo-doradczym, powoływane w celu usprawnienia procesu wdrażania strategii,
- działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne i konsultacyjne, stanowiące o poparciu społecznym i jakości podejmowanych interwencji (wykorzystanie strony internetowej gminy, aktywność w mediach społecznościowych, współpraca z mediami, aktywizacja i partycypacja społeczna, konsultacje społeczne itp.).

Poziom społeczny

Ważnym poziomem wdrażania strategii jest ponadto poziom społeczny, który dotyczy upowszechniania i promocji zapisów Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku wśród społeczności lokalnej, a także pozyskiwania wsparcia dla realizacji zdefiniowanych w niej kierunków działań. W tym celu proponuje się opracowanie krótkiego materiału informacyjno-promocyjnego, przybliżającego treść strategii, oraz jego szeroką dystrybucję - razem z finalną, pełną wersją dokumentu strategii lub wyłącznie, wśród wszystkich obecnych i potencjalnych partnerów gminy, zarówno lokalnych, jak i zewnętrznych.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze względem strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy gminne, które pozwolą skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Opisują one w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób bardziej specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej, uszczegóławiają priorytety oraz sposób postępowania w ramach konkretnych obszarów. W ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku, dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania gminy, w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze strategią. Zgodnie z tym, podzielono je na kilka zasadniczych grup:

1. dokumenty aktualne, kierunkowo zgodne z założeniami strategii, m.in.:
 - Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Proszowice na lata 2021-2025 oraz zasady wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Proszowice, przyjęte Uchwałą nr XXX/247/2021 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 19 stycznia 2021 r.;
 - Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Proszowice wraz z określeniem granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2019 r., przyjęty Uchwałą nr VI/62/82019 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 25 kwietnia 2019 r. (nie wyklucza to potrzeby stałego monitorowania sieci oraz dostosowywania jej do obecnych i przyszłych potrzeb oraz zmian przestrzenno-urbanizacyjnych i demograficznych, z uwzględnieniem możliwości organizacyjno-finansowych gminy);

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Proszowice do roku 2025, przyjęta Uchwałą nr LI/391/2022 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 5 września 2022 r.;
 - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2023-2025, przyjęty Uchwałą nr LVIII/439/2023 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 19 stycznia 2023 r.;
 - Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, przyjęty Uchwałą nr LIV/351/2022 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 28 lutego 2022 r.;
 - Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy i Miasta Proszowice wraz ze szczegółową inwentaryzacją, przyjęty Uchwałą nr XXV/210/2020 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 27 października 2020 r. (program warto przeglądać i aktualizować w kontekście pojawiających się zewnętrznych możliwości finansowania);
 - Strategii elektromobilności Gminy Proszowice na lata 2019-2035, przyjęta Uchwałą nr XXIII/200/2020 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 25 sierpnia 2020 r.;
2. dokumenty wymagające aktualizacji, przy zachowaniu spójności ze strategią, m.in.:
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Proszowice, ostatnio zmienione Uchwałą nr XXXIV/286/2021 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 17 czerwca 2021 r. (według nowelizacji ustawy o planowaniu

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

i zagospodarowaniu przestrzennym, studium ma zostać zastąpione planem ogólnym gminy do dnia 31 grudnia 2025 r.);

- Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Proszowice, przyjęte Uchwałą nr XXVII/196/2013 Rady Miejskiej W Proszowicach z dnia 21 lutego 2013 r. (zgodnie z Ustawą z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, projekt założeń aktualizuje się co najmniej raz na 3 lata; gmina posiada projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe na lata 2019-2034, jednak wymaga on weryfikacji, aktualizacji i docelowo przyjęcia uchwałą);
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2021-2025, przyjęty Uchwałą nr XXVII/227/2020 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 11 grudnia 2020 r. (aktualizacja ze względu na nowelizację ustawy antyprzemocowej, m.in. pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową, nastąpiło rozszerzenie form przemocy domowej o przemoc ekonomiczną i cyberprzemoc, a także rozszerzenie zakresu podmiotowego m.in. o byłych małżonków lub byłych partnerów, niezależnie od wspólnego zamieszkania);
- Program współpracy Gminy Proszowice w 2023 roku z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przyjęty Uchwałą nr LVII/430/2022 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 29 grudnia 2022 r. (dokument przyjmowany corocznie, możliwość opracowania i przyjęcia programu wieloletniego);

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego (dokument z 2009 r., aktualizacja m.in. z wykorzystaniem doświadczenia kadr zarządzających gminą w czasie pandemii COVID-19, a także uwzględniająca wojnę w Ukrainie oraz związany z tym kryzys migracyjny);
 - Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy i Miasta Proszowice, przyjęta Uchwałą nr LVIII/435/2023 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 19 stycznia 2023 r., z późniejszymi zmianami (aktualizacja zgodnie z potrzebami; uwzględnienie inwestycji kluczowych określonych w strategii);
 - Gminny Program Rewitalizacji na lata 2016-2025 dla Gminy Proszowice, ostatnio zmieniony Uchwałą nr XLII/299/2017 Rady Miejskiej w Proszowicach z dnia 18 lipca 2017 r. (aktualizacja i wydłużenie okresu obowiązywania programu – Proszowice mają szansę, jako jedno z 18 uprawnionych miast w Małopolsce, uzyskać wsparcie finansowe dla przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach programu regionalnego);
3. dokumenty wymagające opracowania, przy zachowaniu spójności ze strategią, m.in.:
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – plany obejmują tylko 7,4% powierzchni gminy (obszar miasta Proszowice);
 - Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych - zgodnie z Ustawą z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych opracowuje

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne; przez to przedsiębiorstwo rozumie się przedsiębiorcę, jeżeli prowadzi działalność gospodarczą w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków, oraz gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, prowadzące tego rodzaju działalność;

- Gminny program ochrony środowiska - zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, burmistrz, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając m.in. cele zawarte w strategii; projekt programu podlega zaopiniowaniu przez zarząd powiatu; konieczne jest zapewnienie możliwości udziału mieszkańców w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie dokumentu; program uchwała rada, a burmistrz sporządza co 2 lata raport z jego wykonania, który przedstawia radzie;
- Gminny program opieki nad zabytkami – zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, burmistrz jest odpowiedzialny za opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami; program sporządza się na okres 4 lat; program przyjmuje rada, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych - zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej;

4. dokumenty możliwe do opracowania, m.in.:

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Plan Gospodarki Niskoemisyjnej - obowiązku stworzenia planu nie wymuszają ustawy, jednak jest on ważny w kontekście pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. na działania w zakresie termomodernizacji budynków, wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, wdrażania OZE, rozwoju transportu publicznego i ścieżek rowerowych (gmina opracowywała taki plan na lata 2015-2020);
- Plany odnowy miejscowości – plany mogą uszczegółowić zapisy strategii, tworząc przestrzeń do realizacji wielu działań lokalnych, w tym przy zaangażowaniu mieszkańców, a jednocześnie stać się instrumentami pozyskiwania środków na dedykowane przedsięwzięcia.

MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami. Zgodnie z tym założeniem, sprawozdawczość z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku będzie prowadzona systematycznie w układzie rocznym. Będzie zintegrowana z nałożonym na gminy, zgodnie z dyspozycją art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obowiązkiem przygotowywania i publikacji corocznego raportu o stanie gminy, który obejmuje podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego. Realizatorzy poszczególnych działań określonych w strategii będą w określonym terminie składali sprawozdania częściowe na wystandardyzowanym wzorze formularza do podmiotu zarządzającego wdrażaniem strategii, opisując przebieg realizacji zaplanowanych działań w zakończonym roku kalendarzowym oraz osiągnięte efekty, w szczególności w wymiarze wskaźnikowym. Na tej podstawie podmiot ten będzie opracowywał zbiorcze podsumowanie. Burmistrz Gminy i Miasta Proszowice zatwierdza je i przekazuje Radzie Miejskiej w Proszowicach w określonym terminie. Raport będzie stanowił podstawę oceny i sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania strategii. Opisana ramowa procedura może także zostać uszczegółowiona przez Burmistrza Gminy i Miasta Proszowice, np. w formie zarządzenia.

Sprawozdawczość powinna uwzględniać kierunki działań określone w planie operacyjnym strategii, a także przypisane im wskaźniki, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

wartości bazowe i docelowe. Zostały one określone w oparciu o dostępne dane historyczne oraz na podstawie założonych efektów działań. Należy pamiętać, że wpływ na ich osiągnięcie będzie miał szereg czynników wewnętrznych i zewnętrznych, niemożliwych do określenia w momencie tworzenia strategii. Mogą one być poszerzane, zamieniane lub aktualizowane, zgodnie z potrzebami.

Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy i miasta Proszowice.	Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy	Powierzchnia działek o przeznaczeniu gospodarczym na terenie gminy	Plan zagospodarowania przestrzennego	50,89 ha 2023 r.	120 ha 2030 r.
	Utrzymanie i pozyskanie inwestorów, zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych gminy	Dochody gminy z tytułu podatku CIT i/lub podatku od nieruchomości	UGIM	CIT 14 630 186 (2022 r.) Podatek 6 088 796 (2022 r.)	CIT 13 000 000 (2030 r.) Podatek 7 700 000 (2030 r.)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców.	Poprawa warunków dla rozwoju rolnictwa i branż powiązanych na terenie gminy	Odsetek zmodernizowanych dróg dojazdowych do gruntów rolnych	UGiM	3,17 % 2023 r.	3,5 % 2030 r.
	Poprawa struktury obszarowej gospodarstw rolnych	Średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym	UGiM Karty podatników podatku rolnego	2,28 ha 2023 r.	2 ha 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.	Poprawa dostępności i jakości usług wodno-kanalizacyjnych	Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji / wodociągu	UGiM Wodociągi Proszowickie	41,4 % / 98,5% 2022 r.	48,4 % / 99,2% 2030 r.
	Wzrost poziomu i jakości selektywnej zbiórki odpadów	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	UGiM	38,9% 2022 r.	47,62% 2030 r.
2.2. Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego	Poprawa dostępności i integracji komunikacyjnej gminy	Długość nowych i/lub zmodernizowanych dróg i/lub mostów i/lub ciągów pieszych i/lub	UGiM	Zmodernizowane mosty	Zmodernizowane mosty

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
systemu transportowego.		pieszo-rowerowych na terenie gminy		8% 2022 r.	25% 2030 r.
	Poprawa dostępności i jakości usług transportowych	Liczba połączeń (linii) obejmujących gminę	UGiM	8 2023 r.	10 2030 r.
2.3. Rozwój polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność gminy i miasta	Uporządkowanie lokalnej polityki przestrzennej i krajobrazowej	Powierzchnia gminy objęta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Plan zagospodarowania przestrzennego	7,4% 2022 r.	100% 2030 r.
	Niwelacja problemów społecznych oraz wzrost atrakcyjności, estetyki,	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz	UGiM	6/15345 2023 r.	10/15000 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
Proszowice oraz rozwój lokalny.	dostępności i funkcjonalności przestrzeni, podwyższenie standardu budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach rewitalizowanych	liczba mieszkańców, którzy z nich skorzystali			
3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu	Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Wyniki z egzaminu ósmoklasisty (j. polski / matematyka / j. angielski)	Centrum Obsługi Oświaty w Proszowicach	68,76% / 53,60% / 65,15% 2023 r.	75% / 65% / 73% 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
przewagi konkurencyjnej gminy i miasta Proszowice oraz jej mieszkańców.	Poprawa efektywności organizacyjnej i finansowej sieci oświatowej w gminie	Udział wydatków na oświatę w wydatkach ogółem budżetu lokalnego	Centrum Obsługi Oświaty w Proszowicach	24,4% 2022 r.	25% 2030 r.
3.2. Skuteczna profilaktyka i ochrona zdrowia oraz kompleksowa i perspektywiczna polityka społeczna.	Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia osób / rodzin	Liczba osób / rodzin korzystających z pomocy społecznej	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Proszowicach	627414 / 31724 2022 r.	715/361 2030 r.
	Poprawa dostępności i jakości systemu wsparcia dla osób starszych	Liczba osób/rodzin korzystających z usług opiekuńczych i/lub	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy	41/34 2022 r.	46/38 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
	i z niepełnosprawnościami , a także ich rodzin i opiekunów	specjalistycznych usług opiekuńczych	Społecznej w Proszowicach		
4.1. Aktywizacja i partycypacja kulturalna mieszkańców oraz ochrona, zarządzanie i promocja dziedzictwa lokalnego.	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty CKiW	Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie CKiW w ciągu roku oraz liczba ich uczestników	Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach	18/400 2023 r. data	23/480 <u>2030 r.</u> data
	Poszerzenie i uatrakcyjnienie oferty wydarzeń	Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników	Centrum Kultury i Wypoczynku w Proszowicach	58/11000 2023 r. data	78/13000 <u>2030 r.</u> data
	Ochrona krajobrazu historyczno-kulturowego gminy	Liczba obiektów zabytkowych, które poddane	UGiM	9 2023 r.	1659 2030 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
		zostały/ zostana pracom konserwatorskim, restauratorskim itp. z ramienia gminny			
4.2. Rozwój, integracja i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, kreującej rozwój i wzmacniającej	Poprawa dostępności i jakości infrastruktury rowerowej	Długość dróg dla rowerów na terenie gminy	UGiM	15,900 km 2023 r. data	221 km data 2030 r.
	Rozwój i profesjonalizacja klubów i organizacji sportowych oraz całego środowiska sportowego	Liczba klubów sportowych i ich członków	Kluby sportowe	5/471 2023 r. data	65 /790 2030 r. data

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
atrakcyjność gminy.					
5.1. Doskonalenie jakości administracji i zarządzania oraz strategicznej polityki rozwoju lokalnego.	Wzrost poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych pracowników samorządowych	Średnia liczba szkoleń na pracownika urzędu w skali roku	UGiM	1,38 2023 r.	1,5 2030 r.
	Wzrost dostępności, liczby, różnorodności i jakości e-usług	Liczba dostępnych e-usług	UGiM	9 2023 r.	12 2030 r.
	Wzmocnienie potencjału i poprawa zdolności operacyjnych służb	Średni wiek samochodów głównych	UGiM	20,75 lat	17 5 lat

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
	odpowiedzialnych za bezpieczeństwo	użytkowanych przez jednostki OSP			
5.2. Rozwój procesów współpracy oraz wzrost aktywności i partycypacji społecznej.	Rozwój procesów współpracy międzysektorowej	Liczba zadań publicznych gminy realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość	UGiM	1	3
	Rozwój procesów współpracy lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej	Liczba branżowych forów samorządowych, do których należą pracownicy gminni, oraz ich łączna liczba	UGiM	13/13	13/13

Źródło: opracowanie przez UGiM Proszowice

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Ponadto, rekomenduje się, aby w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku oraz po jej zakończeniu przeprowadzić badanie ewaluacyjne, w celu uzyskania praktycznych wniosków, które posłużą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji strategicznej. Jej zasadniczym celem ma być podniesienie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Ewaluacja może zostać zrealizowana w formie spotkania władz samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych, przy ewentualnym wsparciu niezależnych ekspertów zewnętrznych, jak miało to miejsce na etapie opracowania dokumentu.

RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY PROSZOWICE DO 2030 ROKU

RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe wskazują wysokość środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Uzależnione są m.in. od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych (w tym unijnych) środków na rozwój, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez gminę zadań, jej zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, a także kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych, przede wszystkim w perspektywie długofalowej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane podczas opracowywania innych podobnych tematycznie dokumentów, projektów czy studiów wykonalności, a także wynikające z realizacji działań w ostatnich latach, w tym określonych w dotychczasowej strategii. Ważnym punktem odniesienia były, dostępne na moment tworzenia ram finansowych, informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania.

Finansowanie działań rozwojowych będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które gmina może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu lokalnego będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych źródeł krajowych i międzynarodowych.

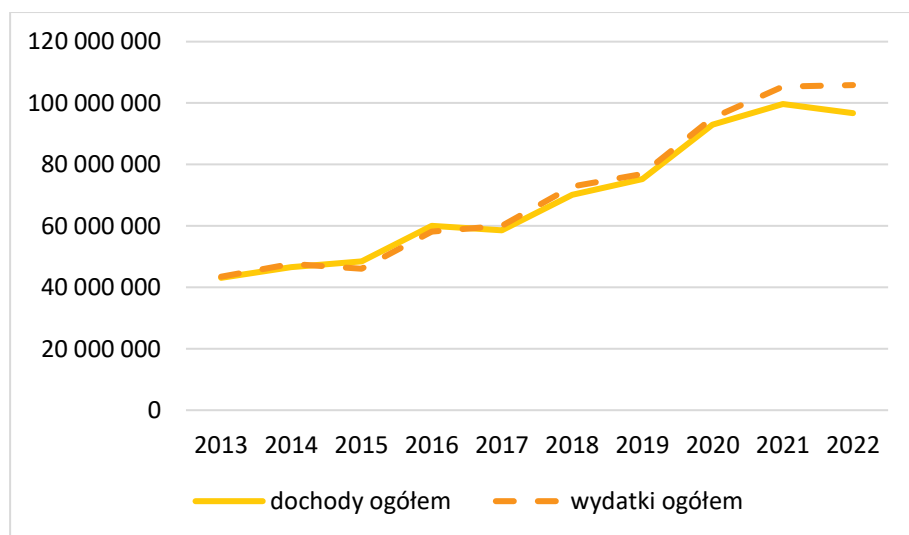
Analizując zdolność gminy do realizacji zadań wynikających z zapisów strategii, należy odnieść się do danych historycznych przedstawiających stan finansów lokalnych, a także dokonać próby określenia potencjału inwestycyjnego gminy

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

w perspektywie objętej strategią, opierając się przy tym na danych prognostycznych.

W analizowanym okresie 2013-2022 dochody i wydatki budżetu gminy rosły, zwiększając się z 43,1 mln zł do 96,7 mln zł w przypadku dochodów i z 43,5 mln zł do 106 mln zł w przypadku wydatków. W latach 2013-2020 samorząd utrzymywał równowagę budżetową, która została zaburzona po przyjsciu pandemii COVID-19 w 2020 roku. W latach 2021-2022 gmina dwukrotnie osiągnęła deficyt na poziomie -5,7 oraz -9,1 mln zł.

Wykres 13. Poziom dochodów i wydatków gminy Proszowice w latach 2013-2022

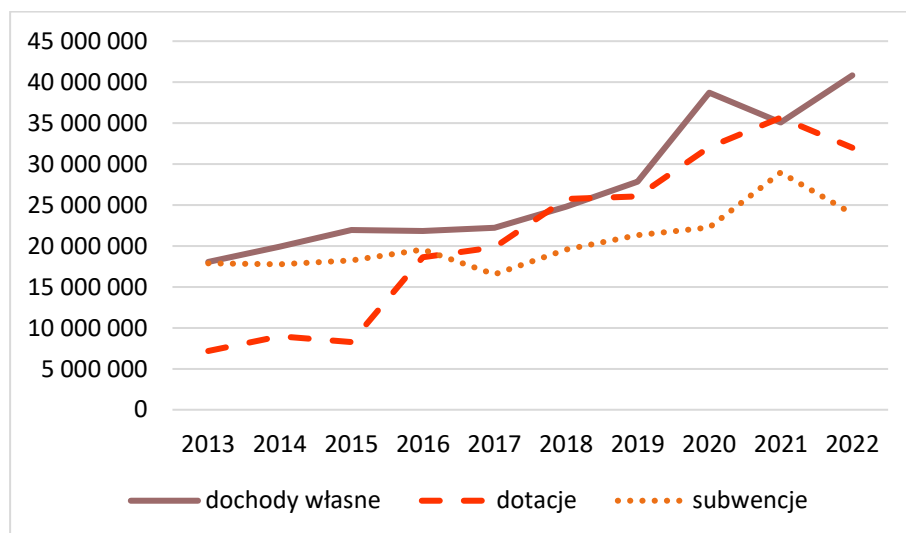
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Wykazywanym wzrostom towarzyszyły zmiany struktury budżetu. Zarówno na początku, jak i na końcu badanego okresu najważniejszą pozycję budżetu stanowiły dochody własne. W 2013 r. ich poziom wyniósł 18 mln zł, zaś w 2022 r. już 40,8 mln zł (+126%). Trend ten ocenia się pozytywnie - to kluczowa klasa dochodów, w największym stopniu determinująca zdolność gminy do podejmowania przedsięwzięć rozwojowych w długim czasie. W 2022 r. udział dochodów własnych w budżecie wyniósł 42%.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Drugim najważniejszym źródłem dochodów samorządu w ostatnich latach były dotacje z budżetu państwa. Ich wzrost na przestrzeni analizowanego okresu był ponad 4-krotny: z poziomu 7,2 mln zł w 2013 r. do 32 mln zł w 2022 r. (+21,4 mln zł). Ich udział w budżecie na przestrzeni analizowanego okresu zwiększył się 17% do 33%. Przyczyny tych zmian leżą zarówno w skuteczności samorządu w pozyskiwaniu środków z budżetu państwa, jak i w przyczynach od niego niezależnych. Najważniejszą z nich było wprowadzenie rządowych transferów pieniężnych przekazywanych samorządom w ramach programu „Rodzina 500+”. Kwoty te gmina w całości dystrybuowała wśród mieszkańców i nie miały one przełożenia na jej realne zdolności finansowe. Odpowiedzialność za wydawanie świadczeń przeszła w 2022 r. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych, co ilustruje spadek poziomu dotacji na wykresie.

Wykres 14. Poziom dochodów własnych, dotacji i subwencji gminy Proszowice w latach 2013-2022

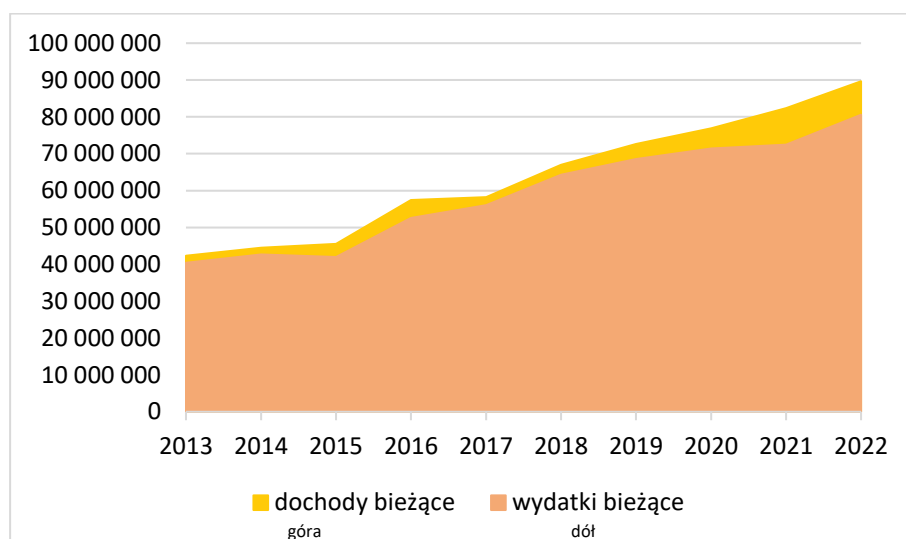
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Za najmniejszą i najmniej zmienną część dochodów gminy Proszowice w ostatniej dekadzie odpowiadały ostatecznie subwencje (24 mln zł, tzn. 25% ogółu dochodów w 2022 r.). Prócz 2021 r., większość (60-75%) stanowiła

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

subwencja oświatowa. Skok poziomemu subwencji w 2021 r. związany był z jednorazową wypłatą dodatkowej puli subwencji rządowej z przeznaczeniem na inwestycje wodno-kanalizacyjne, a także uzupełnieniem subwencji ogólnej w związku ze skutkiem zmian w sposobie ustalania dochodów samorządowych. Podstawowym czynnikiem, który kształtuje zdolność gminy do finansowania rozwoju w krótkim i średnim okresie jest wypracowywana przez nią nadwyżka operacyjna, stanowiąca różnicę pomiędzy kwotą dochodów bieżących a kwotą wydatków bieżących. Nadwyżka może zostać przeznaczona na spłatę długu i/lub finansowanie zadań majątkowych w zależności od potrzeb samorządu terytorialnego. W badanym okresie, z biegiem lat gmina generowała coraz większą nadwyżkę operacyjną: w pierwszych 5 latach na przeciętnym poziomie 5,7% dochodów bieżących oraz 7,8% w ciągu ostatnich 5 lat.

Wykres 15. Poziom dochodów i wydatków bieżących gminy Proszowice w latach 2013-2022

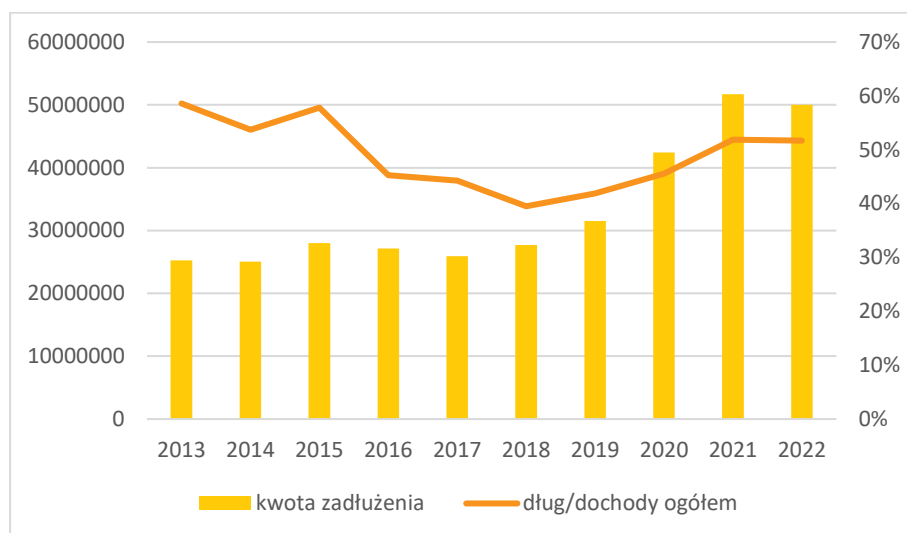
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwaju.pl

Obraz kondycji finansowej gminy uzupełnia zestawienie wysokości długu i jego relacji do dochodów ogółem. Ilustruje utrzymanie poziomu zadłużenia w granicach 25-30 mln zł w do roku 2018, po czym jego dynamiczny przyrost do

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

ostatecznego poziomu 50 mln zł w 2022 r. W relacji do dochodów ogółem, wysokość długu osiągnęła w ostatnich latach poziom ok. 55%.

Wykres 16. Wysokość zadłużenia oraz relacja długu do dochodów ogółem gminy Proszowice w latach 2013-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwoju.pl

Szczególnym rodzajem aktywności samorządu terytorialnego jest jego polityka inwestycyjna, służąca tworzeniu podstaw rozwoju gminy dla obecnych i przyszłych pokoleń. Z perspektywy analizowanych 10 lat polityka inwestycyjna samorządu gminy Proszowice weszła w nową odsłonę po 2017 r. W stosunku do kwoty inwestycji z 2013 r. (3 mln zł), dekadę później wydatki osiągnęły sumę kilkunastokrotnie wyższą (w sumie 55,5 mln zł w latach 2021-2022).

Średnioroczna stopa inwestycji w ostatnich 5 latach wyniosła ponad 19%.

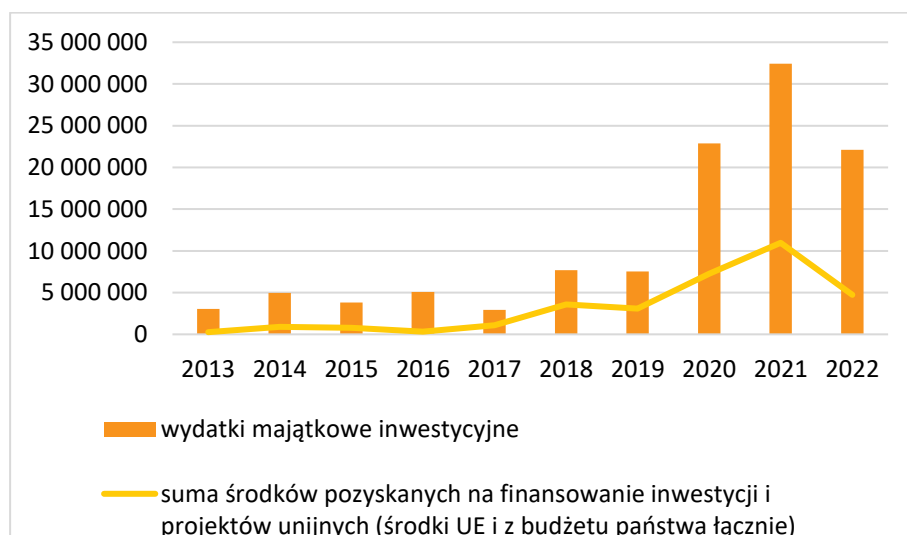
Udział w tych wydatkach miały dotacje na realizację projektów – średniorocznie, w ostatnich 5 latach odpowiadały za ok. 35% kwot wydatkowanych na ogół inwestycji.

Wzmożony wysiłek inwestycyjny ostatnich lat (realizacja projektów, na które Proszowice otrzymywały finansowanie przy konieczności wykazania wkładu własnego), pokrywający się w gospodarce z okresem rosnących kosztów

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

inwestycji doprowadził do deficytu budżetowego i wyraźnego wzrostu zadłużenia gminy. W kontekście realizacji strategii należy pamiętać o regułach limitowania zadłużenia samorządu terytorialnego, które pozwalają na zachowanie bezpieczeństwa finansowego w ramach prowadzonej polityki inwestycyjnej. Warto również zwrócić uwagę na możliwości alternatywnego finansowania inwestycji np. we współpracy z sektorem prywatnym.

Wykres 17. Wydatki inwestycyjne oraz środki zewnętrzne na finansowanie inwestycji i projektów unijnych z UE i budżetu państwa pozyskane przez gminę Proszowice w latach 2013-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL GUS i monitorrozwaju.pl

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030 (i miejscami dłuższej), w tym kluczowe inwestycje gminne. Przedstawia je poniższa tabela, wskazując jednocześnie ich szacunkowe koszty. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Tabela 11. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
1.1. Poprawa warunków dla rozwoju działalności gospodarczej i inwestowania na terenie gminy i miasta Proszowice					
1.	Utworzenie Strefy Aktywności Gospodarczej wraz z zagospodarowaniem.	Klimontów	2024-2030	5 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
1.2. Rozwój i wykorzystanie potencjałów obszarów wiejskich gminy Proszowice do wzmocnienia gospodarki lokalnej i poprawy jakości życia mieszkańców					
2.	Giełda Rolna Ek-Rol Sp. z o.o. - zakup 9 ha gruntów, utwardzenie 15 ha gruntów, budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i elektrycznej, budowa centrum logistyczno-	Proszowice, ul. Brodzińskiego 28	2024-2030	70 000 000 zł brutto	Udział własny spółki 35% Programy rządowe (Polski Ład lub programy ARiMR)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
	przeładunkowego, budowa przetwórnicy owocowo-warzywnej.				
2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian					
3.	Przebudowa i rozbudowa sieci wodociągowej w miejscowości Opatkowice, Makocice – etap I oraz rozbudowa sieci kanalizacyjnej w miejscowości Opatkowice – etap II.	Opatkowice, Makocice	2024-2025	6.022.695,83 zł brutto	PROW, FEInKS, środki własne
4.	Budowa oczyszczalni ścieków wraz z kanalizacją w miejscowości Kościelec.	Kościelec	Do 2030 r.	2.500.000 zł brutto	Środki zewnętrzne, FEInKS, środki własne

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
5.	Montaż zdalnych odczytów na WiFi – system LoRa (cyfryzacja Wodociągów Proszowickich).	Gmina Proszowice	do 2027 r.	3 000 000 zł brutto	Środki własne – 600 000 zł FEnIKS - 2 400 000 zł
6.	System zarządzania i kontroli sieci wodociągowej na terenie gminy Proszowice.	Gmina Proszowice	do 2030 r.	2 000 000 zł brutto	Środki własne – 400 000 zł Środki zewnętrzne - 1 600 000 zł
7.	Zaprojektowanie i wybudowanie alternatywnego miejsca ujęcia wody surowej dostarczanej na stację uzdatniania wody.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 3 lata	1 500 000,00 zł brutto	Środki własne – 300 000zł Środki zewnętrzne - 1 200 000 zł

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
8.	Rozbudowa, przebudowa i remont sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na terenie gminy Proszowice.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 5 lat	4 000 000 zł brutto	Środki własne – 1 000 000 zł Środki zewnętrzne (FEM, PROW, Polski Ład) - 3 000 000 zł
9.	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Proszowicach (rozbudowa / przebudowa).	Proszowice, ul. Łąkowa 1	5 lat	20 000 000 zł brutto	Środki własne – 5 000 000 zł FEM, Polski Ład - 15 000 000 zł
10.	Budowa kanalizacji w miejscowościach wzdłuż Szreniawy i połączenie z gminą Koszyce.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	20 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
11.	Termomodernizacja Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Kościelcu.	Proszowice, ul. Kościelec 11	Styczeń 2024	4 156 996,85 zł brutto	90% - RPO WM 2014-2020 (Poddziałanie 4.3.2) 10% - Gmina Proszowice
12.	Głęboka termomodernizacja budynków gminnych: Bobin 26, Gniazdowice 7, dawna Szkoła w Koczanowie, Kowala 40.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	14 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
13.	Modernizacja systemu ciepłowniczego miasta Proszowice celem poprawy efektywności dystrybucji ciepła systemowego.	Proszowice	2024-2025	1 000 000 zł brutto	NFOŚiGW - 50% POIŚ 2014-2020 (Działanie 1.5) Środki zewnętrzne, <u>KPO</u>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
	Modernizacja systemu zdalnego odczytu układów pomiarowych energii ciepłej - telemetria.				Gmina Proszowice - 25% PPU „KZGM” Sp. o.o. - 25%
14.	Modernizacja i rozbudowa źródła ciepła - kotłownia przy ul. Wolności. Zamiana zasilania węglem na źródła niskoemisyjne.	Proszowice	2025-2028	3 000 000 zł brutto	NFOŚiGW - 70% Gmina Proszowice - 15% PPU „KZGM” Sp. o.o. - 15%
15.	Program Zielona-Niebieska Infrastruktura - Park Miejski zbiorniki retencyjne.	Proszowice	Okres realizacji 5 lat	2 300 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
16.	Tworzenie ogrodów lub/i parków kieszonkowych na terenie miasta i gminy.	Gmina Proszowice	2024-2030	700 000 zł brutto	Gmina Proszowice we współpracy z mieszkańcami i stowarzyszeniami, LGD Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
17.	Likwidacja wyrobów azbestowych wykorzystywanych w budownictwie.	Gmina Proszowice	2024-2032	3 000 000 zł brutto	Gmina Proszowice, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Środki zewnętrzne
18.	Rekultywacja składowiska w Żębocinie budowa farmy fotowoltaicznej.	Żębocin	Okres realizacji 10 lat	3 500 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
19.	Budowa instalacji do produkcji energii zielonej na potrzeby gminy Proszowice.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	8 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
2.2. Rozwój zintegrowanego i zrównoważonego systemu transportowego					
20.	Przebudowa ul. Kolejowej na centrum komunikacyjne.	Proszowice	2024-2030	3 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
21.	Przebudowa ul. 3 Maja	Proszowice	2024-2030	3 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
22.	Budowa zatok przystankowych w ciągach dróg wojewódzkich i powiatowych oraz najważniejszych dróg gminnych.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 5 lat	2 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
23.	Budowa bazy dla Komunikacji gminnej (elektrycznej).	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	1 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
24.	Kompleksowa modernizacja oświetlenia ulicznego - wymiana - Rozświetlamy Polskę oraz budowa nowych (np. Opatkowice).	Gmina Proszowice	2024-2026	4 000 000 zł brutto	Dofinansowanie Polski Ład 80%
2.3. Rozwój polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność gminy i miasta Proszowice oraz rozwój lokalny					
25.	Zapewnienie dostępności przestrzeni publicznych w gminie Proszowice.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	1 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
3.1. Wzmocnienie edukacji jako czynnika rozwoju oraz elementu przewagi konkurencyjnej gminy i miasta Proszowice oraz jej mieszkańców					
26.	Budowa i modernizacja boisk szkolnych SP nr 1, SP w Szczytnikach, SP w Kościelcu	Gmina Proszowice	Okres realizacji 5 lat	2 500 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
27.	Budowa sal gimnastycznych SP w Żębocinie, SP w Ostrowie, SP w Szczytnikach, SP nr 2 w Proszowicach.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	20 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
3.2. Skuteczna profilaktyka i ochrona zdrowia oraz kompleksowa i perspektywiczna polityka społeczna					
28.	Budowa przychodni lekarskiej.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	3 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
29.	Kompleksowy remont budynku dawnej rzeźni w Proszowicach.	Proszowice	Okres realizacji 10 lat	2 500 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
4.1. Aktywizacja i partycypacja kulturalna mieszkańców oraz ochrona, zarządzanie i promocja dziedzictwa lokalnego					
30.	Utworzenie izby pamięci lub izby regionalnej.	Gmina Proszowice	2024-2030	500 000 zł brutto	Gmina Proszowice, NID, MKiDN
31.	Dokończenie budowy domów ludowych: Szreniawa, Szczytniki Kolonia.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	1 800 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
32.	Prace konserwatorskie i roboty budowlane budynku dawnego dworu w Kowali wraz z pracami konserwatorskimi parku	Kowala	Okres realizacji 10 lat	5 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład), PPP

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
	podworskiego i obiektów małej architektury (studnia).				
33.	Prace konserwatorskie i roboty budowlane budynku dawnego dworu w Opatkowicach.	Opatkowice	Okres realizacji 10 lat	15 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład), PPP
34.	Prace konserwatorskie, restauratorskie kapliczek umiejscowionych na terenie gminy Proszowice.	Gmina Proszowice	2024-2034	300 000 zł brutto	Dofinansowanie w wys. do 60% w ramach konkursu: Kapliczki Małopolski + Wkład własny
35.	Prace konserwatorskie dawnej kapliczki z Grupą Ukrzyżowania z pocz. XIX w Proszowicach.	Proszowice	2024	20 000 zł brutto	POLSKI ŁAD. Promesa wstępna PROZ/2022/12996/Pol

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
				Dofinansowanie 19 600	ski Ład z dnia 25.07.2023 r. Dofinansowanie w wys. 98%
36.	Wykonanie prac budowlano-konserwatorskich w kościele pw. św. Stanisława B.M. w Żębocinie.	Żębocin	2024-2025	686 000 zł brutto Dofinansowanie 672 280	POLSKI ŁAD. Promesa wstępna PROZ/2022/9286/Pols ki Ład z dnia 25.07.2023 r. Gmina Proszowice – pozyskana dotacja 98%, Parafia - wkład własny 2%

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
37.	Prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane budynku dzwonnicy przy Kaplicy św. Trójcy w Proszowicach.	Proszowice	2024r	220 000 zł brutto Dofinansowanie 215 600	POLSKI ŁAD. Promesa wstępna Edycja2PROZ/2023/59 84/Polski Ład z dnia 04.10.2023 r. Gmina Proszowice - 98% pozyskana dotacja, Parafia - 2%
38.	Remont konserwatorsko-budowlany krypty w Kaplicy p.w. Świętej Trójcy w Proszowicach.	Proszowice	2024-2026	474 000 zł brutto Dofinansowanie 464 520	POLSKI ŁAD. Promesa wstępna Edycja2PROZ/2023/60 16/Polski Ład z dnia 04.10.2023 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
					Gmina Proszowice 98% - pozyskana dotacja, Parafia - 2%
39.	Wykonanie izolacji przeciwwilgociowej i wzmocnienie fundamentów budynku dawnej szkoły w Stogniowicach.	Stogniowice	2024	500 000 zł brutto Dofinansowanie 490 000	POLSKI ŁAD. Promesa wstępna PROZ/2022/9283/Polski Ład z dnia 25.07.2023 r. Dofinansowanie w wys. 98%
40.	Aleja Patriotyczna na zabytkowym cmentarzu w Kościelecu.	Kościelec	2024-2026	250 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (Polski Ład, NID, IPN)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
4.2. Rozwój, integracja i wypromowanie oferty w zakresie sportu, rekreacji i wypoczynku, kreującej rozwój i wzmacniającej atrakcyjność gminy					
41.	Budowa budynku zaplecza szatniowo-sanitarnego LKS Płomień Kościelec oraz szczelnego zbiornika na nieczystości ciekłe.	Kościelec	2024-2025	2.100.000 zł brutto	MSiT – Sportowa Polska
42.	Budowa szatni dla LKS Agricola Klimontów, sztucznych boisk dla LKS Płomień Kościelec, LKS Agricola Klimontów.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 5 lat	3 500 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
43.	Budowa hotelu przy MOSiR Proszowice.	Proszowice	Okres realizacji 10 lat	4 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
44.	Budowa lodowiska.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 5 lat	800 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
45.	Utworzenie strzelnicy pneumatycznej wraz z wyposażeniem strzeleckim na terenie gminy Proszowice.	Gmina Proszowice	2024-2026	300 000,00 zł brutto	MON - Strzelnice w powiecie 2024-2026
46.	Budowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo rowerowych wzdłuż dróg wojewódzkich i powiatowych - połączeń do ścieżki EuroVelo11.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 5 lat	6 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (RPO, Polski Ład)
47.	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr. 776 polegająca na budowie ścieżki pieszo-rowerowej w miejscowości	Klimontów	2023-2024	3 343 959,50 zł brutto	RFRD – 30 % ZDW- 35%

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
	Klimontów na odc. 110 km 1+900,00 – odc. 120 km 0+980 km.				Gmina Proszowice - 35%
48.	Budowa stadionu lekkoatletycznego w Ostrowie	Ostrów	2024 - 2026	1 0500 000 zł brutto	Środki zewnętrzne MSiT Środki własne MIRS
5.1. Doskonalenie jakości administracji i zarządzania oraz strategicznej polityki rozwoju lokalnego					
49.	Budowa nowego centrum administracyjnego (ratusza).	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	8 000 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)
50.	Budowa centrum monitoringu miejskiego.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	800 000 zł brutto	Środki zewnętrzne (FEM, Polski Ład)

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja inwestycji	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
51.	Termomodernizacja remiz i budowa garaży w OSP: Szczytniki, Gniazdowice, Stogniowice.	Gmina Proszowice	Okres realizacji 10 lat	1 500 000 zł brutto	WM - Małopolskie OSP

Źródło: opracowanie przez UGiM Proszowice

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Zasada dodatkowości środków finansowych w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego gminy zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła przeznaczyć na działania związane z rozwojem, czyli przede wszystkim na realizację strategii. Dlatego tak istotne jest oszacowanie potencjału inwestycyjnego gminy.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego gminy zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Proszowice zmienionej Uchwałą nr LXII/466/2023 Rady Miejskiej Proszowice z dnia 6 czerwca 2023 r. Przyjęto w niej prognozowaną, średnioroczną wysokość zsumowanych wydatków gminy na poziomie ok. 81,9 mln zł.

Szacując potencjał inwestycyjny gminy Proszowice, posłużono się metodologią opartą na równaniu obejmującym założenie, że:

$$PI = Wog. \times Wi$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

Wog.= Wydatki budżetowe ogółem

Wi = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny gminy stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał inwestycyjny przyjęto za ramy przyszłej aktywności inwestycyjnej gminy.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2013-2022

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

wynosiła 13,5%. Wykorzystując wskazane wyżej równanie oszacowano, iż przy utrzymaniu zdolności inwestycyjnych z analizowanego okresu, gmina mogłaby co roku przeznaczyć na inwestycje w okresie 2023-2030 ok. 11,1 mln zł. Jak wykazano, w latach 2013-2022 gmina wydatkowała na inwestycje przeciętnie ok. 11,3 mln zł w ciągu roku. W tym kontekście szacowana kwota na inwestycje w latach realizacji strategii jest ambitna, a jednocześnie możliwa do realizacji, przy założeniu jednak wsparcia kluczowych inwestycji ze środków zewnętrznych (co wynika z szacowanego potencjału inwestycyjnego gminy oraz przybliżonej sumy kosztów inwestycji wskazanych w tabeli). Trzeba jednocześnie wskazać na warunek szybkiej i pełnej dostępności środków unijnych dla Polski, braku negatywnych dla samorządów zmian w systemie podatkowym oraz niepogarszania się istotnie sytuacji makroekonomicznej, w tym dotyczącej inflacji oraz kosztów energii, co ma wpływ na kondycję finansów i zdolności inwestycyjne gminy. Rekomenduje się realizację w pierwszej kolejności tych projektów inwestycyjnych, które będą zmierzały do wzmocnienia budżetu gminy (np. SAG). Równocześnie przewiduje się, iż rozpisane plany inwestycyjne mogą wymagać aktualizacji ze względu na zachodzące zmiany w gminie oraz jej otoczeniu, w szczególności makroekonomicznym, finansowo-podatkowym i prawnym.

POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA⁵

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście należy wskazać kilka podstawowych źródeł:

- środki pochodzące z budżetu gminy, w tym środki przeznaczone na pokrycie wkładu własnego do zadań współfinansowanych ze środków UE,
- środki pochodzące z Unii Europejskiej pozyskiwane w ramach programów krajowych oraz programu regionalnego,
- środki pochodzące z innych instrumentów i mechanizmów europejskich, w tym fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki z budżetu państwa oraz regionu, w tym środki celowe i dotacje państwowe, dedykowane fundusze i programy,
- środki z funduszy celowych, w tym: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Pracy, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,

⁵ Kwoty prezentowane w rozdziale są orientacyjne i mogą ulec zmianie w związku z prowadzonymi negocjacjami i zmianami w przedmiotowych programach i dokumentach na etapie ich finalnego opracowywania czy modyfikowania w trakcie samej realizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- środki sektora prywatnego, w tym środki inwestorów prywatnych, sektora pozarządowego lub środki pozyskane w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych obejmie przede wszystkim okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Filarem unijnego planu odbudowy ma być **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro, z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld euro, dodatkowo ponad 34 mld euro z części pożyczkowej funduszu. Podstawą wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Jego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. W ramach dokumentu założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki – 4,133 mld euro, 17,3%,
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności – 6,347 mld euro, 26,6%,
- Komponent C. Transformacja cyfrowa – 3,034 mld euro, 12,7%,
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia – 4,262 mld euro, 17,9%,
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność – 6,074 mld euro, 25,5%⁶.

¹/₃ środków z funduszu ma trafić do samorządów⁷.

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej dla Polski to ok. 170 mld euro (w cenach bieżących). 60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia poniższa tabela. W ramach programów krajowych możliwa będzie realizacja projektów również przez pojedyncze jednostki samorządu terytorialnego, jak gmina Proszowice.

⁶ <https://crido.pl/blog-business/krajowy-plan-odbudowy-komponent-a-odpornosc-i-konkurencyjnosc-gospodarki/>

⁷ <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-6635999141600000a.html>

Tabela 12. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej dla Polski

Lp.	Program	Kwota	Podstawowe kategorie projektów
1.	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS)	Ponad 25 mld €	M.in. rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, inwestycje transportowe, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe.
2.	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Ok. 7,9 mld €	M.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu.
3.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)	Ponad 4 mld €	M.in. praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność.
4.	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)	Ok. 2 mld €	M.in. cyfryzacja, sieci szerokopasmowe, rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo.
5.	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)	Ok. 2,5 mld €	Specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Lp.	Program	Kwota	Podstawowe kategorie projektów
6.	Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)	Ok. 0,5 mld €	Wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE, szkolenia dla beneficjentów, działania informacyjne.
7.	Fundusze Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FEST)	4,4 mld €	Pomoc w transformacji dla regionów górniczych.
8.	Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)	0,475 mld €	Wsparcie osób doświadczających najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej.
9.	Fundusze Europejskie dla Rybactwa	0,5 mld €	Wsparcie sektora rybactwa.
10.	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	0,56 mld €	Wykorzystywanie zasobów i rozwiązywanie problemów, które wykraczają poza granice państw i które wymagają podjęcia wspólnych działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Na poziomie województwa małopolskiego, wdrażany będzie program **Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027**, o łącznej wartości 2,69 mld euro (w tym 1,7 mld euro na EFRR oraz 687 mln euro na EFS+ oraz 264 mln euro na FST)⁸. Priorytety programu regionalnego określa tabela.

Tabela 13. Opis priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości

Numer i nazwa priorytetu		Cele realizowane w ramach priorytetu
1.	Fundusze europejskie dla badań i rozwoju oraz przedsiębiorczości	<ul style="list-style-type: none">• Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii,• czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw i rządów,• wzmacnianie trwałego wzrostu i konkurencyjności MŚP oraz tworzenie miejsc pracy w MŚP, w tym poprzez inwestycje produkcyjne.
2.	Fundusze europejskie dla środowiska	<ul style="list-style-type: none">• Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych,• wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2001, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju,

⁸ Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 2282/22 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 30 grudnia 2022 r.

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Numer i nazwa priorytetu		Cele realizowane w ramach priorytetu
		<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego, • wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej, • wspieranie transformacji w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym i gospodarki zasobooszczędnej, • wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia.
3.	Fundusze europejskie dla transportu miejskiego	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej.
4.	Fundusze europejskie dla transportu regionalnego	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i udoskonalanie zrównoważonej, odpornej na zmiany klimatu, inteligentnej i intermodalnej mobilności na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym

Numer i nazwa priorytetu		Cele realizowane w ramach priorytetu
		poprawę dostępu do TEN-T oraz mobilności transgranicznej.
5.	Fundusze europejskie wspierające infrastrukturę społeczną	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online, • wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne;], • zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej, oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej,

Numer i nazwa priorytetu		Cele realizowane w ramach priorytetu
		<ul style="list-style-type: none"> wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych.
6.	Fundusze europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy, w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży, długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej; wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, wspieranie dostosowania pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian, wspieranie aktywnego i zdrowego starzenia się oraz zdrowego i dobrze dostosowanego

Numer i nazwa priorytetu	Cele realizowane w ramach priorytetu
	<p>środowiska pracy, które uwzględnia zagrożenia dla zdrowia,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, • wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej, • wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz

Numer i nazwa priorytetu	Cele realizowane w ramach priorytetu
	<p>zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wspieranie integracji społeczno-gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów, • wspieranie integracji społeczno-gospodarczej społeczności marginalizowanych, takich jak Romowie, • zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej, • wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci.

Numer i nazwa priorytetu		Cele realizowane w ramach priorytetu
7.	Fundusze europejskie dla wspólnot lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich, • wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, na poziomie lokalnym, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.
8.	Fundusze europejskie dla sprawiedliwej transformacji Małopolski Zachodniej	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawiedliwa i efektywna transformacja regionu węglowego w kierunku zielonej, cyfrowej gospodarki, zapewniająca wysoką jakość życia mieszkańców w czystym środowisku.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentu *Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, wersja z dnia 30.12.2022 r.*,
<https://www.fundusze.malopolska.pl/program>

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją także inne możliwości pozyskania finansowania, w szczególności obejmujące **fundusze krajowe**:

- Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym i kierowane są m.in. do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i samorządów (np. Edukacja kulturalna, Infrastruktura domów kultury, Kultura cyfrowa, Kultura Dostępna, Kultura ludowa i tradycyjna, Ochrona zabytków, Partnerstwo dla książki, Promocja czytelnictwa, Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży)⁹;
- Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki zakładają rozwój bazy sportowej oraz aktywizację ruchową społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Obszary priorytetowe stanowią: sport powszechny, sport wyczynowy, sport młodzieżowy, sport osób z niepełnosprawnościami (np. Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej, Program modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko – ORLIK 2012”, Program „Sport dla Wszystkich”, „Sport Wszystkich Dzieci”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Klub”, „Lokalny Animator Sportu”)¹⁰;
- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentrują się na wsparciu rodziny na wszystkich etapach jej rozwoju, w tym zapewniając współfinansowanie dla tworzenia nowych placówek, a także na rozwoju usług opiekuńczych oraz aktywności seniorów (np. Program „Maluch+”, Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023, Program wieloletni

⁹ <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-2022>

¹⁰ <https://www.gov.pl/web/sport/sport666>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

„Senior+” na lata 2021-2025, Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025)¹¹;

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹² oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej¹³ wspierają przedsięwzięcia (zazwyczaj w formie instrumentów zwrotnych) z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową.
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg umożliwia współfinansowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych¹⁴;
- Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju oferuje samorządom wsparcie finansowe na zadania użyteczności publicznej i zadania własne, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno-kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia¹⁵;

¹¹ <https://www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty>

¹² <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

¹³ <https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorzadu-terytorialnego/>

¹⁴ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorzadowych>

¹⁵ <https://pfr.pl/oferta/fundusz-inwestycji-samorzadowych.html>

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

- Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz Program Inwestycji Strategicznych, zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Ładu, zapewniają bezzwrotne dofinansowanie inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty i województwa w całej Polsce (m.in. inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycji społecznych tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe)¹⁶.

¹⁶ <https://www.gov.pl/web/premier/program-inwestycji-strategicznych>

SPISY

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura demograficzna jednostek porównywanych w 2022 r.	19
Wykres 2. Przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 osób w okresie 2017-2021	20
Wykres 3. Saldo migracji ogółem w przeliczeniu na 1000 osób w okresie 2018- 2022	20
Wykres 4. Struktura gospodarcza jednostek porównywanych w roku 2022	24
Wykres 5. Struktura gospodarstw rolnych w jednostkach porównywanych pod względem ich powierzchni w 2020 r.....	26
Wykres 6. Struktura gospodarstw rolnych w jednostkach porównywanych ze względu na przeznaczenie własnej produkcji w 2020 r.....	27
Wykres 7. Przestępstwa ogółem w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców w wybranych jednostkach w okresie 2018-2022.....	41
Wykres 8. Średni dobowy ruch pojazdów silnikowych na DW775 i DW776 w roku 2020	43
Wykres 9. Struktura świadczeń pomocy społecznej w gminie Proszowice w latach 2018 i 2022, ze względu na powody ich udzielania	46
Wykres 10. Frekwencja wyborcza w niektórych wyborach ogólnopolskich w okresie 2014-2023	52
Wykres 11. Zadłużenie jednostek porównywanych w okresie 2018-2022	57
Wykres 12. Odsetek [%] kwoty wydatków majątkowych w ogóle wydatków budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w okresie 2017-2021	57

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Wykres 13. Poziom dochodów i wydatków gminy Proszowice w latach 2013-2022	333
Wykres 14. Poziom dochodów własnych, dotacji i subwencji gminy Proszowice w latach 2013-2022	334
Wykres 15. Poziom dochodów i wydatków bieżących gminy Proszowice w latach 2013-2022	335
Wykres 16. Wysokość zadłużenia oraz relacja długu do dochodów ogółem gminy Proszowice w latach 2013-2022.....	336
Wykres 17. Wydatki inwestycyjne oraz środki zewnętrzne na finansowanie inwestycji i projektów unijnych z UE i budżetu państwa pozyskane przez gminę Proszowice w latach 2013-2022	337

Spis rysunków

Rysunek 1. Odsetek powierzchni pokrytej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wybranych jednostek w 2021 r.....	14
Rysunek 2. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w jednostkach porównywanych.....	16
Rysunek 3. Liczba mieszkańców na koniec 2022 r. oraz zmiana liczby mieszkańców [%] w latach 2018-2022 w poszczególnych miejscowościach gminy Proszowice.....	17
Rysunek 4. Prognozowana zmiana liczby ludności w roku 2030 w stosunku do roku 2020 w jednostkach porównywanych	21
Rysunek 5. Liczba podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2022 r.....	23

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Rysunek 6. Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2022 r.....	28
Rysunek 7. Odsetek powierzchni porównywanych jednostek zajętej przez obszary chronione w 2021 r.	31
Rysunek 8. Odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów zebranych w 2021 r.	32
Rysunek 9. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do wodociągu w 2021 r.	33
Rysunek 10. Odsetek budynków mieszkalnych w wybranych jednostkach posiadających dostęp do kanalizacji w 2021 r.	34
Rysunek 11. Odsetek mieszkańców wybranych jednostek posiadających dostęp do gazociągu w 2021 r.....	34
Rysunek 12. Rozmieszczenie instytucji bezpieczeństwa publicznego w gminie Proszowice w 2023 r.	40
Rysunek 13. Beneficjenci pomocy społecznej na 10 tysięcy mieszkańców wybranych jednostek w 2021 r.	45
Rysunek 14. Rozmieszczenie przedszkoli, szkół podstawowych i obwody szkolne w gminie Proszowice w 2023 r.	49
Rysunek 15. Dochody budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2017-2021.....	55
Rysunek 16. Wydatki budżetów gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wybranych jednostek – wartość uśredniona dla lat 2017-2021.....	56
Rysunek 17. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów wpływających na hierarchię jednostek osadniczych gminy Proszowice, w tym głównych elementów infrastruktury społecznej.....	259

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Rysunek 18. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury technicznej w gminie Proszowice	264
Rysunek 19. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych elementów infrastruktury transportowej gminy Proszowice	267
Rysunek 20. Schematyczne rozmieszczenie podstawowych uwarunkowań środowiskowych gminy Proszowice	269
Rysunek 21. Schematyczne rozmieszczenie najważniejszych zasobów kulturowych gminy Proszowice	271
Rysunek 22. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji przewidzianych do realizacji w gminie Proszowice przez samorząd do 2030 r.	274
Rysunek 23. Schematyczne przedstawienie docelowej struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Proszowice	278
Rysunek 24. Krajowe obszary strategicznej interwencji	290
Rysunek 25. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF (rysunek nie uwzględnia zmiany zasięgu MOF Krakowa, dokonanej Uchwałą nr 307/23 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 28 lutego 2023 r.).....	292
Rysunek 26. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia.....	293
Rysunek 27. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce.	294
Rysunek 28. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce	295
Rysunek 29. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce	296

Spis tabel

Tabela 1. Średnie % wyniki uczniów wybranych jednostek z egzaminu ósmoklasisty (j. polski, matematyka, j. angielski) w latach 2019-2023	50
Tabela 2. Wyniki analizy SWOT dla gminy Proszowice.....	59
Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. GOSPODARKA LOKALNA.....	79
Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO.....	106
Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY.....	144
Tabela 6. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. OFERTA CZASU WOLNEGO	182
Tabela 7. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 5. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM I WSPÓŁPRACA	218
Tabela 8. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach gminy Proszowice wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi	245
Tabela 9. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Proszowice	279

Strategia Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku

Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	321
Tabela 12. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania	338
Tabela 13. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej dla Polski	362
Tabela 14. Opis priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości	364

Spis map

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=10%, tzw. raz na 10 lat) – w granicach granatowego pola (mapa poglądowa)	243
Mapa 2. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią przy średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=1%, tzw. raz na 100 lat) – w granicach granatowego pola (mapa poglądowa)	243
Mapa 3. Obszar zagrożenia powodzią przy niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi (Q=0,2%, tzw. raz na 500 lat) – w granicach granatowego pola (mapa poglądowa).....	244

Spis schematów

Schemat 1. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Proszowice do 2030 roku	71
--	----

Urząd Gminy i Miasta Proszowice
ul. 3 Maja 72, 32-100 Proszowice
telefon kontaktowy: (12) 386-10-05
mail: sekretariat@um.proszowice.pl
www.proszowice.pl